

monografia

PREVENTÍVNE FORMY RIEŠENIA HROZIACEHO ÚPADKU

(TRANSPOZÍCIA SMERNICE (EÚ) 2019/1023
O REŠTRUKTURALIZÁCIÍ A INSOLVENCII
Z KOMPARATÍVNEHO POHĽADU)

Duračinská, Mašurová

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

**Preventívne formy riešenia hroziaceho úpadku
(transpozícia smernice (EÚ) 2019/1023 o reštrukturalizácii
a insolvenčii z komparatívneho pohľadu)**

Jana Duračinská
Angelika Mašurová

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

2023

Vzor citácie:

DURAČINSKÁ, J., MAŠUROVÁ, A. *Preventívne formy riešenia hroziaceho úpadku (transpozícia smernice (EÚ) 2019/1023 o reštrukturalizácii a insolvenčii z komparatívneho pohľadu)*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2023 – 64 s.

Monografia je výstupom riešenia projektu VEGA 1/0349/22 s názvom *Reštrukturalizácia ako preventívny nástroj riešenia hrozby úpadku*

Autori

© doc. JUDr. Jana Duračinská, PhD.

Prvá kapitola

© doc. Dr. Iur. Angelika Mašurová, MLE

Druhá kapitola

1. vydanie

Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

2023

Recenzenti

doc. JUDr. Ing. Martin Kubinec, PhD., univ. prof.

doc. JUDr. Ing. Jaroslav Dolný, PhD.

ISBN (e-verzia)

978-80-7160-688-8

EAN

9788071606888

Publikácia je šírená pod licenciou Creative Commons 4.0, Attribution-NonCommercial-NoDerivatives. Dielo je možné opakovaním používať za predpokladu uvedenia mena autorov a len na nekomerčné účely, pričom nie je možné z diela ani jeho jednotlivých častí vyhotoviť odvodené dielo formou spracovania alebo iných zmien.

Obsah

Použité skratky	5
ÚVOD.....	7
PRVÁ KAPITOLA.....	10
Slovenská právna úprava preventívnej reštrukturalizácii (transpozícia Smernice)	10
I. Preventívna reštrukturalizácia – politika druhej šance	10
1. Nástroje včasného varovania	13
2. Definícia hrozby úpadku	15
II. Spriaznené osoby v preventívnej reštrukturalizácii.....	19
III. Spoločný záujem veriteľov.....	23
1. Spoločné záujmy veriteľov v čase hrozby úpadku	23
2. Spoločný záujem veriteľov v (slovenskej) preventívnej reštrukturalizácii.....	25
3. Spoločný záujem veriteľov – význam (nejasnosti) podľa Smernice	27
4. Spoločný záujem veriteľov vs najlepší záujem veriteľov.....	28
IV. Vnútená preventívna reštrukturalizácia (konsenzus vs vnútiteľnosť preventívnej reštrukturalizácie)	30
1. Nahradenie súhlasu skupiny v preventívnej reštrukturalizácii (vynútenie súhlasu) podľa Smernice	31
2. Distribučné pravidlá (pravidlo absolútnej priority vs pravidlo relatívnej priority)	32
3. Distribučné pravidlá a test najlepšieho záujmu	33
4. Nahradenie súhlasu skupiny v preventívnej reštrukturalizácii podľa slovenskej právnej úpravy.....	34
DRUHÁ KAPITOLA	36
Rakúska právna úprava preventívnej reštrukturalizácie (transpozícia Smernice)	36
I. Pramene právnej úpravy.....	36
II. Predpoklady pre začatie reštrukturalizačného konania	36
1. Hroziaci úpadok	36
2. Návrh dlžníka.....	37
III. Blokovanie vymáhania pohľadávok	38
IV. Ochrana zmluvných vzťahov dlžníka	42
V. Reštrukturalizačný plán.....	44
1. Všeobecné obsahové náležitosti reštrukturalizačného plánu.....	44
2. Osobitosti reštrukturalizačného plánu.....	46
3. Reštrukturalizačné opatrenia.....	46
VI. Skupiny veriteľov.....	47
VII. Správca v oblasti reštrukturalizácie verzus samospráva dlžníka	48

VIII. Preskúmanie, schválenie a potvrdenie reštrukturalizačného plánu	51
1. Preskúmanie reštrukturalizačného plánu súdom	51
2. Schválenie reštrukturalizačného plánu veriteľmi	51
3. Prelomenie nesúhlasu medzi skupinami veriteľov	53
4. Predpoklady potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom	55
IX. Záujem veriteľov ako dodatočný korektív	56
X. Účinky potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom	57
XI. Opravný prostriedok	58
ZÁVER	59
Zoznam literatúry	62

Použité skratky

ABGB	(österreichisches) Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch JGS Nr. 946/1811
AktG	(österreichisches) Bundesgesetz über Aktiengesellschaften BGBl. Nr. 98/1965
EKEG	Eigenkapitalersatz-gesetz (Bundesgesetz über Eigenkapital ersetzende Gesellschafterleistungen BGBl. I Nr. 92/2003)
GmbHG	(österreichisches) Gesetz vom 6. März 1906, über Gesellschaften mit beschränkter Haftung RGBL. Nr. 58/1906
IO	(österreichische) Insolvenzordnung RGBL 1914/337
InsO	(deutsche) Insolvenzordnung vom 5.10.1994 dBGBL I 2866
OBZ	zákon č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník
RIRUG	Restrukturierungs- und Insolvenz-Richtlinie-Umsetzungsgesetz (Bundesgesetz, mit dem zur Umsetzung der Richtlinie über Restrukturierung und Insolvenz ein Bundesgesetz über die Restrukturierung von Unternehmen geschaffen wird sowie die Insolvenzordnung, das Gerichtsgebührengesetz, das Gerichtliche Einbringungsgesetz, das Rechtsanwaltsstarifgesetz und die Exekutionsordnung geändert werden BGBl I 2021/147)
ReO	Bundesgesetz über die Restrukturierung von

Unternehmen BGBl. I Nr. 147/2021
(Restrukturierungsordnung)

Smernica o reštrukturalizácii a insolvenčii/ Smernica	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20.6.2019 o rámcoch preventívnej reštrukturalizácie, o oddĺžení a diskvalifikácii a o opatreniach na zvýšenie účinnosti reštrukturalizačných, konkurzných a oddĺžovacích konaní a o zmene smernice (EÚ) 2017/1132
StGB	(österreichisches) Strafgesetzbuch BGBl. Nr. 60/1974
UGB	(österreichisches) Unternehmensgesetzbuch dRGBL. S 219/1897
URG	(österreichisches) Unternehmensreorganisationsgesetz BGBl. I Nr. 114/1997
ZKR	zákon č. 7/ 2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov
ZoPR	Zákon č. 284/2023 Sb. o preventivní restrukturalizaci
ZoRHÚ	zákon č. 111/ 2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov
ZPO	Zivilprozessordnung RGBL. Nr. 113/1895

ÚVOD

Preventívne formy riešenia úpadku sú sanačnými nástrojmi, ktorých cieľom je v slovenskej právnej úprave záchrana podniku dlžníka v ekonomických ťažkostiach, ich prekonanie a umožnenie pokračovania v podnikateľskej činnosti. Posledné skúsenosti z covidového, resp. postcovidového obdobia síce ukázali, že za určitých okolností bola na záchranu potrebná aj účinná podpora štátu (balíčky pomoci), štandardne však taká záchrana nie je možná predovšetkým bez včas prijatých opatrení zo strany dlžníka a bez súčinnosti podstatnej časti veriteľov dlžníka. Preventívna forma riešenia úpadku predstavuje pre dlžníka druhú šancu, ktorej forma, resp. prijaté opatrenia môžu mať rôzny charakter, či už v podobe zmeny zloženia a štruktúry majetku alebo záväzkov dlžníka, zmeny jeho kapitálovej štruktúry, predaja aktív alebo časti podniku, v podobe organizačných zmien. Preventívne formy riešenia úpadku nie sú insolvenčnými konaniami, ktoré riešia situáciu, keď je už dlžník v úpadku. Naopak, cieľom preventívnych foriem je predídenie stavu úpadku a s tým spojeného insolvenčného konania a zabránenie strate kľúčových aktív, resp. nie horšia miera uspokojenia ich pohľadávok oproti ich potenciálnej miere uspokojenia v insolvenčných konaniach.

Základom pre právnu úpravu preventívnych konaní bola iniciatíva Komisie, ktorá identifikovala viaceré nedostatky negatívne ovplyvňujúce záujem podnikateľov o druhú šancu, najmä rozdiely v postupoch medzi jednotlivými štátmi, v dĺžke lehôt a podmienok, za ktorých je reštrukturalizácia možná, ako negatívum tiež uviedla možnosť pristúpiť k reštrukturalizácii len v neskoršom štádiu. Tieto rozdiely považovala za dôvody zvýšených hospodárskych aj sociálnych nákladov a neistoty pri hodnotení rizík investovania.¹ Riešením bolo prijatie Smernice o reštrukturalizácii a insolvenčnej a vytvorenie tak procesnej platformy na vyjednávanie dlžníka s veriteľmi o najvhodnejší spôsob riešenia dlžníkovej hrozby úpadku² s vyváženou ochranou práv všetkých zainteresovaných strán vrátane zamestnancov.

Smernica predstavuje všeobecný rámec a poskytuje členským štátom určitú slobodu pri jej transpozícii do národných právnych úprav za podmienok dodržania určitého požadovaného minima. Smernica tak poskytuje značnú variabilitu pri nastavovaní procesov preventívnej reštrukturalizácie, pričom by mal prevládať princíp konsenzuality nad formálnosťou.³ Už zrealizované transpozície jednotlivými členskými štátmi naznačujú (v Česku zákon č. 284/2023 Sb. o preventívnej reštrukturalizácii, v Nemecku StaRUG⁴, v Rakúsku prostredníctvom RIRUG⁵, vo Francúzsku Nariadenie č. 2021-1193 z 15.9.2021⁶, v Holandsku WHOA⁷), že

---

¹ Odporúčanie Komisie 2014/135/EÚ z 12. marca 2014 týkajúce sa nového prístupu k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti.

² DOLNÝ, J.: Nový spôsob riešenia reštrukturalizácie z pohľadu smernice o reštrukturalizácii a insolvenčnej. *Justičná revue*, 73, 2021, č. 2, s. 218.

³ VÍTKOVÁ, K., ZEŽULKA, O. O východiscích preventívnej reštrukturalizácie a rozdieloch oproti reorganizácii IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: *Preventívnej reštrukturalizácie: Revolúcie v oblasti sanáci podnikateľských subjektů*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 62 – 63.

⁴ Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen účinný od 1.1.2021.

⁵ Restrukturierungs- und Insolvenz-Richtlinie-Umsetzungsgesetz účinný od 17.7.2021.

⁶ Účinný od 1.10.2021.

⁷ Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA) účinný od 1.1.2021.

členské štáty uvedenú slobodu aj využili, čo otvára nový priestor pre ich porovnanie a po praktických skúsenostiach s ich aplikáciou aj hodnotenie účinnosti zvolených variantov.

Podľa stavu ku koncu roka 2023 nebola na Slovensku zatiaľ začatá žiadna verejná preventívna reštrukturalizácia⁸. V Nemecku bolo od prijatia právnej úpravy (StaRUG) v roku 2021 vedených 22 prípadov preventívnej reštrukturalizácie⁹ a v roku 2022 to bolo 24 prípadov. Prvá ukončená preventívna reštrukturalizácia v Nemecku sa týkala dlžníka - logistickej spoločnosti a trvala dva a pol mesiaca.¹⁰ V Rakúsku bolo prvé rozhodnutie týkajúce sa preventívnej reštrukturalizácie v októbri 2023.¹¹

Slovenská právna úprava ponúkala aj pred prijatím ZoRHÚ možnosť formálneho riešenia hrozby úpadku v podobe reštrukturalizácie podľa ZKR. Prijatie Smernice o reštrukturalizácii a insolvenčii však prinieslo nové impulzy do insolvenčného, resp. predinsolvenčného práva a potrebu ich transponovania aj do slovenskej právnej úpravy, pričom z hľadiska legislatívneho postupu bola uprednostnená alternatíva v podobe prijatia nového zákona, nie novelizácie ZKR.¹² Preventívnym konaním sa podľa slovenskej právnej úpravy rozumie *verejná preventívna reštrukturalizácia a neverejná preventívna reštrukturalizácia*.¹³ V Rakúsku upravuje preventívnu reštrukturalizáciu spoločný zákon o reštrukturalizácii podnikov – reštrukturalizačný poriadok ReO¹⁴, ktorý nadobudol účinnosť 17. júla 2021. ReO rozlišuje tri druhy konaní: *riadne reštrukturalizačné konanie*, ktoré prebieha pred súdom (§§ 1-43 ReO) a pri ktorom sa uplatnia všetky minimálne požiadavky Smernice, *verejné európske reštrukturalizačné konanie* (§ 44 ReO) a *zjednodušené reštrukturalizačné konanie* (§ 45 ReO). Pri splnení zákonných podmienok má preventívnu reštrukturalizáciu podľa slovenskej právnej úpravy k dispozícii *podnikateľ – právnická osoba, ktorá je v čase podania návrhu zapísaná v registri partnerov verejného sektora*, podľa rakúskej právnej úpravy môžu tento proces využiť *podnikatelia nezávisle od toho, či ide o právnické alebo fyzické osoby*.

Cieľom tejto monografie je vo vybraných otázkach procesu preventívnej reštrukturalizácie analyzovať spôsob transpozície Smernice do slovenskej a do rakúskej právnej úpravy. V slovenskej právnej úprave sa zameriavame na verejnú preventívnu reštrukturalizáciu a v rakúskej právnej úprave na riadne reštrukturalizačné konanie, ktoré podnikateľom

---

⁸ podľa vyhľadávania v obchodnom vestníku v kapitole preventívne reštrukturalizácie (táto informácia sa netýka neverejných reštrukturalizácií, pretože tie sa v obchodnom vestníku nezverejňujú).

⁹ <https://www.finance-magazin.de/transformation/restrukturierungstrends/praeventive-sanierung-so-viele-starug-faelle-gab-es-bislang-109121/>

¹⁰ Amtsgericht Hamburg; v prípade hamburskej logistickej spoločnosti sa dcérske spoločnosti vzdali približne 40 % svojich pohľadávok a akcionárske pôžičky boli nastavené na nulu, navýšením kapitálu nakoniec prišiel nový investor. Celkovo trval proces preventívnej reštrukturalizácie logistickej spoločnosti približne dva a pol mesiaca, odhadované náklady spojené s preventívnou reštrukturalizáciou (na poradcov, vypracovanie plánu, súdy) sú 100 000 až 150 000 eur (bližšie k tomu <https://www.finance-magazin.de/transformation/deutschland/die-ersten-lessons-learned-bei-der-praeventiven-sanierung-43730/>).

¹¹ Oberlandesgericht Wien, 6 R 200/22h (bližšie <https://www.bindergrösswang.at/law-blog/2023/erste-entscheidung-zur-reo-liegt-vor-aber-ist-das-restrukturierungsverfahren-dadurch-auch-endlich-in-der-praxis-angekommen>), v tomto prípade Oberlandesgericht Wien ako odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým bol návrh navrhovateľky na začatie preventívnej reštrukturalizácie zamietnutý z dôvodu platobnej neschopnosti navrhovateľky.

¹² Dôvodová správa k ZoRHÚ, s. 5.

¹³ § 1 ZoRHÚ

¹⁴ BGBl. I Nr. 147/2021.

v hospodárskych ťažkostiach v Rakúsku prvý krát poskytuje právny rámec pre preventívnu reštrukturalizáciu pod dohľadom súdu, ktorá sa uskutoční mimo dovedy upravených insolvenčných.¹⁵ Monografia skúma postavenie jednotlivých účastníkov preventívneho konania, ich záujmy a zákonné nástroje na ich spravodlivé usporiadanie a dosiahnutie cieľa preventívnej reštrukturalizácie. Aké nástroje, resp. ktoré možnosti ponúkané Smernicou si uvedené právne úpravy pri implementácii zvolili a v akých doktrinálnych základoch majú oporu. Monografia je členená na dve hlavné kapitoly, prvá je zameraná prioritne na slovenskú právnu úpravu s ohľadom na transpozíciu Smernice a druhá na rakúsku právnu úpravu a jej spôsob transponovania Smernice.

Monografia skúma vybrané otázky súvisiace s postavením účastníkov preventívneho konania s ohľadom na vybrané procesné nástroje, na opatrenia na ochranu záujmov účastníkov (v koho prospech dané opatrenie je). Zameriavame sa na motivačné, resp. demotivačné prvky vplývajúce na ochotu dlžníka a veriteľov využiť preventívnu reštrukturalizáciu s ohľadom na ich procesné postavenie, posilnenie alebo vynútenie ich ochoty podporiť preventívnu reštrukturalizáciu (nahradenie súhlasu nesúhlasiacej skupiny veriteľov s plánom). Osobitne poukazujeme na rozdiely medzi formálnymi a neformálnymi postupmi riešenia hroziaceho úpadku, na nevyjasnené postavenie spriaznených osôb pri novom financovaní. Samostatné podkapitoly sú venované testom úpadku/ nástrojom včasného varovania (pre slovenskú a rakúsku úpravu). Poukazujeme na rozdiely medzi formálnymi a neformálnymi postupmi pri riešení hrozby úpadku. Skúmame a porovnávame súčasne testy spoločného záujmu, najlepšieho záujmu a distribučné pravidlá s ohľadom na ich účel a aplikáciu (pravidlo absolútnej priority a pravidlo relatívnej priority). Cieľom monografie je o. i. hĺbkovo (a komparatívne) zhodnotiť ťažiskové pojmy slovenskej a rakúskej právnej úpravy, pričom slovenská verejná preventívna reštrukturalizácia na svoje praktické použitie ešte len čaká.

---

¹⁵ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 825.

PRVÁ KAPITOLA

Slovenská právna úprava preventívnej reštrukturalizácii (transpozícia Smernice)

I. Preventívna reštrukturalizácia – politika druhej šance

Reštrukturalizácia je výsledkom postupného vývoja pohľadu na funkciu insolvenčného práva. Impulzom pre nový pohľad na túto funkciu bola reforma amerického bankrotového práva z roku 1978, keď sa pred rýchlym speňažením aktív dlžníka a ich rozdelením medzi veriteľov (likvidáciou dlžníka) začala do popredia dostávať sanácia, t. z. vytvorenie priestoru pre zodpovedného dlžníka na riešenie jeho situácie s veriteľmi.¹⁶ V priebehu posledných 15 – 20 rokov mnoho členských štátov EÚ modernizovalo svoje národné právne úpravy so zameraním na sanačné procesy a experimentovali s revidovaním súdnych aj mimosúdnych postupov preventívnej reštrukturalizácie.¹⁷ Vytvorenie špecifického procesu odlišného od insolvenčného konania môže vplývať pozitívne na zainteresované strany dlžníka (zamestnancov, veriteľov, štát) ako signál, že dlžník využívajúci sanáciu je v lepšej finančnej kondícii ako ten, ktorý vstupuje do konkurzu. To môže ako uvádzajú *Epaularda a Zaphaa* znížiť nepriame náklady na riešenie úpadku a zvýšiť šance dlžníka na prežitie.¹⁸

Slovenská právna úprava prešla v tomto smere tiež svojim vývojom a hľadaním vhodného právneho rámca pre druhú šancu dlžníka, aktuálna právna úprava ponúka pre právnické osoby – podnikateľov¹⁹ *dva sanačné nástroje, preventívnu reštrukturalizáciu podľa ZoRHÚ a reštrukturalizáciu podľa ZKR*. Pre oba tieto sanačné procesy je typické, že bez vôle samotného dlžníka nemôže byť sanácia úspešná a podstatou je zachovanie kontroly dlžníka nad prevádzkou jeho podniku. Odhliadnuc od uvedených spoločných téz a ich terminologickému prekryvu, je medzi nimi podstatný rozdiel v tom, že sú určené pre riešenie rozdielnych fáz ekonomického cyklu.²⁰ Kým preventívna reštrukturalizácia je určená na riešenie hrozby úpadku, to znamená ešte zvrátiteľného stavu, keď je možné úpadku predísť (resp. na riešenie úpadku, ak úpadok nastal z dôvodu platobnej neschopnosti počas už prebiehajúcej verejnej preventívnej reštrukturalizácie), reštrukturalizácia už predstavuje insolvenčné konanie, to znamená rieši situáciu, keď sa hrozbu úpadku odvrátiť nepodarilo a dlžník je v úpadku.²¹ Rozdiel medzi uvedenými reštrukturalizáciami ani tak nespočíva

---

¹⁶ SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, s. 2021, s. 26 – 27.

¹⁷ BALP, G. Early Warning Tools at the Crossroads of Insolvency Law and Company Law. DE GRUYTER Global Jurist. 2019, s. 1.

¹⁸ EPAULARDA, A., ZAPHA, CH. Bankruptcy Costs and the Design of Preventive Restructuring Procedures Journal of Economic Behavior & Organization. Volume 196, April 2022, Pages 229-250.

¹⁹ Riešenie hroziaceho úpadku podľa § 1 ods. 2 ZoRHÚ sa týka *len dlžníka – právnickej osoby*, z preventívnej reštrukturalizácie sú vylúčené subjekty, ktorých riešenie úpadku nie je možné konaniami podľa ZKR, *súčasne musí ísť o dlžníka, ktorý musí byť v čase podania návrhu zapísaný v registri partnerov verejného sektora*; medzi transponovanými právnymi úpravami (rakúska, nemecká) je oproti slovenskej rozdiel v tom, že v uvedených úpravách môže preventívnou reštrukturalizáciou riešiť hroziaci úpadok aj fyzická osoba – podnikateľ. Český ZoPR sa týka len riešenia hrozby úpadku obchodnej korporácie.

²⁰ VÍTKOVÁ, K., ZEŽULKA, O. O východiscích preventivní restrukturalizace a rozdílech oproti reorganizaci IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 68.

²¹ k aktuálnej právnej úprave reštrukturalizácie podľa ZKR a jej výhodám a nevýhodám bližšie KUBINEC, M. Obchodná spoločnosť v kríze. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 18.

v reštrukturalizačných nástrojoch, ktoré môžu byť použité, ale v ich procesnom uchopení. Rozdiel je v priestore, ktorý má k dispozícii dlžník a veritelia na dosiahnutie konsenzu o spôsobe/ nástrojoch na zvládnutie hrozby úpadku, ako aj v okruhu dotknutých strán.²² Preventívna reštrukturalizácia nespočíva na princípe univerzality²³, nedotýka sa všetkých veriteľov, ale len obmedzeného spektra. Nie všetci veritelia sú dotknutí preventívnou reštrukturalizáciou a nemusia byť procesu vôbec účastní.²⁴

Preventívna reštrukturalizácia súčasne poskytuje tzv. všeobecné moratórium, t. z. časovo ohraničenú dočasnú ochranu dlžníka pred veriteľmi, počas ktorej dlžníkovi patrí konkurzná a exekučná imunita. Obidve reštrukturalizácie sú pritom *formálnymi postupmi*, pretože obe sú regulované právnou úpravou.

Právna úprava uvedených formálnych postupov neznamena, že dlžník nemôže využiť aj neformálnu reštrukturalizáciu využívajúcu súkromnoprávne inštitúty predovšetkým občianskeho alebo obchodného práva. V rámci individuálnych rokovaní so svojimi veriteľmi má väčšiu flexibilitu pri úprave zmluvných podmienok, či už vo forme splátok, odpustenia dlhu, kapitalizácie pohľadávok alebo poskytnutia nového úveru.²⁵ Súčasne sa tak dlžník môže vyhnúť stigmatizácii. Práve pre lepšiu ochranu dobrej povesti dlžníci zvyčajne uprednostňujú neformálnu reštrukturalizáciu. Na druhej strane je takáto neformálna reštrukturalizácia založená len na individuálnom súhlase dotknutých veriteľov a je záväzná len pre veriteľov, ktorí s ňou súhlasia.²⁶ Nevýhodou je aj neistota na strane dlžníka a jeho veriteľov ohľadom následkov a zodpovednosti v prípade vyhlásenia konkurzu podľa ZKR a trestného práva²⁷ a dlžník (jeho riadiaci/ štatutárny orgán) idú do rizika nedodržania zákonnej požiadavky na zohľadňovanie spoločného záujmu veriteľov (vrátane zamestnancov a ich zástupcov, spoločníkov a iných osôb, ktoré môžu byť hroziacim úpadkom dotknuté)²⁸. Taktiež zmluvnú slobodu pri riešení hospodárskej krízy limitujú v slovenskej právnej úprave ustanovenia spoločnosti v kríze a zákaz vrátenia plnení nahradzujúcich vlastné zdroje.²⁹

Formálne reštrukturalizačné postupy na rozdiel od neformálneho postupu zahŕňajú aj súdny dohľad a nástroje na vyvažovanie presadzovania individuálnych záujmov účastníkov takých procesov (tvorba skupín veriteľov, odborný dohľad zo strany správcu, nesúhlas súdu s reštrukturalizačným/ verejným plánom, vynútenie súhlasu nesúhlasiacej skupiny veriteľov, obmedzenie úkonov dlžníka a pod.). Sú nastavené tak, aby uprednostňovali reštrukturalizáciu v záujme všetkých veriteľov kolektívne (spoločný záujem veriteľov) a na ich

---

²² § 27 ods. 3 ZoRHÚ definuje veriteľov, ktorí sú nedotknutí preventívnou reštrukturalizáciou.

²³ Bližšie k princípu univerzality v reštrukturalizačnom konaní PATAKYOVÁ, M., DURAČINSKÁ, J. Autómia vôle veriteľov pri schvaľovaní reštrukturalizačného plánu. Bulletin slovenskej advokácie. - Roč. 25, č. 7-8 (2019), s. 17-23.

²⁴ VÍTKOVÁ, K., ZEŽULKA, O. O východiscích preventívni reštrukturalizace a rozdílech oproti reorganizaci IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní reštrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 65.

²⁵ BALP, G. Early Warning Tools at the Crossroads of Insolvency Law and Company Law. DE GRUYTER Global Jurist. 2019, s. 1.

²⁶ EPAULARDA, A., ZAPHA, CH. Bankruptcy Costs and the Design of Preventive Restructuring Procedures Journal of Economic Behavior & Organization. Volume 196, April 2022, Pages 229-250.

²⁷ ŠAMKO, P. Zodpovednosť za spôsbenie konkurzu (úpadku) a súvisiace protiprávne konanie z pohľadu trestného práva IN HAVEL, B., ŽITŇANSKÁ, L. (eds) Fiduciární povinnosti orgánů společnosti na pomezí korporáčního, insolvenčního a trestního práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 199.

²⁸ § 4a ods. 5 ZKR.

²⁹ § 67a a nasl. OBZ.

úspešnosť nie je potrebná jednomyselnosť na strane veriteľov, ale súhlas podstatnej časti veriteľov.

Cieľom Smernice o reštrukturalizácii a insolvenčnej ochrane je včasné riešenie hrozby úpadku poskytnutím druhej šance dlžníkovi. Včasnosť riešenia sa priamo odvíja od schopnosti detekovať hroziace ekonomické problémy dlžníka a jeho schopnosť použitia vhodných nástrojov na prekonanie takých problémov. Dlžník nemá byť stigmatizovaný, koniec koncov do nepriaznivej ekonomickej situácie sa nemusel nevyhnutne dostať vlastnými pochybeniami („podnikateľ čestný, ale bez podnikateľského šťastia“) podstatou je jeho motivácia na aktívne riešenie takej situácie a signál pre veriteľov, že dlžník má skutočný záujem riešiť hroziaci úpadok.

Stigma spojená s neúspechom podnikania a otázka motivácie dlžníka (jeho riadiacich/štatutárnych orgánov) a veriteľov na participáciu v reštrukturalizačných procesoch je problémom predovšetkým krajín strednej a východnej Európy.³⁰ Komisia taktiež považovala spoločenskú stigmú za jeden z nepriaznivých účinkov na podnikanie a na využívanie druhej šance.³¹ *Tajti* poukazuje na rozdiely v intenzite stigmy medzi jednotlivými krajinami (dokonca aj na regionálnej úrovni), ktoré spája s historickými dôvodmi a odlišnosťami ekonomík, ale aj s nejednotnosťou insolvenčných právnych úprav. Ako uvádza, vo všeobecnosti je intenzita stigmy bankrotu nižšia v anglosaských právnych systémoch a príkladom je nemecký prípad *Schefenacker*³², kde nemecký podnik presunul svoje centrum hlavného záujmu (COMI) do Anglicka práve z dôvodu priaznivejšej reštrukturalizačnej klímy.³³

Ďalší z faktorov, ktoré uvádza *Tajti*, vplyvajúci na politiku riešenia hroziaceho úpadku a využitie druhej šance je prístup štátov k sankcionovaniu oneskoreného podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. V USA nie je sankcionované oneskorené podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, napríklad na rozdiel od nemeckej právnej úpravy. Takáto flexibilita umožňuje rokovania s veriteľmi v nádeji, že nájdu riešenie. Neúspech v podnikaní je v trhových ekonomikách chápaný ako normálny a úlohou práva by nemalo byť penalizovanie dlžníka za jeho zlyhanie a vylúčenie z trhu, ale prioritne dať mu príležitosť na nový začiatok. Samozrejme, ak by reštrukturalizácia zlyhala, umožniť dlžníkovi jednoduchý, ale kontrolovaný odchod z trhu.³⁴

Efektívnosť systému riešenia hrozby úpadku/ úpadku závisí od jeho schopnosti rýchlo identifikovať problematické podniky a prijať vhodné riešenia. Neživotaschopné podniky by sa mali zlikvidovať, aby sa umožnilo efektívne prerozdelenie zdrojov smerom k úspešným

---

³⁰ TAJTI, T. Bankruptcy stigma and the second chance policy: the impact of bankruptcy stigma on business restructurings in China, Europe and the United States. *China-EU Law J* (2018) 6:1–31 <https://doi.org/10.1007/s12689-017-0077-z>. s. 3

³¹ Odporúčanie Komisie 2014/135/EÚ z 12. marca 2014 týkajúce sa nového prístupu k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti.

³² it was a case of forum shopping *Schefenacker AG (Recognition of the English CVA as a main proceeding was granted in the USA under chapter 15 in 2007: In re Schefenacker PLC, case no. 07-11482, order of June 14, 2007 (SDNY) unreported).*

³³ TAJTI, T. Bankruptcy stigma and the second chance policy: the impact of bankruptcy stigma on business restructurings in China, Europe and the United States. *China-EU Law J* (2018) 6:1–31 <https://doi.org/10.1007/s12689-017-0077-z>. s. 3

³⁴ TAJTI, T. Bankruptcy stigma and the second chance policy: the impact of bankruptcy stigma on business restructurings in China, Europe and the United States. *China-EU Law J* (2018) 6:1–31 <https://doi.org/10.1007/s12689-017-0077-z> s. 13

účastníkom trhu, zatiaľ čo životaschopné podniky by mali byť schopné začať proces reštrukturalizácie.³⁵

V súvislosti s oneskoreným podávaním návrhov na vyhlásenie konkurzu však nemožno opomenúť skutočnosť, že častým problémom je práve odkladanie riešenia finančných problémov. Ako uvádzajú *Schönfeld a Kuděj*, z výsledkov ich výskumu realizovaného v Českej republike vyplynulo, že odkladanie je tak dlhé, že podniky vykazujú známky úpadku tri roky pred tým ako je podniknutý pokus o sanačné riešenie alebo ako je rozhodnuté o ich úpadku. Autori súčasne uvádzajú, že je dosť pravdepodobné, že ak by boli skúmané dáta staršie ako tri roky, podstatná časť podnikov by vykazovala znaky úpadku aj skôr. Ich výskum vplyvu existencie bankových úverov na finančné zdravie podnikov preukázal, že úverované podniky dodržia vyššie štandardy finančnej efektivity, čo platí tak pre podniky úpadkové, aj bezproblémové.³⁶ Môže to znamenať, že penalizácia dlžníka za oneskorené riešenie jeho úpadku nie je dostatočne motivujúca na skoré zasiahnutie. Odkladanie riešenia finančných problémov však súčasne môže viesť k zníženiu miery uspokojenia veriteľov prehlbovaním jeho problémov a zmenšovaním masy majetku. Ochota veriteľov súhlasiť s druhou šancou pre dlžníka pritom závisí aj od výhliadok na mieru ich uspokojenia.³⁷

1. Nástroje včasného varovania

Podmienkou úspechu záchranu podniku alebo časti podniku dlžníka je prijatie potrebných opatrení včas, kým je ešte záchrana možná tak, aby bol súčasne časový priestor na vedenie rokovaní s veriteľmi o podmienkach preventívnej reštrukturalizácie. Nástroje včasného varovania nenahrádzajú samotné sanačné opatrenia, ktoré majú byť dlžníkom prijaté, sú však užitočným doplnkom na podporu ich účinnosti.

Smernica kladie dôraz na zavedenie nástrojov včasného varovania, ktorých úlohou je upozorniť dlžníka na potrebu rýchleho konania. Nástroje včasného varovania súvisia so schopnosťou dlžníka (jeho štatutárnych orgánov) detekovať ekonomické problémy (a potrebu ich riešenia) včas, keď je šanca na záchranu podniku vyššia. Smernica príkladom uvádza formu mechanizmov varovania v podobe nezaplata daní alebo príspevkov na sociálne poistenie, pričom ponecháva na členských štátoch definovanie takých nástrojov. Dôležitá je aj verejná dostupnosť týchto nástrojov pri zohľadnení štruktúry a funkcií podniku dlžníka, členské štáty môžu využiť IT technológie na oznamovanie a online komunikáciu a aby boli ľahko prístupné a prezentované spôsobom, ktorý je používateľsky ústretový. Podľa čl. 3 Smernice môžu varovania zahŕňať:

- a) mechanizmy varovania v prípade, že dlžník neuskutočnil niektoré druhy platieb;
- b) poradenské služby poskytované verejnými alebo súkromnými organizáciami;

³⁵ EPAULARDA, A., ZAPHA, CH. Bankruptcy Costs and the Design of Preventive Restructuring Procedures *Journal of Economic Behavior & Organization*. Volume 196, April 2022, Pages 229-250.

³⁶ SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, s. 2021, s. 79 – 160.

³⁷ V slovenských podmienkach nie sú zbierané údaje o miere uspokojenia nezabezpečených/ zabezpečených veriteľov v insolvenčných konaniach (v konkurze v porovnaní s reštrukturalizáciou), resp. takéto údaje nie sú dostupné - informácia poskytnutá MS SR, odbor dátových analýz a rezortnej štatistiky | Analytické centrum zo dňa 23.7.2023 na základe dopytu autoriek.

c) stimuly v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov určené tretím stranám s relevantnými informáciami o dlžníkovi, ako sú účtovníci, daňové orgány a orgány sociálneho zabezpečenia, aby dlžníka upozornili na negatívny vývoj.

Schönfeld a *Kuděj* odporúčajú na základe ich vlastného výskumu ako postupy včasného varovania: medzeru krytia, (maržu) prevádzkovej EBITDA, prípadne iný adekvátny ukazovateľ ziskovosti, Kralickov rýchly test alebo iný syntetický ukazovateľ (ako vhodné sa podľa ich názoru javí Altmanovo Z-skóre alebo index IN05). Ako uvádzajú, súhrn uvedených troch ukazovateľov dáva spoločne plastický obraz o stave podniku, keď medzera krytia zobrazuje *cash flow* podniku a odlišuje platobnú neschopnosť od platobného zaseknutia (prípadne platobnej neochoty), marža prevádzkovej EBITBA je pomerový ukazovateľ, ktorý vhodne vystihuje schopnosť tvorby zisku a Kralickov rýchly test zobrazuje celkovú ekonomickú situáciu podniku.³⁸

Ako vyplýva z dôvodovej správy k ZoRHÚ, zavedenie nástrojov včasného varovania nebolo jednoduché. Existujúce modely predikovania hrozby úpadku nie sú použiteľné všeobecne pre všetky typy hospodárskej činnosti. Ide o ekonomické modely, ktoré by mali byť v zmysle Smernice jednoducho dostupné a používateľsky ústretové. Do prijatia ZoRHÚ bol hroziaci úpadok v ZKR formulovaný príkladmo ako kríza spoločnosti³⁹, pričom podľa OBZ bola spoločnosť v kríze definovaná ako úpadok alebo hrozba úpadku s tým, že „*spoločnosti hrozí úpadok, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100*“.⁴⁰ Hrozba úpadku tak bola naviazaná na záporné vlastné imanie.⁴¹ Slovenská právna úprava transponovala Smernicu prostredníctvom ZoRHÚ tak, že novelizovala ustanovenia ZKR a hrozbu úpadku naviazala príkladmo na hroziacu platobnú neschopnosť^{42,43}. Úpadok hrozí dlžníkovi vtedy, ak s ohľadom na všetky okolnosti nastane v priebehu 12 kalendárnych mesiacov jeho platobná neschopnosť. Pre posúdenie hrozby platobnej neschopnosti bol zavedený *nový ekonomický ukazovateľ v podobe medzery krytia*.⁴⁴

Ďalším nástrojom včasného varovania signalizujúcim možný hroziaci úpadok je evidovanie dlžníka v zozname dlžníkov podľa osobitných predpisov, ide o zoznam dlžníkov zdravotnej poisťovne alebo zozname fyzických osôb a právnických osôb, voči ktorým Sociálna poisťovňa eviduje pohľadávky, prípadne zoznam daňových dlžníkov. Zaevidovanie dlžníka v niektorom z uvedených zoznamov má byť pre dlžníka impulzom na to, aby povinne posúdil, či mu

---

³⁸ SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, s. 2021, s. 164.

³⁹ § 4 ods. 1 ZKR v znení účinnom do 16.7.2022.

⁴⁰ § 67a ods. 2 OBZ v znení účinnom do 16.7.2022.

⁴¹ Podľa analýzy ekonomických ukazovateľov majú napr. registrované sociálne podniky relatívne nízky podiel vlastného imania na celkových zdrojoch financovania ich majetku. Pomer vlastného imania a záväzkov bol u 24 % analyzovaných podnikov nižší ako 0,8% a v zmysle Obchodného zákonníka ide o podniky v kríze, bližšie NEUBAUEROVÁ, E., PRIEHODA, A. Aspekty sociálneho podnikania, Bratislavské právnické fórum 2022: rekodifikácia práva obchodných spoločností - zdroje inšpirácie a očakávané riešenia pre výzvy tretieho milénia. - : 1. vyd. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2022. - S. 79.

⁴² § 4 ods. 1 ZKR v znení účinnom od 16.7.2022

⁴³ Podľa § 4 ods. 2 ZKR „*Dlžníkovi hrozí platobná neschopnosť, ak s prihliadnutím na všetky okolnosti možno dôvodne predpokladať, že v priebehu 12 kalendárnych mesiacov nastane jeho platobná neschopnosť*“.

⁴⁴ vyhláška MS SR č. 197/ 2022 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti, medzere krytia a hroziacej platobnej neschopnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

úpadok hrozí.⁴⁵ Neznamená to teda automaticky hrozbu úpadku, ale iniciuje to *preverovacíu povinnosť dlžníka*.

Taktiež bola v rámci transponovania Smernice využitá možnosť zahrnutia povinnosti štatutárneho/ riadiaceho orgánu dlžníka vyhľadať odbornú pomoc⁴⁶ na posúdenie, či dlžníkovi hrozí úpadok a aké opatrenia je potrebné uskutočniť na prekonanie hroziaceho úpadku.⁴⁷ Samozrejme nie sú vylúčené ani iné indície hroziaceho úpadku, ktoré budú na posúdení dlžníka. Dôvodová správa k ZoRHÚ k tomu uvádza, že „*existencia iných skutočností, v dôsledku ktorých môže hroziť dlžníkovi úpadok je samozrejme na posúdení samotného dlžníka v rámci plnenia jeho povinnosti sústavne sledovať svoju finančnú situáciu a povinnosti konať s odbornou starostlivosťou. Dlžník je povinný posudzovať, či mu úpadok hrozí, pričom ak nemá dostatok odborných vedomostí alebo skúseností na toto posúdenie, vrátane posúdenia prijatia vhodných opatrení na odstránenie hroziaceho úpadku, je štatutárny orgán dlžníka povinný vyhľadať pomoc odborníka. V tomto prípade sa odborníkom rozumie akákoľvek iná osoba, ktorá má dostatočné odborné vedomosti alebo skúsenosti na to, aby bola spôsobilá posúdiť, či dlžníkovi úpadok hrozí.*“

2. Definícia hrozby úpadku

Hrozba úpadku je relevantným ukazovateľom pre dlžníka, že má zasiahnuť a využiť „*všetky potrebné, vhodné, efektívne a primerané opatrenia na odvrátenie hroziaceho úpadku, vrátane využitia možnosti verejnej preventívnej reštrukturalizácie alebo neverejnej preventívnej reštrukturalizácie podľa osobitného zákona, prípadne iného vhodného a účinného opatrenia, ktoré nevyžaduje účasť všetkých veriteľov. V každom prípade by riešenie situácie dlžníka malo vychádzať z dialógu so zainteresovanými stranami.*“⁴⁸ Včasné zachytenie hrozby úpadku je základným predpokladom na odvrátenie úpadku. Štatutárny orgán dlžníka pritom musí konať s odbornou starostlivosťou a zohľadňovať spoločné záujmy všetkých zúčastnených osôb.⁴⁹ Preventívna reštrukturalizácia vytvára formalizovaný priestor na dosiahnutie dohody medzi dlžníkom a jeho veriteľmi o podmienkach záchranu podniku dlžníka, alebo jeho životaschopnej časti, ešte skôr ako sa dostane do stavu úpadku.⁵⁰

a) Medzera krytia

Z vhodných nástrojov včasného varovania zvolil slovenský zákonodarca medzeru krytia, ktorá predstavuje analytický nástroj pre dlžníka – právnickú osobu na testovanie jeho platobnej schopnosti. Medzerou krytia dlžník preukazuje, že nie je platobne neschopný a teda je schopný uhrádzať peňažné záväzky alebo že je schopný v blízkej dobe uhradiť väčšinu

---

⁴⁵ § 4a ods. 2 ZKR.

⁴⁶ SMALÍK, M. Nástroje napomáhajúce riešiť hroziaci úpadok z dôvodu hroziacej platobnej neschopnosti, Bratislavské právnické fórum 2022 [elektronický dokument] : rekodifikácia práva obchodných spoločností - zdroje inšpirácie a očakávané riešenia pre výzvy tretieho milénia. - : 1. vyd. ISBN 978-80-7160-663-5. - Bratislava : Právnická fakulta UK, 2022. - S. 83.

⁴⁷ § 4a ods. 3 ZKR.

⁴⁸ Dôvodová správa k ZoRHÚ.

⁴⁹ § 4 ods. 5 ZKR

⁵⁰ K testom platobnej schopnosti komparatívne vo fínskom práve a v práve EÚ GRAMBLÍČKOVÁ, B. Význam distribučných testov pri delení zdrojov spoločnosti Cofola 2023 [elektronický dokument] : časť 1 : Financování obchodních korporací. - : 1. vyd. ISBN 978-80-280-0405-7. - Brno : Masarykova univerzita, 2023. - S. 33 a nasl. (Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity : Edice Scientia).

svojich splatných záväzkov. *Medzera krytia slúži na odlíšenie platobnej neschopnosti a platobného zaseknutia.*⁵¹ Medzera krytia tak plní dve funkcie, jednak je (i) kritériom pre posúdenie naplnenia domnienky platobnej schopnosti dlžníka – právnickej osoby a súčasne (ii) projekcia jej mesačného vývoja slúži na posúdenie hroziacej platobnej neschopnosti.

(i) *Medzera krytia ako kritérium pre naplnenie domnienky platobnej schopnosti.*

Medzera krytia predstavuje rozdiel medzi výškou splatných peňažných záväzkov a peňažného majetku dlžníka. Pri dlžníkovi - právnickej osobe sa aplikuje domnienka jeho platobnej schopnosti, ak je možné odôvodnene predpokladať možnosť pokračovania v prevádzkovaní podniku alebo v správe majetku a medzera krytia je menej ako desatina výšky jeho splatných peňažných záväzkov, alebo v dobe nie dlhšej ako 60 dní klesne medzera krytia pod takúto hranicu. Medzera krytia má tak pre naplnenie domnienky platobnej schopnosti vykazovať dostatočnú výšku peňažného majetku spoločnosti, ktorý *kryje aspoň v rozsahu 90% jej splatné záväzky.*

Podrobnosti o medzere krytia, spôsobe určenia platobnej neschopnosti a hroziacej platobnej neschopnosti ustanovuje vyhláška MS SR č. 197/ 2022 Z. z. Na účely určenia medzery krytia sa *neprihliada* na sumu splatných peňažných záväzkov, a) ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti⁵² alebo by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky⁵³, ak veriteľ písomne súhlasil s ich dočasným neplnením, b) o ktorých dlžník vedie s veriteľom vzájomné rokovanie o zmene splatnosti alebo o ich zmene a veriteľ má záujem viesť rokovanie, ktorý dlžníkovi aj písomne potvrdil v čase rokovania.

ZKR síce spája medzeru krytia s domnienkou platobnej schopnosti, v skutočnosti to však znamená, že na pokrytie splatných záväzkov chýba dlžníkovi 10% ich hodnoty a dlžník nemá vytvorené dostatočné rezervy. Ako uvádzajú *Schönfeld a Kuděj*, existencia akejkoľvek medzery krytia znamená nesporne finančné problémy podniku. Z hľadiska včasného varovania je tak podľa nich vhodnejšie hľadať dostatočný „*prebytok krytia*“ pre preukázanie finančného zdravia dlžníka a jeho bezproblémovej existencie. Za vhodnú hranicu považujú zrkadlovo 10% tak, že medzera krytia by bola viac (nie menej ako je to aktuálne definované v ZKR) ako desatina výšky splatných záväzkov dlžníka.⁵⁴

(ii) *Medzera krytia ako kritérium pre posúdenie hrozby platobnej neschopnosti.*

Hrozba platobnej neschopnosti sa projektuje na základe mesačného vývoja medzery krytia na obdobie najbližších 12 mesiacov, je však možné ju posudzovať aj na základe iného obdobného dokladu. Projekcia mesačného vývoja medzery krytia môže byť založená na (a) projekcii priebežných účtovných závierok, (b) výpočte peňažných tokov priamou metódou, (c) výkaze prehľadu peňažných tokov alebo (d) zjednodušenom formulári projekcie mesačného vývoja medzery krytia zverejnenom na webovom sídle Ministerstva

---

⁵¹ SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, s. 2021, s. 164.

⁵² § 408a OBZ v spojitosti s § 95 ods. 2 ZKR.

⁵³ § 9 ZKR v spojitosti s § 95 ods. 3 ZKR.

⁵⁴ SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, s. 2021, s. 166 – 167.

spravodlivosti Slovenskej republiky⁵⁵. Dlžník (jeho štatutárny orgán) má prevenčnú povinnosť sledovať svoju ekonomickú situáciu tak, aby mohol včas prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie životaschopnosti podniku.

b) Hrozba úpadku a kríza spoločnosti

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej podkapitole, hrozba úpadku je definovaná v ZKR najmä ako hroziaca platobná neschopnosť, pričom ZKR súčasne upravuje povinnosti dlžníka pri hroziacom úpadku. Súčasne je hrozba úpadku definovaná aj v OBZ ako jedna z foriem krízy spoločnosti. Dlžník – právnická osoba (pri formách obchodných spoločností podľa §67i OBZ), ktorému hrozí úpadok je súčasne aj v kríze podľa OBZ. Stále sú tak popri ustanoveniach ZKR relevantné aj ustanovenia OBZ o spoločnosti v kríze, ktoré obsahujú ďalšie povinnosti dlžníka predovšetkým vo vzťahu k plneniam nahradzujúcim vlastné zdroje a zákazu ich vrátenia.

Nedostatkom aktuálnej právnej úpravy spoločnosti v kríze podľa OBZ je explicitné nedoriešenie vzťahu ustanovení spoločnosti v kríze k novému ZoRHÚ a nezohľadnenie preventívnych procesov (preventívnej reštrukturalizácie) vo vzťahu k plneniam nahradzujúcim vlastné zdroje - OBZ aktuálne odkazuje pri výnimkách z plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje len na reštrukturalizáciu/ reštrukturalizačný plán podľa ZKR, nie na preventívne konania/ verejný plán podľa ZoRHÚ.⁵⁶

Tento nedostatok má význam najmä pri posudzovaní nového financovania⁵⁷ a krízového financovania na zabezpečenie riadneho chodu prevádzky podniku počas dočasnej ochrany⁵⁸ poskytnuté podľa ZoRHÚ, ktoré by súčasne spĺňali kritéria plnení nahradzujúcich vlastné zdroje podľa OBZ. Pri doslovnej aplikácii § 67e OBZ by takéto financovania/ plnenia nespádali pod výnimky plnení nahradzujúcich vlastné zdroje. To má dopad na prípadnú návratnosť takého financovania a na jeho zabezpečenie v prípade neprekonania krízy/ hroziaceho úpadku, pretože v prípade konkurzu nebude také financovanie posudzované ako prednostná (príp. zabezpečená) pohľadávka⁵⁹, ale ako podriadená pohľadávka, ktorá sa uspokojuje až po uspokojení všetkých nezabezpečených pohľadávok⁶⁰ (*de facto* teda zostáva neuspokojená). Také financovanie môže byť v prípade vyhlásenia konkurzu v závislosti od konkrétnych podmienok aj odporovateľné.

Máme za to, že uvedený nedostatok je možné odstrániť výkladom, resp. poukazom na účel právnej úpravy a pod zákonné odkazy v OBZ na reštrukturalizáciu/ reštrukturalizačný plán (t. j. pod výnimky z plnení nahradzujúcich vlastné zdroje) subsumovať aj preventívnu reštrukturalizáciu/ verejný plán podľa ZoRHÚ, keďže oba procesy (reštrukturalizácia podľa ZKR aj preventívna reštrukturalizácia podľa ZoRHÚ) predstavujú sanačné riešenie krízy spoločnosti⁶¹. Z hľadiska zachovania účelu právnej úpravy, t. j. nebránenie sanácie dlžníka a uprednostnenie zachovania životaschopnosti podniku, by mali mať ustanovenia ZoRHÚ týkajúce sa krízového a nového financovania *prednosť* pred ustanoveniami OBZ o spoločnosti v kríze.

---

⁵⁵ vyhláška MS SR č. 197/ 2022 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti, medzere krytia a hroziacej platobnej neschopnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

⁵⁶ § 67e písm. a) OBZ.

⁵⁷ § 39 ZoRHÚ.

⁵⁸ § 21 ZoRHÚ.

⁵⁹ § 38 ods. 2 ZoRHÚ v spojitosti s § 141 ZKR.

⁶⁰ § 95 ods. 2 ZKR.

⁶¹ Kríza spoločnosti môže formu (i) hrozby úpadku, (ii) úpadku, (iii) kvalifikovaného pomeru vlastného imania a záväzkov.

Smernica pritom vyžaduje od členských štátov ako minimálne záruky⁶² zabezpečenie primeranej ochrany nového a dočasného financovania a vylúčenie, aby bolo také financovanie neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné a taktiež vylúčenie občianskoprávnej, správnej alebo trestnoprávnej zodpovednosti z dôvodu, že také financovanie poškodzuje spoločný záujem veriteľov.⁶³ Na druhej strane však Smernica vyslovene pripúšťa výnimku zo zabezpečenia uvedenej ochrany v podobe výskytu iných dôvodov, ktorými môžu byť podvod, zlá viera, ale o. i. aj určitý typ vzťahu medzi stranami spojený s konfliktom záujmov ako napríklad transakcie so spriaznenými osobami alebo medzi akcionármi a spoločnosťou.

Plnenia nahradzujúce vlastné zdroje podľa OBZ (poskytnuté počas krízy spoločnosti) sú v zásade plneniami poskytnutými spriaznenými osobami,⁶⁴ nie je tak zrejmé, či nami označený nedostatok nebol zámer zákonodarca *a priori* vylúčiť z ochrany financovanie zo strany spriaznených osôb, aj keď pri reštrukturalizácii podľa ZKR s tým problém nebol. Treba však uviesť, že v čase krízy spoločnosti bude pre dlžníka komplikované získať financovanie z externých zdrojov a budú to najskôr spoločníci (ako spriaznené osoby), ktorí by mohli také zdroje poskytnúť.⁶⁵ Aj keď v súvislosti s novým financovaním poskytnutým zo strany finančného subjektu podliehajúceho dohľadu na základe neverejného plánu (v neverejnej preventívnej reštrukturalizácii) zákonodarca explicitne formuloval v ZoRHÚ výnimku, že taký veriteľ sa nepovažuje za spriazneného veriteľa, aj keby inak bol veriteľom spriaznenej pohľadávky.⁶⁶ Táto jednoznačne formulovaná výnimka len podčiarkuje otázku zámeru zákonodarca, pretože formuláciou takejto výnimky mu musel byť zrejmý kontext s financovaním poskytnutým zo strany spriaznených osôb a rozhodol sa pre vyňatie len finančných inštitúcií.⁶⁷

Každopádne bez explicitnej právnej úpravy, resp. odstránenia uvedeného nedostatku konfliktu právnej úpravy OBZ a ZoRHÚ stále ostáva právna neistota osudu krízového a nového financovania zo strany spriaznených osôb, ktoré je súčasne plnením nahradzujúcim vlastné zdroje, čo môže negatívne vplyvať na ochotu jeho poskytnutia.

Z hľadiska systematiky právnej úpravy, po transponovaní Smernice do slovenského právneho poriadku sú tak nástroje včasného varovania a povinnosti dlžníka pri hrozbe úpadku upravené v ZKR, v OBZ je upravená kríza spoločnosti ako forma hrozby úpadku/ úpadku a ďalšie povinnosti dlžníka s tým spojené, a samotný proces riešenia hrozby úpadku preventívnymi konaniami je regulovaný v ZoRHÚ.

---

⁶² Recitál, bod 68 Smernice.

⁶³ Čl. 17 Smernice.

⁶⁴ § 67c OBZ.

⁶⁵ Bližšie k motivácii spoločníkov poskytnúť pôžičku spoločnosti v čase krízy DURAČINSKÁ, J. Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje financovania – verzia podľa slovenskej právnej úpravy IN Kšenžighová, A. (ed.) Neštandardné legislatívne zásahy štátu v neštandardných situáciách. Pocta profesorovi Milanovi Ďuricovi. Banská Bystrica: Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta UMB, 2023, s. 143.

⁶⁶ § 54 ods. 2 ZoRHÚ.

⁶⁷ K nožnej spriaznenosti finančných subjektov podliehajúcim dohľadu sa venujeme v kapitole 1.3.

II. Spriaznené osoby v preventívnej reštrukturalizácii

V tejto kapitole sa osobitne zameriavame na spôsob transpozície Smernice vo vzťahu k postaveniu spriaznených osôb a uspokojovaniu ich pohľadávok a na vplyv vnútroštátnej právnej úpravy (definovaniu okruhu spriaznených osôb) na postavenie týchto osôb ako veriteľov v procese preventívnej reštrukturalizácie. Cieľ Smernice zmierniť rozdiely medzi členskými štátmi a zabrániť špekulatívnym premiestňovaniu centra hlavných záujmov naráža na rozdiely vo vnútroštátnych právnych úpravách a ich prístupu k vymedzeniu spriaznených osôb, medzi ktoré o. i. patria aj držiteľia majetkovej účasti. Ďalej sa nebudeme zameriavať osobitne na postavenie držiteľov majetkovej účasti/ spoločníkov, aj keď ich postavenie môže tiež variovať v závislosti od transpozície Smernice. Smernica im priznáva ochranu legitímnych záujmov, avšak pritom požaduje zabezpečenie, aby nemohli neprimerane brániť prijatiu verejného (reštrukturalizačného) plánu⁶⁸ a obnoveniu životaschopnosti dlžníka. Zameriame sa na širšiu skupinu dotknutých spriaznených veriteľov s ohľadom na ich procesné postavenie v preventívnej reštrukturalizácii.

V nadväznosti na uvedené prezentované ciele Smernice sa sústreďujeme na postavenie osobitnej skupiny tzv. spriaznených osôb/ veriteľov v procesoch preventívnej reštrukturalizácie, a to z pohľadu Smernice a následne z pohľadu transpozície vybraných vnútroštátnych úprav. Poukazujeme na to, že napriek snahe o predvídateľnosť a právnu istotu a stieranie rozdielov medzi právnymi úpravami má na postavenie uvedenej skupiny veriteľov, a následne aj na celkový priebeh, výsledok preventívneho reštrukturalizačného konania a aj postavenie ostatných veriteľov, zásadný vplyv samotná vnútroštátna definícia tzv. spriaznených osôb. Vymedzenie okruhu takýchto spriaznených veriteľov sa odráža aj pri tvorbe skupín pri schvaľovaní reštrukturalizačného plánu a na mieru uspokojenia všetkých typov veriteľov. Vnútroštátna právna úprava definície spriaznených veriteľov tak naďalej vytvára rozdiely medzi právnymi úpravami a napriek snahe Smernice o unifikáciu procesov môže vplývať na voľbu centra hlavných záujmov a aj na rozhodovanie investorov. Porovnávame definície spriaznených osôb (okruh subjektov spadajúcich pod definície) vo vybraných právnych úpravách (slovenskej, rakúskej a nemeckej), ako aj právny režim uspokojovania pohľadávok spriaznených osôb v preventívnej reštrukturalizácii na základe transpozície Smernice.

Smernica terminologicky rozlišuje medzi (i) *držiteľmi majetkovej účasti*,⁶⁹ t. j. osobami, ktoré majú vlastnícky podiel na dlžníkovi alebo na podniku dlžníka, vrátane akcionárov (ďalej v texte aj len ako „držitelia majetkovej účasti“ alebo „spoločníci“), (ii) *dotknutými stranami*,⁷⁰ t. j. veriteľmi zahŕňajúcimi pracovníkov alebo držiteľov majetkovej účasti, ktorých pohľadávky alebo podiely sú priamo dotknuté reštrukturalizačným plánom a (iii) *spriaznenými osobami/ stranami*.⁷¹ Smernica pritom považuje za záležitosť mimoriadneho významu nakladanie s pohľadávkami spriaznených strán a vnútroštátne právo by malo obsahovať pravidlá, ktorými sa riešia podmienené pohľadávky a sporné pohľadávky.⁷² Smernica ďalej pojem

⁶⁸ § 66 ZoRHÚ.

⁶⁹ Čl. 2 bod 3 Smernice „držiteľ majetkovej účasti“ je osoba, ktorá má vlastnícky podiel na dlžníkovi alebo na podniku dlžníka, vrátane akcionára, pokiaľ táto osoba nie je veriteľom.“

⁷⁰ Čl. 3 bod 2 Smernice „dotknuté strany“ je osoba, ktorá má vlastnícky podiel na dlžníkovi alebo na podniku dlžníka, vrátane akcionára, pokiaľ táto osoba nie je veriteľom.“

⁷¹ Recitál, bod 46 Smernice, bod 67 Smernice, čl. 9 ods. 3 písm. c) Smernice.

⁷² Recitál, bod 46 Smernice.

spriaznená osoba/ strana nedefinuje, ponecháva zadefinovanie spriaznených osôb na vnútroštátnu úpravu.

Smernica vytvára priestor pre členské štáty regulovať transakcie so spriaznenými osobami⁷³, najmä *pri vytváraní skupín veriteľov*, v súvislosti *s dočasným alebo novým financovaním, pri hlasovaní o prijatí reštrukturalizačného plánu*. Pohľadávky spriaznených veriteľov, ako už bolo uvedené vyššie, považuje Smernica za záležitosť mimoriadneho významu, ktorá by mala byť zohľadnená pri vytváraní skupín veriteľov. Nové alebo dočasné financovanie môže byť vyhlásené za neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné na základe určitého typu vzťahu medzi stranami, ktorý by mohlo byť spojený s konfliktom záujmov, napr. transakcie so spriaznenými osobami alebo medzi akcionármi a spoločnosťou.⁷⁴ Súčasne Smernica pripúšťa vylúčenie z práva hlasovať o prijatí verejného plánu o. i. držiteľov majetkovej účasti alebo akúkoľvek stranu, ktorá je spriaznená s dlžníkom alebo podnikom dlžníka, s konfliktom záujmov podľa vnútroštátnych predpisov.⁷⁵

Rozdiely v definíciách spriaznených osôb znamenajú súčasne rozdiely v ich postavení v procesoch preventívnej reštrukturalizácie. Určité osoby môžu spadať pod rôzne kategórie (napr. ak bude držiteľ majetkovej účasti súčasne veriteľom dlžníka, spadá podľa Smernice aj do kategórie dotknutých osôb, pričom v závislosti od vnútroštátnej definície môže byť súčasne aj spriaznenou osobou⁷⁶).

Slovenská právna úprava uvedenú terminológiu Smernice významovo prevzala tak, že pracuje s pojmami (i) *spoločníci* (akcionári, spoločníci, členovia družstva alebo iné osoby s majetkovou účasťou na dlžníkovi)⁷⁷, (ii) *spriaznená osoba/ spriaznená pohľadávka* a (iii) *dotknutý veriteľ*, ktorým je každý veriteľ, ktorého pohľadávka vznikla pred rozhodným dňom a nejde o nedotknutého veriteľa a spoločník, ak verejný plán predpokladá u dlžníka predaj, prevod alebo vydanie nových podielov, zlúčenie, splynutie, rozdelenie alebo zmenu právnej formy dlžníka, alebo zmenu zakladateľskej zmluvy, stanov alebo iných obdobných dokumentov.⁷⁸ Veriteľ, ktorý nie je dotknutým veriteľom, je *veriteľom nedotknutým*. Nedotknutí veritelia sú vymedzení ZoRHÚ jednak pre určitý okruh subjektov taxatívne⁷⁹ a súčasne aj dispozitívne, keď bude závisieť od verejného plánu, ktorý subjekt zo zákonom dovolených bude tiež zaradený medzi nedotknutých veriteľov.⁸⁰

Spriaznenosť bude mať podľa slovenskej právnej úpravy význam vo viacerých aspektoch postavenia takého veriteľa, a to z hľadiska zvýšenej transparentnosti (zoznam spriaznených osôb je povinnou prílohou verejného plánu, ako aj zoznam úkonov so spriaznenými osobami za posledné tri roky) a z hľadiska procesných aspektov:

- a) vytvára sa samostatná skupina/ skupiny veriteľov spriaznených pohľadávok,
- b) neprihliada sa na ich súhlas s dočasnou ochranou,
- c) počas dočasnej ochrany má prednosť úhrada nespriazneného záväzku pred spriazneným,

---

⁷³ v anglickej verzii Smernice je použitý pojem *related parties/ equity holders*, v nemeckej verzii *nahestehende Parteien/ Anteilsinhabern*, v českej verzii *spřízněné strany/ akcionáři*.

⁷⁴ Recitál, bod 67 Smernice.

⁷⁵ Čl. 9 ods. 3 Smernice.

⁷⁶ Rovnako MORAVEC, T. *Evropské insolvenční právo*. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 131.

⁷⁷ § 2 ods. 1 písm. s) ZoRHÚ.

⁷⁸ § 27 ZoRHÚ.

⁷⁹ § 27 ods. 3 ZoRHÚ.

⁸⁰ § 27 ods. 4 ZoRHÚ.

- d) počas dočasnej ochrany nie je možné započítať voči dlžníkovi spriaznenú pohľadávku; to platí rovnako pre jednostranné započítanie alebo započítanie na základe dohody s dlžníkom,
- e) môžu byť členmi veriteľského výboru, avšak pri počte 5 musia byť aspoň 3 nespriaznení (pozn. na rozdiel od insolvenčných konaní, v ktorých nemôžu byť spriaznení veritelia členmi veriteľského výboru).
- f) nie sú vylúčení z hlasovania o verejnom pláne (v tomto smere nebola využitá opcia Smernice vylúčiť takéto osoby z hlasovania o verejnom pláne).

Pri definícii spriaznenej osoby odkazuje ZoRHÚ na všeobecný predpis o konkurznom konaní (ZKR),⁸¹ pričom kritériá spriaznenosti sú viazané na:

1. funkciu v dlžníkovi právnickej osobe (člen štatutárneho orgánu, člen dozornej rady, prokurista, vedúci zamestnanec),
2. kvalifikovanú účasť priamu/ nepriamu (aspoň 5 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach),
3. výkon vplyvu na riadenie spoločnosti (priamo alebo nepriamo),
4. rodinné väzby (blízka osoba fyzickej osoby, ako aj právnickej, v ktorej má fyzická osoba alebo blízka osoba fyzickej osoby kvalifikovanú účasť),
5. vyvrátiteľnú domnienku spriaznenosti.

ZKR automaticky podriaďuje všetky pohľadávky, ktoré patria alebo patrili spriaznenej osobe, a to bez ohľadu na dôvod vzniku, či ide o pohľadávky z bežného obchodného styku alebo ide o skrytú kapitalizáciu) a bez ohľadu na mieru prepojenia, pretože spriaznenosť je už pri 5% podiele, bez rozlišovania medzi akcionármi – investormi a akcionármi aktívne sa zúčastňujúcimi na riadení spoločnosti.⁸²

Diskutované v odbornej literatúre bolo v súvislosti s výkonom vplyvu na riadenie spoločnosti v nadväznosti na rozhodnutie súdu⁸³ to, či môže byť spriaznenou osobou bankový veriteľ. Súd v dotknutom prípade vyvodil existenciu spriaznenosti financujúcej banky s dlžníkom zo zabezpečujúcich nástrojov banky s následkami neprihliadania v konkurze na zabezpečovacie právo banky a uspokojenia pohľadávok banky len ako podriadených. Uvedené rozhodnutie bolo podrobené kritike, ktorá sa nakoniec odzrkadlila v zmene ZKR⁸⁴, ktorá bude účinná od 1.3.2024, ktorá explicitne vylučuje z možnosti uplatňovať vplyv na riadenie dlžníka „zmluvné dojednania alebo zákonné oprávnenia veriteľa, ktorých účelom je ochrana práv alebo

⁸¹ § 2 ods. 1 písm. a) ZoRHÚ.

⁸² K aktuálnym problémom konceptu spriaznených osôb DOLNÝ, J. Uspokojovanie pohľadávok spriaznených osôb v konkurznom konaní; Justičná revue, 72, 2020, č. 3, s. 361 – 369, ktorý zhrnul „*problematickosť automatickej subordinácie pohľadávok do troch oblastí: nízke percentuálne vyjadrenie kvalifikovanej účasti, vplyv na transakcie v bežnom obchodnom styku, nadobudnutie pohľadávky spriaznenou osobou od nespriazneného veriteľa*“, s. 362.

⁸³ Rozsudok KS KE sp. zn. 4 CoKR 27/2018 z 27.2.2019: „...prijatie určitých významných rozhodnutí alebo uskutočnenie právnych úkonov v spoločnosti úpadcu bolo výslovne podmienené predchádzajúcim písomným súhlasom žalobcu, ktoré by boli inak vo výslovnej kompetencii valného zhromaždenia úpadcu. Takýmto spôsobom sa žalobca (banka) nepriamo dostáva do pozície rovnajúcej sa právnej pozícii väčšinového akcionára. Takto dohodnuté podmienky a obmedzenia úpadcu, aj keď len na účely zabezpečenia pohľadávky, sa javia odvolaciemu súdu vzhľadom na existenciu ďalších zabezpečovacích inštitútov (záložných zmlúv), ktoré boli v prospech žalobcu ako veriteľa uzatvorené, za postup, ktorý umožňuje uplatňovanie kvalifikovaného vplyvu na právnickú osobu bez ohľadu na tvrdenia žalobcu, že v danom prípade išlo o štandardný spôsob nevybočujúci z rámca daného všeobecnou praxou úverových inštitúcií“.

⁸⁴ Zákomom č. 309/ 2023 Z. z. o premenách obchodných spoločností a družstiev.

oprávnených záujmov veriteľa v súvislosti s poskytnutím finančných služieb dlžníkovi vrátane ich zábezpeky".

Špecifikom slovenskej právnej úpravy je *vyvrátiteľná domnienka spriaznenosti*, keď sa spriaznenosť predpokladá, ak (i) ide o prihlásenie pohľadávky nad 1 mil. eur (podmienka výšky pohľadávky), (iii) dlžníkom je osoba zapísaná v registri partnerov verejného sektora alebo osoba, ktorá bola v tomto registri zapísaná v posledných piatich rokoch pred vyhlásením konkurzu alebo povolením reštrukturalizácie (pozitívne vymedzenie subjektu dlžníka), (iii) veriteľ nie je subjektom verejnej správy, bankou, inštitúciou elektronických peňazí, poisťovňou, zaistovňou, zdravotnou poisťovňou, správcovskou spoločnosťou, obchodníkom s cennými papiermi, burzou cenných papierov alebo centrálnym depozitárom cenných papierov (negatívne vymedzenie subjektu veriteľa). Domnienka môže byť veriteľom *vyvrátená* osvedčením jeho zápisu do registra partnerov verejného sektora správcovi.

Slovenská právna úprava súčasne vykazuje neodôvodnenú vnútornú nekonzistentnosť pohľadu na spriaznenú osobu s ohľadom na rôzne právne normy, ktoré spriaznenú osobu definujú odlišne (rozdiely v okruhu subjektov spadajúcich pod „spriaznenú osobu“ podľa §9 ZKR, § 67c ods. 2 OBZ, §220ga OBZ) a absentuje úplny prekryv medzi definíciou spriaznenej osoby podľa ustanovení spoločnosti v kríze podľa OBZ a a definíciou podľa ZKR.

Všeobecne by sme *spriaznenú osobu* mohli charakterizovať *ako osobu, u ktorej je možné z dôvodu určitých osobitných väzieb predpokladať jej zainteresovanosť vo vzťahu k posudzovanej veci. Neznamená to, že spriaznená osoba je automaticky nečestná, len u nej z titulu jej vzťahu k dlžníkovi možno očakávať informačnú výhodu alebo konflikt záujmov.* Medzi vybranými zahraničnými právnymi úpravami je rozdiel v definíciách spriaznených osôb.

Rakúska právna úprava nevykazuje nekonzistentnosť právnej úpravy a ReO odkazuje na právnu úpravu IO, ktorá definuje podriadené pohľadávky (*nachrangige Forderungen*) ako pohľadávky z plnení nahradzujúcich vlastné zdroje a nadväzuje tak na právnu úpravu spoločnosti v kríze (EKEG). V preventívnej reštrukturalizácii sa pre spriaznených veriteľov (*Gläubiger nachrangiger Forderungen*) vytvára samostatná skupina a taktiež nebola pri transpozícii Smernice využitá opcia a také osoby nie sú vylúčené z hlasovania o reštrukturalizačnom pláne.⁸⁵ Definícia spriaznenej osoby⁸⁶ je užšia ako slovenská definícia a v zásade spočíva na kritériách naviazaných (i) na výkon kontroly (spoločník s väčšinovými hlasovacími právami, právo vymenovať/ odvolať riadiace a kontrolné orgány, má právo sám byť členom riadiaceho orgánu, zmluvný výkon kontroly), (ii) na kvalifikovanú účasť min 25% a na (iii) výkon vplyvu, pričom explicitne sú vylúčené práva (informačné, výkon vplyvu, zabezpečovacie) typicky spojené s úverovými zmluvami.

Nemecká právna úprava rovnako nevyklučuje spriaznených veriteľov (*Nachrangige Insolvenzgläubiger*)⁸⁷ z hlasovania o reštrukturalizačnom pláne a taktiež sa pre takýchto veriteľov vytvára samostatná skupina.⁸⁸ Do skupiny spriaznených veriteľov patria spoločníci, ktorí majú nárok na vrátenie pôžičky spoločnosti alebo pohľadávok, ktoré takej pôžičke hospodársky zodpovedajú. Do uvedenej skupiny nepatria spoločníci, ktorí sa nepodieľajú na riadení spoločnosti a majú kvalifikovanú účasť nižšiu ako 10%.

---

⁸⁵ § 29, § 33 ReO.

⁸⁶ § 5 EKEG.

⁸⁷ § 39 InsO.

⁸⁸ § 9 STARUG.

Z uvedených porovnaní je tak zrejmé, že status osoby v preventívnej reštrukturalizácii (jej zaradenie do skupiny veriteľov) sa bude odvíjať od definície spriaznenej osoby/ veriteľa v danej národnej právnej úprave. Kým podľa ZoRHÚ bude už spoločník s 5% kvalifikovaným podielom spriaznenou osobou, podľa rakúskej právnej úpravy až s 25% podielom a v nemeckej právnej úprave spoločník podieľajúci sa na riadení alebo spoločník s viac ako 10% kvalifikovaným podielom (pričom nemecká právna úprava a ani rakúska právna úprava nespájajú spriaznenosť s konečným užívateľom výhod a ani s rodinnými väzbami ako slovenská právna úprava). Zaradenie do skupín má potom význam vo vzťahu k aplikácii testu spoločného záujmu, resp. záujmu veriteľov ako skupiny a pri aplikácii testu najlepšieho záujmu a určovania poradia ich uspokojovania.

III. Spoločný záujem veriteľov

Spoločný záujem veriteľov je pojem, ktorý nebol v slovenskej právnej úprave neznámy ani pred novelizáciou ZKR prostredníctvom ZoRHÚ a predstavoval korektív na reguláciu konfliktov medzi rôznymi záujmami veriteľov v insolvenčných konaniach. Nositeľmi povinnosti sledovať spoločný záujem veriteľov sú v insolvenčných konaniach členovia veriteľského výboru a správca.⁸⁹ V reštrukturalizácii je pozitívne testovanie spoločného záujmu veriteľov podmienkou schválenia reštrukturalizačného plánu súdom. ZoRHÚ novelizoval ZKR tak, že povinnosť sledovať záujem veriteľov explicitne rozšíril aj na štatutárny orgán dlžníka v čase hrozby úpadku, to znamená ešte pred tým ako by dlžník z dôvodu úpadku vstúpil do niektorého z insolvenčných konaní. Korektív v podobe povinnosti sledovať spoločný záujem veriteľov v čase ekonomických problémov dlžníka, resp. v čase ich hrozby plní svoju funkciu ochrany ich záujmov. V takej fáze existencie dlžníka je zrejmé, že veritelia nebudú uspokojení v plnej výške ich pohľadávok, čo môže viesť k eskalovaniu konfliktov medzi nimi, keďže každý bude mať samozrejme záujem na čo najvyššom uspokojení. S ohľadom na prioritne konsenzuálny charakter preventívnej reštrukturalizácie, v ktorej sa na rozdiel od reštrukturalizácie neuplatňuje princíp univerzality, sa zameriavame na funkciu spoločného záujmu veriteľov v čase hrozby úpadku a následne v procese preventívnej reštrukturalizácie a jej vplyvu na povinnosť štatutárneho orgánu sledovať spoločný záujem veriteľov. Porovnávame uplatňovanie tohto korektívu v reštrukturalizácii a preventívnej reštrukturalizácii a dopad na postavenie veriteľov a taktiež na vzťah testu spoločného záujmu veriteľov a testu najlepšieho záujmu v preventívnej reštrukturalizácii.

Pokúsili sme sa súčasne o zovšeobecňujúci výklad pojmu spoločný záujem veriteľov z komparatívneho hľadiska, ktorý by zohľadňoval aj Smernicu, tam sme však narazili na terminologickú nejednoznačnosť a nezrovnalosti v preklade medzi anglickou a slovenskou verziou Smernice, pričom sme doplňujúco porovnávali aj terminológiu českej a nemeckej jazykovej verzie.

1. Spoločné záujmy veriteľov v čase hrozby úpadku

Hrozba úpadku je relevantným ukazovateľom pre dlžníka, že má zasiahnuť a podľa dôvodovej správy k ZoRHÚ využiť „*všetky potrebné, vhodné, efektívne a primerané opatrenia na*

---

⁸⁹ § 37 ods. 3 ZKR, § 38 ods. 7 ZKR, § 86 ods. 1 ZKR, § 127 ods. 4 ZKR, § 154 ods. 1 písm. f) ZKR.

odvrátenie hroziaceho úpadku, vrátane využitia možnosti verejnej preventívnej reštrukturalizácie alebo neverejnej preventívnej reštrukturalizácie podľa osobitného zákona, prípadne iného vhodného a účinného opatrenia, ktoré nevyžaduje účasť všetkých veriteľov. V každom prípade by riešenie situácie dlžníka malo vychádzať z dialógu so zainteresovanými stranami.⁹⁰ Zákonodarca tak preferuje konsenzuálne riešenie hroziaceho úpadku, či už formálne alebo neformálne, nie za účasti všetkých veriteľov.⁹¹ V čase hrozby úpadku sa modifikujú povinnosti štatutárneho orgánu a v zásade by sa jeho lojalita mala presmerovať k zvýšenej ochrane veriteľov a postupnému obmedzeniu spoločníkov ako reziduálnych veriteľov.^{92,93} Z tohto základu vychádza aj aktuálna právna úprava spoločnosti v kríze, podľa ktorej sú spoločníci (spriaznené osoby) v zásade čakajúcimi veriteľmi na vrátenie plnení do času prekonania krízy. Ak sa krízu prekonať nepodarí, tak sa zo spoločníkov (spriaznených osôb)⁹⁴ stávajú v konkurze podriadení veritelia opäť len čakajúci, či niečo z majetkovej masy zostane na ich uspokojenie. Do tohto vernostného smerovania nám vstupuje ZKR, ktorý ukladá štatutárnemu orgánu povinnosť sledovať spoločné záujmy veriteľov, pričom veriteľov poníma široko ako zamestnancov a ich zástupcov, iné osoby, ktoré môžu byť hroziacim úpadkom dotknuté a aj spoločníkov.⁹⁵

ZKR pojem spoločný záujem/ spoločné záujmy veriteľov používa, avšak ho bližšie nedefinuje. Pri dodržaní terminologickej presnosti nám nedá nevšimnúť si, že na rozdiel od pojmu „spoločný záujem veriteľov“ upravil zákonodarca pri hrozbe úpadku pojem do množného čísla na „spoločné záujmy veriteľov“. Z dôvodovej správy nie je jasný zámer zákonodarcu, či je to len terminologická nepresnosť alebo cieľ právnej úpravy. Domnievame sa však, že zákonodarca nemal záujem meniť obsah pojmu spoločný záujem veriteľov, ale skôr množným číslom vyjadriť lepšie podstatu pojmu s ohľadom na hierarchické usporiadanie skupín veriteľov pri kolektívnej forme uspokojovania pohľadávok a rozdiel záujmov veriteľov medzi ich skupinami, resp. blízkosť individuálnych záujmov veriteľov v rámci jednej skupiny (inak povedané, každá skupina veriteľov môže mať vlastný spoločný záujem).

Pojem spoločný záujem veriteľov bol súdnymi rozhodnutiami týkajúcimi sa reštrukturalizácie vymedzený ako nadradený záujem všetkých veriteľov (resp. veriteľov v rámci jednej skupiny) nad ich jednotlivé záujmy. Meradlom je pritom hľadisko spravodlivosti a výnosnosti v porovnaní s ostatnými spôsobmi riešenia hroziaceho úpadku/ úpadku a záujem na čo najvyššom uspokojení pohľadávok.⁹⁶ Spoločný záujem veriteľov by mal predstavovať priemet

---

⁹⁰ Dôvodová správa k ZoRHÚ.

⁹¹ K nevýhodám neformálnej reštrukturalizácie bližšie v podkapitole 1.

⁹² HAVEL, B. Odpovednosť členů orgánů obchodní korporace v době preventivní restrukturalizace IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 82.

⁹³ DURAČINSKÁ, J. Povinnosť lojality (fiduciárne povinnosti) spoločníkov kapitálových spoločností. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 14.

⁹⁴ K nekonzistentnosti definície spriaznenej osoby podľa ZoRHÚ a ZKR bližšie DURAČINSKÁ, J. Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje financovania – verzia podľa slovenskej právnej úpravy IN Kšenzíghová, A. (ed.) Neštandardné legislatívne zásahy štátu v neštandardných situáciách. Pocta profesorovi Milanovi Ďuricovi. Banská Bystrica: Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta UMB, 2023, s. 152.

⁹⁵ K tenzii medzi záujmami spoločníkov a veriteľov GRAMBLÍČKOVÁ, B. Význam distribučních testov pri delení zdrojov spoločnosti Cofola 2023 [elektronický dokument] : časť 1 : Financování obchodních korporací. - : 1. vyd. ISBN 978-80-280-0405-7. - Brno : Masarykova univerzita, 2023. - S. 27 (Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity : Edice Scientia).

⁹⁶ Bližšie k spoločnému záujmu a súvisiacej judikatúre PATAKYOVÁ, M., DURAČINSKÁ, J. Individuálny vs. spoločný záujem veriteľov v reštrukturalizačnom konaní. Právny obzor. roč. 101, č. 5 (2018), s. 455-474.

jednotlivých partikulárnych záujmov veriteľov, pri dosiahnutí ktorého dochádza k akceptovateľnému uspokojeniu všetkých jednotlivých záujmov dotknutých veriteľov.⁹⁷ Obsah pojmu spoločný záujem veriteľov môže mať pri rôznych dlžníkoch rozdielny obsah, v závislosti od individuálnych či skupinových záujmov jednotlivých (skupín) veriteľov.^{98,99} Ako predpoklad nadradenosti spoločného záujmu všetkým veriteľom bol ústavným súdom formulovaný *väčšinový rozhodovací princíp*, aj keď súhlas väčšiny ešte za každých okolností nemusí znamenať súlad so spoločným záujmom veriteľov.¹⁰⁰

Požiadavka na sledovanie spoločných záujmov môže byť relevantná práve pri výbere spôsobu riešenia hroziaceho úpadku. Ako už bolo uvedené, zákonodarca preferuje konsenzuálne riešenie hroziaceho úpadku (formálne v podobe preventívnych konaní alebo aj iné vhodné opatrenia) a nevyžaduje pritom účasť všetkých veriteľov. Zachovanie spoločných záujmov veriteľov môže byť problematické práve pri voľbe iných vhodných opatrení, resp. pri voľbe neformálnej reštrukturalizácie, ktorá *nebude výsledkom spoločného konsenzu veriteľov*, ale bude spočívať na individuálnych dohodách s jednotlivými veriteľmi. Väčšinový konsenzus sa podľa nás *vylučuje* s individuálnymi dohodami s jednotlivými veriteľmi realizovanými mimo preventívnych konaní. Pri samostatných dohodách s veriteľmi absentuje kontrolný prvok a koordinácia medzi veriteľmi a celkom prirodzene môže prevládať presadzovanie individuálnych záujmov jednotlivých veriteľov. Pripustenie takých dohôd len s niektorými veriteľmi súčasne naráža na riziká opísané v prvej kapitole.

Požiadavka na väčšinový konsenzus vychádza z plurality veriteľov a ich kolektívneho uspokojovania, vylučuje sa tak ich individuálne uspokojenie a záujem veriteľa sa limituje na maximálne uspokojenie, resp. *najvyššie možné uspokojenie*.¹⁰¹ Štatutárny orgán však môže iniciovať preventívne konanie podľa ZoRHÚ, ktoré predstavuje konsenzuálny nástroj riešenia hroziaceho úpadku.

2. Spoločný záujem veriteľov v (slovenskej) preventívnej reštrukturalizácii

Slovenská právna úprava preventívnej reštrukturalizácie sa pri používaní „spoločného záujmu veriteľov“ v zásade snaží nenarušiť uvedený pojem tak, ako bol kreovaný súdnou praxou v súvislosti s reštrukturalizáciou, avšak jeho aplikáciu zladíť s prezentovaným prioritne konsenzuálnym charakterom preventívneho konania. Spoločný záujem je východiskom pre spravodlivosť plánu, bez príbuznosti v hospodárskych záujmoch a právnom postavení veriteľov, nie je možné dosiahnuť ich priemet/ prekryv. Samozrejme je jednoduchšie docieľiť taký stav v jednotlivých skupinách, ako plošne vo vzťahu ku všetkým dotknutým veriteľom. Spoločný záujem veriteľov preto musí byť (v súlade so Smernicou)¹⁰² zohľadnený už pri tvorbe skupín veriteľov a to na základe overiteľných pravidiel.¹⁰³ Nositeľmi povinnosti konať v spoločnom záujme sú rovnako ako v reštrukturalizácii členovia veriteľského výboru.

⁹⁷ Tamtiež, s. 473.

⁹⁸ Ústavný súd SR, I. ÚS 16/2017 – 34, II. ÚS 34/2016 – 41, I. ÚS 311/2014-21, I. ÚS 367/2015-25

⁹⁹ PATAKYOVÁ, M., DURČINSKÁ, J. Individuálny vs. spoločný záujem veriteľov v reštrukturalizačnom konaní. Právny obzor. roč. 101, č. 5 (2018), s. 460.

¹⁰⁰ Ústavný súd SR, II. ÚS 273/2012-85 – ústavný súd nestotožnil automaticky schválenie reštrukturalizačného plánu majoritou s vyjadrením ich spoločného záujmu s ohľadom na oprávnenie súdu podľa § 154 ods. 1 ZKR zamietnuť reštrukturalizačný plán pre rozpor so spoločným záujmom veriteľov.

¹⁰¹ Bližšie k testu najlepšieho záujmu v kapitole 5.4

¹⁰² Recitál, bod 44 Smernice.

¹⁰³ § 37 ZoRHÚ.

Základným odlišujúcim znakom preventívnej reštrukturalizácie od reštrukturalizácie je absencia oprávnenia súdu *ex officio* skúmať spoločný záujem veriteľov pri schvaľovaní verejného plánu.¹⁰⁴ V reštrukturalizácii ešte samo o sebe schválenie reštrukturalizačného plánu veriteľmi nepredstavuje automaticky rešpektovanie spoločného záujmu veriteľov a súd môže napriek majoritnému konsenzu veriteľov reštrukturalizačný plán zamietnuť.¹⁰⁵

V preventívnej reštrukturalizácii môže byť predmetom súdneho prieskumu dodržanie pravidiel prípravy, tvorby a schvaľovania verejného plánu¹⁰⁶ pri rozhodovaní súdu o jeho potvrdení alebo zamietnutí, v rámci ktorého bude pre rozhodnutie relevantné aj o. i. dodržanie spoločného záujmu veriteľov pri kreovaní skupín veriteľov. Súd však uvedené neskúma *ex officio*, ale len na námietku nesúhlasiaceho veriteľa. Legitimáciu na takú námietku nemá akýkoľvek veriteľ, ale len ten, na ktorého to malo alebo môže mať nepriaznivý vplyv. Spôsob prístupu súdu k preskúmvaniu verejného plánu tak reflektuje jeho konsenzuálny charakter tým, že vychádza z predpokladu zachovania pravidiel jeho prípravy (vrátane spoločného záujmu veriteľov), ak je dosiahnutá potrebná väčšina na jeho schválenie.¹⁰⁷ Súčasne však chráni veriteľov pred ich individuálnym poškodzovaním kolektívnym hlasovaním väčšiny, keď súd pristúpi k jeho preskúmaniu na námietku nesúhlasiaceho veriteľa.

Potvrdenie verejného plánu súčasne znamená¹⁰⁸, že voči poskytovateľom nového alebo krízového financovania o. i. nemožno vyvodzovať zodpovednosť za poškodzovanie spoločného záujmu veriteľov a ani právne úkony uskutočnené v súvislosti s rokovaním o verejnom pláne alebo plnením potvrdeného verejného plánu nemôžu byť postihnuté sankciou neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevymáhateľnosti z dôvodu, že poškodzujú spoločný záujem veriteľov a boli primerané a nevyhnutne potrebné na dosiahnutie účelu verejnej preventívnej reštrukturalizácie.¹⁰⁹ Ide tak o konvalidáciu aj prípadnej absencie spoločného záujmu v priebehu samotného procesu preventívnej reštrukturalizácie, resp. máme za to, že môže ísť aj o obdobie pred samotným procesom, ak boli začaté rokovania o verejnom pláne skôr (vychádzame z toho, že už prílohou návrhu na povolenie preventívnej reštrukturalizácie je koncept verejného plánu a s ohľadom na konsenzualitu konania bude obozretné si plán vopred s dotknutými veriteľmi v rámci možností prerokovať). Výlukou pre konvalidáciu sú právne úkony uskutočnené v súvislosti s rokovaním o verejnom pláne vykonané po tom, ako sa dlžník dostal do úpadku.¹¹⁰

Ďalším špecifikom preventívnej reštrukturalizácie je, že napriek kolektívnemu charakteru uspokojovania sa neaplikuje princíp univerzality a preventívna reštrukturalizácia sa nemusí dotýkať všetkých veriteľov dlžníka.¹¹¹ *Ako je to potom so spoločným záujmom veriteľov, keď sa do neho nepremietnu záujmy všetkých (nedotknutých) veriteľov?* Spoločný záujem veriteľov sa

---

¹⁰⁴ Porovnaj § 154 ods. 1 ZKR.

¹⁰⁵ K schvaľovaniu reštrukturalizačného plánu v reštrukturalizácii bližšie MAŠUROVÁ A. Voraussetzungen für die Genehmigung und Wirksamkeit des Restrukturierungsplans im slowakischen Recht In: WINNER, CIERPIAL-MAGNOR (Hg.) Sanierung, Reorganisation, Insolvenz : internationale Beiträge zu aktuellen Fragen. 2018. s. 129 – 153.

¹⁰⁶ § 45 ods. 1 písm. a) ZoRHÚ.

¹⁰⁷ § 42 ods. 1 ZoRHÚ.

¹⁰⁸ Ak neexistujú dôvody na zamietnutie plánu súdom podľa § 45 ZoRHÚ.

¹⁰⁹ § 46 ZoRHÚ.

¹¹⁰ § 46 ods. 7 ZoRHÚ.

¹¹¹ § 27 ZoRHÚ (verejným plánom dotknutí a nedotknutí veritelia).

v preventívnej reštrukturalizácii týka len dotknutých veriteľov, pre nedotknutých veriteľov to ale neznamená ohrozenie ich záujmov, pretože ako „nedotknutých“ sanačnými opatreniami (preventívnou reštrukturalizáciou) by mali byť uspokojení v plnej výške a nie je potrebné tak chrániť ich záujmy. Formálnosť a inštitucionalizácia procesu rehabilituje absenciu univerzality, ktorá tak na rozdiel od neformálnych spôsobov riešenia hrozby úpadku nie je na rozhodnutí štatutárneho orgánu dlžníka, resp. vyjednávacej sile individuálnych veriteľov.

3. Spoločný záujem veriteľov – význam (nejasnosti) podľa Smernice

Vzhľadom na absentujúci oficiálny výklad, sú snahy o zovšeobecňujúce objasnenie pojmu spoločný záujem veriteľov úvahami, pri ktorých sme narazili na terminologické problémy odvíjajúce sa od nástrah „straty v preklade“ a nejasností ohľadom rôznosti a nejednoznačnosti používaných pojmov. Napriek tomu sme sa predovšetkým cez výklad významu slov snažili dopracovať k všeobecným záverom.

Smernica na rozdiel od definície testu najlepšieho záujmu veriteľov (*best-interest-of-creditors test*) spoločný záujem veriteľov nedefinuje. Doslovný preklad pojmu spoločný záujem veriteľov (*common interest of creditors*) anglická mutácia ani nepoužíva. Anglická jazyková verzia Smernice používa len pojmy príbuzné, ktoré však vykazujú nejednoznačnosť, resp. mnohorakosť (*general interest of creditors*¹¹², *sufficient commonality of interest*¹¹³, *legitimate expectations of the general body of creditors/ general body of creditors*¹¹⁴, *interest of creditors*¹¹⁵, *equitable interest of creditors*¹¹⁶) v kontexte dotknutých ustanovení, kde slovenská jazyková verzia používa pojem spoločný záujem veriteľov.

Pri porovnaní s českou verzou, je prekryv vykázaný pri preklade *sufficient commonality of interest* ako dostatočná miera spoločného záujmu a týka sa práve zaradovania veriteľov do skupín. Česká verzia Smernice ako jazykový ekvivalent *legitimate expectations of the general body of creditors/ general body of creditors*¹¹⁷ používa *legitimní očekávání věřitelů jako celku/ věřitelé ako celek*, a to v súvislosti s ustanoveniami, ktoré majú za cieľ (pre prípad následného úpadku) nenapadnuteľnosť nového a dočasného financovania a transakcií spojených s rokovaním o verejnom pláne¹¹⁸ alebo realizovaných na základe schváleného verejného plánu. Nemecký preklad používa pojem *die Gesamtheit der Gläubiger*, slovenská verzia Smernice uvedený pojem prekladá ako *spoločný záujem veriteľov*.

Na základe prípustného sémantického výkladu ide podľa nás stále o vyjadrenie rovnakej podstaty reštrukturalizačného konania, bez ohľadu na to, či je použitý pojem spoločný alebo všeobecný, ide o proces týkajúci sa všetkých veriteľov alebo ich väčšiny, t. j. kolektívu veriteľov. Nič sa tak nemení na podstate v podobe kolektívneho riešenia hrozby úpadku. Všeobecný/ spoločný/ kolektívny záujem je vtelený do (spravodlivého a čestného) reštrukturalizačného konania pre všetkých zúčastnených.

---

¹¹² Čl. 7 Smernice.

¹¹³ Recitál, bod 44 Smernice.

¹¹⁴ Čl. 17 ods. 1 písm. b), čl. 18 ods. 1 a ods. 5 Smernice.

¹¹⁵ Čl. 10 ods. 2 písm. c), čl. 19 písm. a), čl. 23 ods. 2 písm. a) Smernice.

¹¹⁶ Čl. 20 Smernice.

¹¹⁷ Čl. 17 ods. 1 písm. b), čl. 18 ods. 1 a ods. 5 Smernice.

¹¹⁸ Smernica používa pojem *restructuring plan/ reštrukturalizační plán/ reštrukturalizačný plán/ Restrukturierungsplan*, kvôli odlíšiteľnosti od pojmu „reštrukturalizačný plán“ v slovenskej právnej úprave, kde sa používa v kontexte insolvenčnej reštrukturalizácií ZKR, používame pojem verejný plán, ktorý používa ZoRHÚ.

Smernica taktiež pri povinnostiach štatutárnych orgánov v štádiu hrozby úpadku (*duties of directors where there is a likelihood of insolvency/ Pflichten der Unternehmensleitung bei einer wahrscheinlichen Insolvenz/ povinnosti vedoucích pracovníků v případech hrozícího úpadku*) neupravuje ich povinnosť sledovať spoločné záujmy veriteľov ako slovenská právna úprava, ale povinnosť o. i. venovať náležitú pozornosť záujmom veriteľov, držiteľov majetkovej účasti a iných zainteresovaných strán. Sledovať spoločné záujmy je podľa nás náročnejšie ako sledovať záujem veriteľov, pretože mimo preventívnej reštrukturalizácie, ktorá predstavuje kolektívnu formu uspokojenia, bude pre štatutárny orgán náročné vyhodnotiť/ resp. zabezpečiť súkromnoprávnymi prostriedkami spoločný záujem veriteľov. Jediný nástroj na dosiahnutie spoločného záujmu veriteľov alebo ich záujmu ako celku je *kolektívne riešenie hrozby úpadku*.

4. Spoločný záujem veriteľov vs najlepší záujem veriteľov

Úloha testu najlepšieho záujmu je odlišná od testu spoločného záujmu veriteľov, avšak navzájom sa dopĺňajú. Kým spoločný záujem veriteľov sleduje spravodlivosť plánu v rámci skupín veriteľov s príbuznými (hospodárskymi) záujmami a právnym postavením, resp. veriteľov ako celku, požiadavka na „najlepší záujem veriteľov“ *má garantovať určitú mieru ich uspokojenia*. Najlepší záujem veriteľov predstavuje ochranu menšinových individuálnych práv v procese preventívnej reštrukturalizácie.¹¹⁹

V procesoch reštrukturalizácie je test najlepšieho záujmu aplikovaný tak, že veritelia v rámci jednotlivých skupín majú dosiahnuť *lepšie/ vyššie* uspokojenie (resp. najvyššie možné uspokojenie) ako by dosiahli v prípade likvidačného konkurzu.¹²⁰ Táto koncepcia testu najlepšieho záujmu však nekorešponduje s definíciou testu najlepšieho záujmu obsiahnutého v Smernici. Smernica vychádza pri definícii testu najlepšieho záujmu (*best-interest-of-creditors test*)¹²¹ z toho, že postavenie akéhokoľvek nesúhlasiaceho veriteľa *nebude horšie* ako by bolo v prípade likvidačného konkurzu alebo v prípade najlepšieho alternatívneho scenára, ak by nebol verejný plán schválený. To znamená, že podľa Smernice bude na úspešné otestovanie postačovať *aj rovnaké postavenie*, nemusí ísť o postavenie lepšie. Smernica má tak menšie, menej prísne očakávania na pozitívne testovanie dodržania najlepšieho záujmu ako má slovenský prístup k testu v reštrukturalizácii.¹²²

ZoRHÚ pracuje s pojmom test najlepšieho záujmu, avšak ho explicitne nedefinuje, ak opomenieme nie práve vhodne formulovanú (nedopracovanú) definíciu najlepšieho

¹¹⁹ FIDLER/KONECNY/RIEL/TRENKER, ReO § 35 Rz 3.

¹²⁰ PATAKYOVÁ, M., DURAČINSKÁ, J. Individuálny vs. spoločný záujem veriteľov v reštrukturalizačnom konaní. Právny obzor. roč. 101, č. 5 (2018), s. 459.

¹²¹ Definícia v čl. 2 ods. 1 (1) Smernice znie: *'best-interest-of-creditors test' means a test that is satisfied if no dissenting creditor would be worse off under a restructuring plan than such a creditor would be if the normal ranking of liquidation priorities under national law were applied, either in the event of liquidation, whether piecemeal or by sale as a going concern, or in the event of the next-best-alternative scenario if the restructuring plan were not confirmed;*

¹²² Rovnako DOLNÝ, J.: Nový spôsob riešenia reštrukturalizácie z pohľadu Smernice o reštrukturalizácii a insolvenčii. Justičná revue, 73, 2021, č. 2, s. 223.

alternatívneho scenára,¹²³ ktorá by vzhľadom na prekryv s definíciou testu najlepšieho scenára podľa Smernice v odkaze na najlepší alternatívny scenár mala byť zrejme podkladom pre test najlepšieho záujmu. Je to pravdepodobné, aj s ohľadom na formulovanie jedného z taxatívnych dôvodov pre zamietnutie plánu, ktorým je tvrdenie nesúhlasiaceho veriteľa, že *v prípade potvrdenia verejného plánu bude jeho postavenie horšie, ako v prípade najlepšieho alternatívneho scenára, ibaže dlžník preukáže opak.*¹²⁴ Test najlepšieho záujmu v reštrukturalizácii tak nebude zhodný s testom najlepšieho záujmu v preventívnej reštrukturalizácii, v ktorej po vzore Smernice bude postačovať *aj rovnaké postavenie* (nemusí byť lepšie alebo maximálne možné).

Dôvodová správa je vo vzťahu k testu najlepšieho záujmu skúpa na zdôvodnenie a nie konzistentná, pretože ako cieľ ZoRHÚ demonštruje *maximalizáciu celkovej hodnoty pre veriteľov v porovnaní s tým, čo by získali v prípadnom konkurze*. Čo nie je celkom súladné so samotným textom zákona, keď postačuje na vyhodnotenie postavenia veriteľa aj len *nie horšie* postavenie. Do posúdenia postavenia bude vstupovať aj otázka, do akej miery poskytuje účtovníctvo presný a jednoznačný obraz o stave podniku s ohľadom na alternatívne prístupy k účtovaniu nehmotného majetku a rozdieloch medzi účtovnou a trhovou hodnotou podniku.¹²⁵

Súd v preventívnej reštrukturalizácii najlepší záujem veriteľov rovnako ako spoločný záujem *ex offico* netestuje, iba na už vyššie spomínanú námietku nesúhlasiaceho veriteľa (inak v podstate kolektívne hlasovanie väčšiny zhojuje aj jeho prípadnú absenciu). Opäť je teda iniciatíva ponechaná len na jednotlivých veriteľoch pre prípad ich individuálneho nesúhlasu s návrhom verejného plánu. Uvedený prístup vychádza z preferencie individuálneho nepoškodzovania záujmu veriteľa kolektívnym hlasovaním väčšiny o verejnom pláne¹²⁶ a je v súlade so znením Smernice.

Význam najlepšieho alternatívneho scenára nemožno podceňovať, pretože pôjde o dôležitý východzí porovnávací štandard. Pri reštrukturalizácii je takým štandardom/ stavom likvidačný konkurz, pretože už v zásade žiaden iný scenár v prípade jej neúspechu neostáva. Iné to však je pri preventívnej reštrukturalizácii, keď môže byť viacero scenárov ďalšieho vývoja, čo reflektuje aj definícia testu v Smernici. Túto väčšiu variabilitu ďalších scenárov dôvodová správa k ZoRHÚ opäť nereflektuje, keď najlepší scenár porovnáva len vo vzťahu ku konkurzu¹²⁷, nie napríklad aj vo vzťahu k reštrukturalizácii. Vyhláška¹²⁸ následne bližšie špecifikuje, že pri určení najlepšieho alternatívneho scenára sa *určuje časový a percentuálny predpoklad uspokojenia každého dotknutého veriteľa, ak by verejný plán nebol potvrdený súdom a ak najlepší alternatívny scenár dôvodne predpokladá konkurz dlžníka, je potrebné uviesť, z*

---

¹²³ Definícia v § 2 ods. 1 písm. n) ZoRHÚ znie: „*najlepším alternatívnym scenárom postavenie veriteľa v prípade ďalšieho najlepšieho alternatívneho scenára, ak by verejný preventívny reštrukturalizačný plán (ďalej len „verejný plán“) nebol potvrdený súdom*“.

¹²⁴ § 45 ods. 1 písm. e) ZoRHÚ.

¹²⁵ NEUBAUEROVÁ, E., PRIEHODA, A. Vybrané aspekty transparentnosti vo finančnom a obchodnom práve. Bratislavské právnické fórum 2023 : transparentnosť vo finančnom a obchodnom práve / Regina Šťastová, Veronika Ťažká (zost.). Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. s 106.

¹²⁶ DOLNÝ, J.: Nový spôsob riešenia reštrukturalizácie z pohľadu Smernice o reštrukturalizácii a insolvenčii. Justičná revue, 73, 2021, č. 2, s. 222.

¹²⁷ Dôvodová správa v časti týkajúcej sa § 43 ZoRHÚ.

¹²⁸ § 2 vyhlášky MS SR č. 195/2022 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

akých dôvodov nemožno predpokladať iné riešenie situácie dlžníka. Ako sme už uviedli, test najlepšieho záujmu v preventívnej reštrukturalizácii nevyžaduje lepšie, ale postačuje rovnaké postavenie oproti najlepšiemu alternatívnemu scenáru.

Pre porovnanie uvádzame rakúsku právnu úpravu, ktorá vyslovene spája naplnenie záujmu veriteľov porovnaním s postavením dotknutého veriteľa podľa reštrukturalizačného plánu tak, že *nemôže byť horšie ako v insolvenčnom konaní podľa IO*.¹²⁹ Ako porovnávací štandard je použitý najlepší alternatívny scenár, ak by nebol potvrdený reštrukturalizačný plán. Naplnenie záujmu skúma súd taktiež len na námietku negatívne dotknutého veriteľa. Ako možný alternatívny scenár pritom môže byť (i) speňaženie v likvidačnom konkurze, (ii) sanačný plán v insolvenčnom konaní, (iii) sanačný plán v sanačnom konaní (s alebo bez samosprávy).¹³⁰ Odhliadnuc od odlišností rakúskej právnej úpravy insolvenčných/ sanačných konaní, nepočíta rakúska právna úprava pri alternatívnom scenári len s konkurzom, ale aj ďalšími možnými sanačnými nástrojmi.

IV. Vnútená preventívna reštrukturalizácia (konsenzus vs vnútiteľnosť preventívnej reštrukturalizácie)

Smernica ponúka *osobitný nástroj na presadenie preventívnej reštrukturalizácie*, keď môže byť plán rozhodnutím súdu vnútený aj nesúhlasiacim triedam nahradením ich súhlasu (*cross-class cram-down*).¹³¹ Pôjde o odlišnú situáciu ako v prípade odsúhlasenia verejného plánu potrebnou väčšinou v každej skupine, keď bude základom pre potvrdenie plánu súdom konsenzus veriteľov a verejný plán tak bude (ideálny) výsledok negociácií dlžníka a dotknutých veriteľov.

Preventívna reštrukturalizácia predstavuje kolektívne uspokojenie individuálnych záujmov veriteľov, keď môže byť ich uspokojenie v plnom rozsahu ohrozené. Úspech preventívnej reštrukturalizácie v zásade závisí od vôle dlžníka a od vôle veriteľov (v rámci nimi vytvoreného nedobrovoľného spoločenstva/ skupín) spočívajúcej na väčšinovom rozhodovacom princípe (veriteľskej demokracii). Úloha dotknutých veriteľov by sa v preventívnej reštrukturalizácii nemala obmedziť len na ich súhlas alebo nesúhlas s predloženým plánom (ako v reštrukturalizácii), ale na negociácii dlžníka s nimi.

Ako prekážka alebo slabina preventívnej reštrukturalizácie sa uvádza tzv. *hold – out problém*,¹³² keď nastane patová situácia spojená s blokáciou zo strany niektorých veriteľov¹³³, ktorí odmietajú rozumnú reštrukturalizáciu, pretože očakávajú viac ako by im pri spravodlivom „delení“ prináležalo (zvyčajne ide o veriteľa, ktorý nadobudol pohľadávku voči dlžníkovi od pôvodného veriteľa). Ak by nebolo možné veriteľom (skupine veriteľov) nič nanútiť, nebudú náchylní súhlasiť s riešením, ktoré je síce v najlepšom záujme všetkých veriteľov, ale nebude výhodné pre nich.

¹²⁹ § 35 ReO.

¹³⁰ FIDLER/KONECNY/RIEL/TRENKER, ReO § 35 Rz 24.

¹³¹ MORAVEC, T. Evropské insolvenční právo. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 154.

¹³² M. SEYMOUR, M., SCHWARCZ, S. L. Corporate Restructuring under Relative and Absolute Priority Default Rules: A Comparative Assessment. s. 44 dostupné na <https://bankruptcyroundtable.law.harvard.edu/2020/02/11/corporate-restructuring-under-relative-and-absolute-priority-default-rules-a-comparative-assessment/>.

¹³³ K ochrane individuálnych záujmov veriteľov pred rozhodnutím väčšiny bližšie v predchádzajúcej kapitole.

Zlyhanie dosiahnutia potrebného konsenzu v rámci skupiny neznamena automaticky neúspech preventívnej reštrukturalizácie, ale umožňuje súdne zásahy do autonómie vôle veriteľov a presadenie preventívnej reštrukturalizácie aj napriek nesúhlasu. Podmienky zásahov budú samozrejme prísnejšie. Zásah je ospravedlniteľný prevahou (verejného) záujmu na zachovaní životaschopnosti dlžníka a snaha o optimálne (spravodlivé) riešenie pre všetkých veriteľov a aby nedochádzalo k bezdôvodnému bráneniu vykonania verejného plánu.

Zásahy do autonómie vôle môžu mať formu:

1. *zásahu do veriteľskej demokracie* → nahradenie súhlasu nesúhlasnej skupiny súdom, keď súd na návrh dlžníka potvrdí plán a urobí ho záväzným pre nesúhlasné triedy (tzv. *cross-class cram down*)¹³⁴ alebo
2. *zásahu do akcionárskej demokracie* → obmedzenie práv akcionárov, ktoré im prináležia podľa korporáčného práva,¹³⁵ napr. cez vylúčenie práva rozhodnúť o zvýšení/ znížení základného imania na valnom zhromaždení, vylúčenie práva zvolať mimoriadne valné zhromaždenie predstavenstvom pri dosiahnutí straty vo výške 1/3 základného imania).

1. Nahradenie súhlasu skupiny v preventívnej reštrukturalizácii (vynútenie súhlasu) podľa Smernice

Súd alebo správny orgán môžu na návrh dlžníka potvrdiť plán napriek nesúhlasu hlasujúcej skupiny, ak sú splnené aspoň Smernicou definované podmienky. Ide tak o minimálny štandard, ktorý by mal byť pri transponovaní Smernice do národných úprav dodržaný. Ide o.

i. o nasledovné podmienky:

- a) pozitívny *test najlepšieho záujmu veriteľov*,
- b) rovnaké zaobchádzanie s veriteľmi v rámci jednej skupiny s dostatočnou úrovňou spoločných záujmov (*test spoločného záujmu*),
- c) väčšinový súhlas aspoň jednej skupiny zabezpečených veriteľov,
- d) žiadna skupina dotknutých strán nemôže v rámci reštrukturalizačného plánu prijať alebo si ponechať viac ako je plná výška jej pohľadávok alebo podielov/ nesmie dostať viac ako jej prináleží,
- e) s nesúhlasnou skupinou sa zaobchádza aspoň tak priaznivo ako s každou inou skupinou rovnakej úrovne a priaznivejšie ako s každou podradenou skupinou (*pravidlo relatívnej priority*).

Smernica umožňuje alternatívu a nahradenie pravidla relatívnej priority pravidlom absolútnej priority, podľa ktorého nároky dotknutých veriteľov v nesúhlasnej skupine sú *v plnej miere uspokojené*, ak má podradená skupina dostať akúkoľvek platbu/ ponechať si akýkoľvek podiel.

---

¹³⁴ Čl. 11 Smernice, § 43 ZoRHÚ.

¹³⁵ Recitál, bod 96 Smernice, § 66 ZoRHÚ.

2. Distribučné pravidlá (pravidlo absolútnej priority vs pravidlo relatívnej priority)

Pravidlo relatívnej priority a pravidlo absolútnej priority sú dve rozdielne koncepcie,¹³⁶ distribučné pravidlá pre uspokojovanie veriteľov v insolvenčných/ predinsolvenčných konaniach, v ktorých dochádza ku kolektívnemu uspokojovaniu veriteľov, ktorí podľa príbuznosti svojich hospodárskych záujmov a právneho postavenia vytvárajú skupiny, ktoré sú v určitej vzájomnej hierarchii (napr. zabezpečení veritelia, spriaznené osoby/ spoločníci, nezabezpečení veritelia, veritelia z bežného obchodného styku a pod.).

Pravidlo absolútnej priority predstavuje pravidlo predstavujúce plné uspokojenie nadradenej skupiny veriteľov (*senior class of creditor*) pred akýmkoľvek uspokojením podradenej skupiny (*junior class of creditors*)¹³⁷ a je vyjadrením zásady, že dlhy idú pred equity¹³⁸, resp. subordinácie nárokov spoločníkov.

Pravidlo relatívnej priority nevyžaduje na rozdiel od pravidla absolútnej priority plné uspokojenie nadradenej skupiny veriteľov, postačuje priaznivejšie (nie úplné) uspokojenie takej skupiny. Umožňuje, aby si aj spoločníci ponechali určité plnenia, podiely.

Pôvodne návrh Smernice obsahoval pravidlo absolútnej priority, na rozdiel od prijatého znenia s preferenciou pravidla relatívnej priority.¹³⁹ Pravidlo relatívnej priority však nie je formulované ako všeobecné distribučné pravidlo pokrývajúce všetky skupiny. Smernica umožňuje rozširujúcu aplikáciu pravidla absolútnej priority na všetky skupiny veriteľov, nielen na nesúhlasiace.¹⁴⁰ Aplikácia distribučných pravidiel je v Smernici formulovaná na ochranu nesúhlasných skupín veriteľov a ich nespravodlivému poškodeniu, t. j. nespravodlivému zníženiu hodnoty ich pohľadávok.¹⁴¹ Prijatie Smernice vyvolalo diskusiu¹⁴² týkajúcu sa podstaty preventívnej reštrukturalizácie v súvislosti s aplikáciou distribučných pravidiel, predovšetkým férovosti (neurčitosti)¹⁴³ pravidla relatívnej priority.

Pravidlo absolútnej priority je sudcovské pravidlo, považované za vyjadrenie „spravodlivosti a primeranosti“, ktoré má pôvod v rozhodnutiach Najvyššieho súdu USA v reštrukturalizáciách železničných spoločností *Kansas City Terminal Ry. Co. v. Central Union Tr. Co.*, 271 U.S. 445

---

¹³⁶ K porovnaniu pravidiel BAIRD, D. G. Priority Matters: Absolute Priority, Relative Priority, and the Costs of Bankruptcy. University of Pennsylvania Law Review, march 2017, No. 4, s. 785 – 829.

¹³⁷ M. SEYMOUR, M., SCHWARCZ, S. L. Corporate Restructuring under Relative and Absolute Priority Default Rules: A Comparative Assessment. s. 3 dostupné na <https://bankruptcyroundtable.law.harvard.edu/2020/02/11/corporate-restructuring-under-relative-and-absolute-priority-default-rules-a-comparative-assessment/>.

¹³⁸

¹³⁹ KROHN, A. Rethinking Priority: The Dawn of the Relative Priority Rule and a New ‘Best Interest of Creditors’ Test in the European Union, s. 1, dostupné na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1398>.

¹⁴⁰ Čl. 11 ods. 2 Smernice.

¹⁴¹ Recitál, bod 55 Smernice.

¹⁴² KROHN, A. Rethinking Priority: The Dawn of the Relative Priority Rule and a New ‘Best Interest of Creditors’ Test in the European Union, s. 1, dostupné na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1398>. BOCCONI, G. B., The Priorities Dilemma in the EU Restructuring Directive: Absolute or Relative Priority Rule? dostupné na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1399>; nejde pritom však o diskusiu novú (len nanovo vyvolanú Smernicou) bližšie k tomu Tyndall, D. G. Absolute v. Relative Priority in Reorganization A Reconsideration, Cornell Law Review. Volume 33. Issue 4 June 1948. Article 3.

¹⁴³ M. SEYMOUR, M., SCHWARCZ, S. L. Corporate Restructuring under Relative and Absolute Priority Default Rules: A Comparative Assessment. s. 24 dostupné na <https://bankruptcyroundtable.law.harvard.edu/2020/02/11/corporate-restructuring-under-relative-and-absolute-priority-default-rules-a-comparative-assessment/>.

(1926)/ *Northern Pac. Ry. Co. v. Boyd*, 228 U.S. 482 (1913).¹⁴⁴ Uvedené rozhodnutie kreovalo podstatu tohto pravidla „spoločník dlžníka (bez ohľadu na to, či ide o uzavretú spoločnosť alebo verejnú spoločnosť) nemôže obdržať žiadne plnenie, ak nie sú uspokojení nezabezpečení veritelia v plnom rozsahu alebo ak nedosiahne dohodu so všetkými skupinami nezabezpečených veriteľov“. Aplikácia pravidla bola pritom viazaná len na situáciu, ak niektorá skupina veriteľov plán neakceptovala (pre prípad „nanútenia plánu“), inak sa mu bolo možné vyhnúť dohodou s veriteľmi.

Pravidlo absolútnej priority chráni pred nespravodlivým „nanútením“ verejného plánu a stanovuje jasné pravidlo uspokojovania. Je možné sa stretnúť s názormi, že je viac vhodné pre situáciu, keď dochádza k predaju podniku, nie pre reštrukturalizáciu s novým financovaním. Ako nevýhoda sa uvádza, že neposkytuje možnosť uspokojenia spoločníkov, aj keď by išlo o nové financovanie/ dostatočne ich nemotivuje na podporu reštrukturalizácie a je príliš rigidné a komplikuje prípadné negociácie (rozdiel medzi predajom/ likvidáciou a negociáciami „v tieni súdneho hodnotenia“). V slovenskej právnej úprave sa pravidlo absolútnej priority aplikuje v konkurze.¹⁴⁵

Pravidlo relatívnej priority poskytuje členským štátom väčšiu flexibilitu a umožňuje uspokojenie spoločníkov, aj keď ostatní veritelia nie sú uspokojení. Kritizované bolo, že Smernica tak chráni spoločníkov nie veriteľov, ich oportunistické správanie na účet veriteľov a podporuje dlhové financovania zo strany spoločníkov namiesto equity. Ako negatívum bolo uvádzané, že nechráni tiež veriteľov z bežného obchodného styku a vychádza z nesprávneho pochopenia snahy Amerického inštitúty pre bankrotov o vylepšenie pravidla absolútnej priority.¹⁴⁶ V slovenskej právnej úprave sa pravidlo relatívnej priority aplikuje v reštrukturalizácii¹⁴⁷ a preventívnej reštrukturalizácii.¹⁴⁸

3. Distribučné pravidlá a test najlepšieho záujmu

Distribučné pravidlá rovnako ako test najlepšieho záujmu¹⁴⁹ sa týkajú uspokojenia veriteľov a súčasne majú garantovať spravodlivosť plánu vo vzťahu k dotknutým veriteľom. Obe kategórie (distribučné pravidlá a aj test najlepšieho záujmu) predstavujú súčasne ochranu menšinových práv v procese preventívnej reštrukturalizácie (sú skúmané súdom v prípade nesúhlasiaceho veriteľa/ nesúhlasiacej skupiny), inak ich je možné zhojiť konsenzom medzi veriteľmi (t. j. schválením plánu potrebnou väčšinou v rámci skupín veriteľov). *V súvislosti s prekryvom týchto kategórií, snažili sme sa o objasnenie, aký je vzťah uvedených pravidiel*

¹⁴⁴ LUBBEN, S. J. The Overstated Absolute Priority Rule. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law* Volume 21 Issue 4 Article 1, 2016, s. 587.

¹⁴⁵ § 94 ods. 2 ZKR.

¹⁴⁶ K nevýhodám pravidla relatívnej priority JONKERS, A.L., MALAKOTIPOUR, M. DE WEIJS, R.J.

The Imminent Distortion of European Insolvency Law: How the European Union Erodes the Basic Fabric of Private Law by allowing 'RELATIVE PRIORITY' (RPR), dostupné na https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3350375.

¹⁴⁷ § 137 ods. 5 ZKR.

¹⁴⁸ § 43 ods. 4 ZoRHÚ znie: *Súd nahradí súhlas skupiny len vtedy, ak sa so skupinou, ktorej súhlas sa má nahradiť, zaobchádza aspoň tak priaznivo, ako s každou inou skupinou rovnakej triedy a priaznivejšie ako s každou podriadenou skupinou a žiadna skupina podľa verejného plánu nemá prijať viac ako pôvodné plnenie.*

¹⁴⁹ Charakteristika testu najlepšieho záujmu v podkapitole 5.4.; recitál, bod 52 Smernice: *ak žiadny nesúhlasiaci veriteľ/ trieda veriteľov nebola v horšej situácii podľa plánu ako v prípade konkurzu, či už speňažením po častiach alebo predajom podniku s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti alebo v prípade ďalšieho najlepšieho alternatívneho scenára, ak sa plán nepotvrdí (členské štáty si môžu vybrať jednu z alternatív.*

a testu, aká je ich aplikácia, pôsobia pravidlá medzi jednotlivými skupinami veriteľov len vertikálne?

Pravidlo absolútnej priority pôsobí len vertikálne, pretože určuje poradie uspokojenia skupín veriteľov (nadradených a podradených skupín) a spočíva na princípe „vodopádu“.¹⁵⁰ Pravidlo relatívnej priority však pôsobí tak vertikálne, ako aj horizontálne (zabezpečuje postavenie skupiny veriteľov aj vo vzťahu k inej skupine rovnakej úrovne aj vo vzťahu k inej skupine rovnakej úrovne/ aj vo vzťahu k podradenej skupine).¹⁵¹ Test najlepšieho záujmu testuje postavenie nesúhlasiaceho veriteľa, ktoré nesmie byť podľa plánu horšie ako by bolo, ak by sa uplatnilo zvyčajné poradie pohľadávok v konkurze podľa vnútroštátnych predpisov alebo v prípade ďalšieho najlepšieho scenára.¹⁵²

Rozdiel medzi uvedenými kategóriami je *v účele ich aplikácie*, kým distribučné pravidlá zabezpečujú spravodlivosť a mieru uspokojenia medzi jednotlivými triedami (vertikálne alebo horizontálne), t. j. *ako bude prospech distribuovaný medzi jednotlivými skupinami*, test najlepšieho záujmu testuje výhodnosť/ prospešnosť (zabezpečuje mieru/ výšku uspokojenia), t. j. *v akej výške bude uspokojenie* vo vzťahu k nesúhlasiacemu veriteľovi (aj s ohľadom na distribučné pravidlo, ktoré by sa pri inom scenári vo vzťahu k nemu aplikovalo, t. z. s ohľadom na jeho pozíciu v distribučnom reťazci).

4. Nahradenie súhlasu skupiny v preventívnej reštrukturalizácii podľa slovenskej právnej úpravy

Pri transpozícii Smernice do slovenskej právnej úpravy sa prejavila nekonzistentnosť právnej úpravy a prístupu slovenského zákonodarcu pri odklone od testu najlepšieho záujmu a kreativity pri zakomponovaní osobitnej podmienky vo vzťahu ku konečným užívateľom výhod (rovnako ako je slovenská právna úprava neštandardná pri rôznych domnienkach týkajúcich sa konečných užívateľov výhod pri spriaznených osobách podľa OBZ a podľa ZKR). Podľa ZoRHÚ súd na návrh dlžníka nahradí súhlas nesúhlasiacej skupiny, ak sú splnené kumulatívne nasledovné podmienky:

1. Verejný plán schválila nadpolovičná väčšina skupín a aspoň jednou z nich bola skupina zabezpečených veriteľov a skupina nezabezpečených veriteľov alebo aspoň nadpolovičná väčšina skupín, ktorá *by v prípade najlepšieho alternatívneho scenára mohla by uspokojená aspoň čiastočne*.

Na nahradenie súhlasu tak nie je potrebný pozitívny test najlepšieho záujmu, pretože *zákonná požiadavka je na aspoň čiastočné uspokojenie* nadpolovičnej väčšiny skupín v prípade najlepšieho alternatívneho scenára. Nejde tak o test najlepšieho záujmu, ktorý *požaduje nie horšie postavenie* podľa verejného plánu ako pri najlepšom alternatívnom scenári. Prečo zákonodarca zvolil takúto formuláciu nie je jasné, pretože spojil nahradenie súhlasu s čiastočným uspokojením pri inom scenári. Pri tejto zákonnej formulácii to znamená, že ak by išlo o prípad s najlepším alternatívnym scenárom v podobe konkurzu a súhlasiaci veriteľia by v takom konkurze neboli uspokojení vôbec, tak nie je splnená podmienka na nahradenie súhlasu. Míňa sa tak cieľ právnej úpravy.

---

¹⁵⁰ KROHN, A. Rethinking Priority: The Dawn of the Relative Priority Rule and a New ‘Best Interest of Creditors’ Test in the European Union, s. 5, dostupné na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1398>.

¹⁵¹ Čl. 11 ods. 1 písm. c) Smernice.

¹⁵² Čl. 2 ods. 6 Smernice.

2. S nesúhlasnou skupinou sa zaobchádza aspoň tak priaznivo ako s každou inou skupinou rovnakej úrovne a priaznivejšie ako s každou podradenou skupinou a žiadna skupina nemá dostať viac ako pôvodné plnenie (*pravidlo relatívnej priority*).
3. Súčasne obsahuje právna úprava *osobitnú podmienku*, ktorá viaže na nahradenie súhlasu skupiny na doplnenie vlastných zdrojov dlžníka peňažným plnením spoločníkov aspoň vo výške 20% odpustenej sumy pohľadávok veriteľov, ak verejný plán predpokladá odpustenie pohľadávok skupín každého zabezpečeného veriteľa a skupiny nezabezpečených veriteľov a doterajší koneční užívatelia výhod dlžníka neodovzdajú bez náhrady všetky podiely veriteľom na účel ich uspokojenia.¹⁵³ Koneční užívatelia výhod dlžníka pritom môžu, ale nemusia byť totožní so spoločníkmi, môžu stáť na konci korporáčného reťazca, nie tak opäť zrejme, ako by sa malo pri komplikovanejších štruktúrach také odovzdanie podielov realizovať. Finančné prostriedky zodpovedajúce doplneným zdrojom musia byť použité v plnom rozsahu na uspokojenie dotknutých veriteľov bez zbytočného odkladu po potvrdení verejného plánu.

Krátenie pohľadávok veriteľov je bežným reštrukturalizačným nástrojom v reštrukturalizáciách, je tak možné očakávať, že aj v preventívnej reštrukturalizácii to tak bude. Slovenský zákonodarca tak síce prevzal zo Smernice alternatívu pravidla relatívnej priority, ktorej podstata sa spája práve s motiváciou spoločníkov (tým, že im niečo zostane) na preventívnej reštrukturalizácii (zachovaní životaschopnosti podniku), avšak uvedenou osobitnou podmienkou takých spoločníkov súčasne demotivuje (berieme do úvahy už aj ustanovenia spoločnosti v kríze a s tým spojený zásah do postavenia spoločníkov). Pre slovenskú právnu úpravu riešenia hrozby úpadku/ úpadku stále ostáva nevyriešená výzva ako motivovať spoločníkov na včasnú záchranu spoločnosti (v kríze spoločnosti sú im blokové spoločnosti poskytnuté prostriedky, v konkurze sú ich pohľadávky subordinované, reštrukturalizácia je podľa aktuálnej právnej úpravy viazaná aspoň na 50% uspokojenie veriteľov, v preventívnej reštrukturalizácii strácajú v určitom smere kontrolu nad spoločnosťou cez zásahy do spoločníckej demokracie a za určitých podmienok musia doplniť equity). Napriek tejto príkladmo uvedenej prísnosti slovenskej právnej úpravy je pritom aj tak vysoký podiel konkurzov, ktoré končia pre nedostatok majetku.¹⁵⁴

---

¹⁵³ § 43 ods. 5 ZoRHÚ.

¹⁵⁴ DURAČINSKÁ, J. Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje financovania – verzia podľa slovenskej právnej úpravy IN Kšenzighová, A. (ed.) Neštandardné legislatívne zásahy štátu v neštandardných situáciách. Pocta profesorovi Milanovi Ďuricovi. Banská Bystrica: Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta UMB, 2023, s. 154.

DRUHÁ KAPITOLA

Rakúska právna úprava preventívnej reštrukturalizácie (transpozícia Smernice)

I. Pramene právnej úpravy

Predmetom tejto kapitoly je Riadne preventívne reštrukturalizačné konanie podľa rakúskeho reštrukturalizačného poriadku, ktoré podnikateľom v hospodárskych ťažkostiach v Rakúsku prvý krát poskytuje právny rámec pre preventívnu reštrukturalizáciu pod dohľadom súdu, ktorá sa uskutoční mimo dovtedy upravených insolvenčných konaní.¹⁵⁵ Jej cieľom je, ako vyplýva aj priamo zo Smernice, predchádzať insolvenčným konaniam a (znovu)nastolenie životaschopnosti podnikov.¹⁵⁶ Pri splnení zákonných podmienok majú preventívnu reštrukturalizáciu k dispozícii podnikatelia nezávisle od toho, či ide o právnické alebo fyzické osoby. ReO však ustanovuje osobitné prípady, kedy sa na konkrétne podnikateľské subjekty (§ 2 ReO) a na konkrétne pohľadávky (§ 3 ReO) právna úprava o preventívnej reštrukturalizácii nevťahuje.

Pokiaľ ide o procesné normy, ReO odkazuje na spolkový zákon o insolvenčnom konaní – insolvenčný poriadok IO¹⁵⁷, ktorý sa na základe § 5 ReO uplatní subsidiárne, pokiaľ nie je upravené inak.

II. Predpoklady pre začatie reštrukturalizačného konania

1. Hroziaci úpadok

Základným predpokladom začatia reštrukturalizačného konania je hroziaci resp. pravdepodobný úpadok (*wahrscheinliche Insolvenz*) dlžníka. Definíciu toho pojmu Smernica prenechala zákonodarcom v jednotlivých členských štátoch. Hroziaci úpadok nastáva na základe § 6 ods. 2 ReO vtedy, ak by bez reštrukturalizácie bola ohrozená existencia podniku dlžníka, najmä ak hrozí platobná neschopnosť dlžníka. Zároveň zákon hroziaci úpadok predpokladá, ak pomer vlastného kapitálu (*Eigenmittelquote*)¹⁵⁸ klesne pod 8 % a doba splácania fiktívneho dlhu presiahne 15 rokov.¹⁵⁹ Ide o širokú definíciu, ktorá má dlžníkovi umožniť podať návrh na preventívnu reštrukturalizáciu čo možno najskôr.¹⁶⁰ Z uvedenej definície však vyplýva, že preventívna reštrukturalizácia neprichádza do úvahy pri platobne neschopných dlžníkoch –, táto skutočnosť sa však *ex ante* skúma len obmedzene.¹⁶¹ Na strane druhej, predĺženie kapitálových obchodných spoločností nie je prekážkou pre začatie reštrukturalizačného konania, pokiaľ v rámci neho možno počítať s jeho efektívnym

¹⁵⁵ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 825.

¹⁵⁶ Dôvodová správa k ReO.

¹⁵⁷ RGBI. Nr. 337/1914.

¹⁵⁸ K presnej definícii pojmu „Eigenmittelquote“ v nemčine pozri § 23 URG: „Eigenmittelquote im Sinne dieses Gesetzes ist der Prozentsatz, der sich aus dem Verhältnis zwischen dem Eigenkapital (§ 224 Abs. 3 A UGB) einerseits sowie den Posten des Gesamtkapitals (§ 224 Abs. 3 UGB), vermindert um die nach § 225 Abs. 6 UGB von den Vorräten absetzbaren Anzahlungen andererseits, ergibt (§ 23 URG).“

¹⁵⁹ Rakúsky zákonodarca sa tak rozhodol pri koncepcii hroziaceho úpadku orientovať na už zavedené koncepty vo svojom právnom poriadku: *Bestandsgefährdung des Schuldners* (§ 273 ods. 2 UGB); *drohende Zahlungsunfähigkeit* (§ 167 ods. 2 IO); *Eigenmittelquote - 8 %, fiktive Schuldentilgungsdauer - über 15 Jahre hinaus* (§ 22 ods. 1 č. 1 URG).

¹⁶⁰ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 826.

¹⁶¹ Pozri predovšetkým § 7 ods. 3 ReO; § 19 ods. 2 č. 3 v spojení s ods. 4 ReO.

odstránením.¹⁶² Pri predĺžení má preto dlžník možnosť voľby medzi reštrukturalizačným konaním podľa ReO alebo sanačným konaním podľa IO.¹⁶³

Začať reštrukturalizačné konania však nemožno vtedy, ak už bol podaný návrh na začatia insolvenčného konania podľa IO, alebo pokiaľ bol dlžníkovi potvrdený reštrukturalizačný resp. sanačný plán pred menej ako siedmimi rokmi.¹⁶⁴ Ďalšie obmedzenie vyplýva z § 6 ods. 4 ReO, keďže predmetné ustanovenie upravuje, že v prípade, ak bol dlžník alebo člen jeho orgánu, ktorý je oprávnený dlžníka zastupovať (*ein Mitglied von dessen vertretungsbefugtem Organ*),¹⁶⁵ počas troch rokov pred podaním návrhu na začatie reštrukturalizačného konania právoplatne odsúdený podľa § 163a StGB, reštrukturalizačné konanie možno začať len vtedy, ak dlžník preukáže, že boli prijaté primerané opatrenia na nápravu problémov, ktoré viedli k odsúdeniu.

2. Návrh dlžníka

Reštrukturalizačné konanie podľa ReO možno na základe § 7 ods. 1 ReO začať len na návrh dlžníka. Návrh príslušný súd v zásade skúma len z formálneho hľadiska a v prípade formálnych nedostatkov, ktoré môžu spočívať aj v nedostatočnom predložení obligatórných príloh, súd vyzve navrhovateľa, aby nedostatky odstránil v ním určenej lehote, ktorá nesmie presahovať 14 dní. Pokiaľ tak navrhovateľ neurobí, súd jeho návrh zamietne.¹⁶⁶ Okrem uvedeného, súd na začiatku zohľadňuje len to, či je reštrukturalizačný plán resp. reštrukturalizačný koncept zjavne nevhodný (*offensichtlich untauglich*), alebo či návrh predstavuje zneužívanie práva (*missbräuchlich*), pretože je zrejmé, že hroziaci úpadok nie je daný alebo z príslušných exekučných údajov jednoznačne vyplýva platobná neschopnosť dlžníka.¹⁶⁷

Rakúsky zákonodarca tak využil možnosť, ktorú poskytuje čl. 4 ods. 3 Smernice, na základe ktorého členské štáty môžu zachovať alebo zaviesť test životaschopnosti podľa vnútroštátnych právnych predpisov za predpokladu, že takýto test má za cieľ vylúčiť dlžníkov, ktorí nemajú perspektívu životaschopnosti, a môže sa vykonať bez ujmy na majetku dlžníkov. Inak sa materiálna kontrola (predovšetkým vzťahujúca sa na skutočnosť, či je reštrukturalizačný plán resp. koncept aj reálne splniteľný) koná až v ďalšom štádiu konania.¹⁶⁸ Vo svojom návrhu je dlžník povinný na základe § 7 ods. 1 ReO ozrejmiť existenciu hroziaceho úpadku. Pokiaľ ide o prílohy návrhu, tak dlžník nemusí už v okamihu podania návrhu na preventívnu reštrukturalizáciu predložiť kompletný reštrukturalizačný plán, stačí mu predložiť len reštrukturalizačný koncept. Obligatórnu prílohu však v každom prípade predstavuje finančný plán (t. j. porovnanie očakávaných príjmov a výdavkov na nasledujúcich 90 dní, podpísané dlžníkom, z ktorého vyplýva, ako sa získajú a použijú prostriedky potrebné na pokračovanie podnikateľskej činnosti a úhradu bežných výdavkov) a účtovné závierky, ktorých vyhotovenie dlžníkovi ukladá zákon; ak dlžník prevádzkuje spoločnosť viac ako tri roky, stačí predložiť účtovné závierky za posledné tri roky.

¹⁶² Pozri predovšetkým § 27 ods. 2 č. 8 ReO, § 34 ods. 4 ReO, § 41 ods. 2 č. 8 ReO.

¹⁶³ Dôvodová správa k ReO.

¹⁶⁴ § 6 ods. 3 ReO.

¹⁶⁵ Na rozdiel od slovenského právneho poriadku neupravuje rakúsky právny poriadok pri obchodných spoločnostiach štatutárny orgán, ktorého konanie je priamym konaním spoločnosti, ale zákonného zástupcu týchto spoločností.

¹⁶⁶ § 7 ods. 4 ReO.

¹⁶⁷ § 7 ods. 3 ReO.

¹⁶⁸ Dôvodová správa k ReO.

Na rozdiel od reštrukturalizačného plánu, musí reštrukturalizačný koncept na základe § 8 ods. 1 ReO obsahovať len nasledovné náležitosti: predpokladané reštrukturalizačné opatrenia a zoznam majetkových hodnôt a záväzkov dlžníka v čase podania návrhu na začatie reštrukturalizačného konania vrátane ocenenia majetkových hodnôt. Vo vzťahu k veriteľom je dôležité poukázať na to, že reštrukturalizačný koncept nemusí obligatórne obsahovať mená veriteľov, na ktorých sa má plánovaná reštrukturalizácia vzťahovať. Ak dlžník predložil iba reštrukturalizačný koncept, súd mu na základe jeho návrhu poskytne najviac 60 dní na predloženie reštrukturalizačného plánu. Ak takýto návrh nebude podaný súčasne s návrhom na začatie reštrukturalizačného konania alebo v lehote stanovenej na zaplatenie preddavku na úhradu odmeny správcu v oblasti reštrukturalizácie (pokiaľ je už v tomto štádiu zrejmé, že reštrukturalizácia nebude prebiehať výlučne v samospráve dlžníka), určí súd správcu v oblasti reštrukturalizácie, ktorý bude pomáhať dlžníkovi pri zostavovaní reštrukturalizačného plánu v lehote určenej súdom, ktorá môže trvať maximálne 60 dní.¹⁶⁹

III. Blokované vymáhania pohľadávok

Možnosť prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov voči dlžníkovi (*Vollstreckungssperre* – ďalej len: „blokované vymáhania nárokov“) predstavuje právny inštitút v prospech dlžníka, na základe ktorého má byť umožnené dlžníkovi pokračovať v prevádzke podniku, resp. zachovať hodnotu jeho majetku počas rokovaní.¹⁷⁰ V zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby dlžníci mohli využiť prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, na podporu rokovaní o reštrukturalizačnom pláne v medziach rámca preventívnej reštrukturalizácie. Členské štáty sú v danej súvislosti povinné zabezpečiť, aby sa prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, vzťahovalo na všetky typy pohľadávok vrátane zabezpečených pohľadávok a prednostných pohľadávok.¹⁷¹ Na druhej strane, členské štáty môžu ustanoviť, že súdne alebo správne orgány môžu zamietnuť povolenie prerušiť jednotlivé konania, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, ak takéto prerušenie nie je nevyhnutné, alebo ak by nespĺnilo stanovený cieľ.¹⁷² Dôvody na zamietnutie môžu okrem toho zahŕňať nedostatočnú podporu zo strany potrebnej väčšiny veriteľov alebo, ak tak ustanovujú vnútroštátne právne predpisy, skutočnú platobnú neschopnosť dlžníka.¹⁷³ Členské štáty sú taktiež oprávnené stanoviť, že prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, môže byť všeobecné, vzťahujúce sa na všetkých veriteľov, alebo môže byť obmedzené, vzťahujúce sa na jedného alebo viacerých jednotlivých veriteľov alebo kategórie veriteľov. V druhom prípade sa prerušenie bude vzťahovať len na veriteľov, ktorí boli informovaní v súlade s vnútroštátnym právom o rokovaní uvedených o reštrukturalizačnom pláne alebo o prerušení.¹⁷⁴ Túto možnosť využil aj rakúsky zákonodarca. Za účelom podpory rokovaní o reštrukturalizačnom pláne v rámci reštrukturalizačného konania môže súd na základe § 19 ods. 1 ReO na návrh dlžníka nariadiť, že nemožno vyhovieť žiadostiam o povolenie exekúcie na majetok dlžníka a že nemožno na majetku dlžníka nadobudnúť záložné právo na základe súdneho rozhodnutia alebo iné právo na uspokojenie

¹⁶⁹ § 8 ods. 2 ReO.

¹⁷⁰ Bod č. 32 Recitálu Smernice.

¹⁷¹ Čl. 6 ods. 2 Smernice.

¹⁷² Čl. 6 ods. 1 *in fine* Smernice.

¹⁷³ Bod č. 32 *in fine* Recitálu Smernice.

¹⁷⁴ Čl. 6 ods. 3 Smernice.

určené súdnym rozhodnutím. V návrhu musí dlžník uviesť mená veriteľov a ich adresy alebo uviesť kategórie veriteľov, na pohľadávky ktorých sa prerušenie konaní o vymáhanie nárokov má vzťahovať.¹⁷⁵ Súd nie je návrhom viazaný v tom zmysle, že môže blokovanie vzťahnúť na menší počet veriteľov, ako v ňom dlžník navrhuje.¹⁷⁶ V rozhodnutí o povolení blokovaní vymáhania nárokov však súd musí podľa § 21 ods. 1 ReO každopádne uviesť konkrétneho veriteľa, resp. viacerých konkrétnych veriteľov alebo skupinu veriteľov, ktorého/ktorých pohľadávky spadajú pod blokovanie vymáhania nárokov.

Ďalšou obligatórnou náležitosťou rozhodnutia o povolení blokovaní vymáhania nárokov je údaj o časovom období, počas ktorého má predmetné blokovanie trvať. Čl. 6 ods. 6 Smernice stanovuje, že prvotné trvanie prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, sa obmedzuje na obdobie najviac štyroch mesiacov. Členské štáty však môžu následne súdnym alebo správnym orgánom poskytnúť možnosť predĺžiť trvanie prerušenia jednotlivých konaní alebo povoliť nové prerušenie jednotlivých konaní, a to na žiadosť dlžníka, veriteľa alebo prípadne správcu v oblasti reštrukturalizácie. Takéto predĺženie alebo nové prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, sa môžu povoliť, len ak presne vymedzené okolnosti preukazujú, že takéto predĺženia alebo nové prerušenia sú riadne odôvodnené, napríklad ak:

- a) sa v rokovaníach o reštrukturalizačnom pláne dosiahol náležitý pokrok;
- b) pokračovaním prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, nedochádza k nespravodlivému poškodzovaniu práv alebo záujmov ani jednej z dotknutých strán; alebo
- c) sa insolvenčné konanie, ktoré by mohlo podľa vnútroštátnych právnych predpisov skončiť konkurzom dlžníka, v súvislosti s dlžníkom ešte nezačal.¹⁷⁷

Celkové trvanie prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, vrátane predĺžení a obnovení, však na základe Čl. 6 ods. 8 Smernice nesmie presiahnuť dvanásť mesiacov.

Podľa rakúskeho práva nesmie prvotné blokovanie vymáhania nárokov presahovať tri mesiace, pričom celkove môže takéto blokovanie obnášať max. šesť mesiacov,¹⁷⁸ čím rakúsky zákonodarca stanovil kratšie lehoty, než aké umožňuje Smernica. Rakúsky právny poriadok v § 22 ods. 2 ReO uvádza len nasledovné dva dôvody na povolenie predĺženia alebo opätovného zavedenia blokovaní vymáhania nárokov, ktoré sa môžu uskutočniť len na návrh dlžníka alebo správcu v oblasti reštrukturalizácie a za podmienky, že takéto predĺženie alebo opätovné zavedenie je dostatočne odôvodnené a že finančný plán pokrýva obdobie predĺženia:

1. v rokovaníach o reštrukturalizačnom pláne sa dosiahol významný pokrok a sú pred ukončením,
2. bol podaný opravný prostriedok (*Rekurs*) proti potvrdeniu reštrukturalizačného plánu.

---

¹⁷⁵ § 19 ods. 3 prvá veta ReO.

¹⁷⁶ Dôvodová správa k ReO.

¹⁷⁷ Čl. 6 ods. 7 Smernice.

¹⁷⁸ Ak dlžník presunul centrum svojich hlavných záujmov do Rakúska z iného členského štátu Európskej únie alebo tretej krajiny v období troch mesiacov pred podaním návrhu na začatie reštrukturalizačného konania, je celkové trvanie blokovaní vymáhania nárokov obmedzené na maximálne štyri mesiace. Pozri k tomu § 22 ods. 1 a ods. 4 ReO.

Rozhodnutie o povolení blokovania vymáhania nárokov sa doručuje veriteľom, na ktorých pohľadávky sa blokovanie vymáhania pohľadávok vzťahuje, ako aj dlžníkovi, pričom právne účinky blokovania vymáhania nárokov nastanú až dorúčením tohto povolenia príslušnému veriteľovi. Exekučný súd príslušný na exekúciu na hnutelný majetok, ako aj správca v oblasti reštrukturalizácie musia byť o povolení blokovania vymáhania nárokov tiež informovaní.¹⁷⁹

V súlade s požiadavkami smernice § 20 ods. 1 prvá veta ReO ustanovuje, že blokovanie vymáhania nárokov sa môže vzťahovať aj na zabezpečené pohľadávky. Na základe § 20 ods. 2 ReO sa taktiež vzťahuje na právo na mimosúdne speňaženia movitých ako aj nemovitých predmetov dlžníka.¹⁸⁰ Na už zriadené súdne záložné práva sa blokovanie vymáhania nárokov nevzťahuje.¹⁸¹

Keďže rozhodnutie o blokovaní vymáhania pohľadávok môže byť v praxi vydané ešte pred predložením reštrukturalizačného plánu zo strany dlžníka, môže dôjsť aj k tomu, že blokovanie vymáhania pohľadávok sa bude vzťahovať aj na pohľadávky, ktoré následne nebudú do reštrukturalizačného plánu zahrnuté. V prípade, že niektorá z pohľadávok, na ktorú sa blokovanie vymáhania vzťahuje, nebude napokon do plánu zahrnutá, musí sa blokovanie vymáhania tejto pohľadávky po predložení reštrukturalizačného plánu zrušiť.¹⁸²

ReO upravuje v súlade so Smernicou niekoľko výnimiek,¹⁸³ kedy je súd povinný návrh dlžníka na blokovanie vymáhania nárokov zamietnuť. Ide o prípady, kedy blokovanie vymáhania nárokov k dosiahnutiu reštrukturalizačného cieľa nie je potrebné, resp. kedy by neprispelo k podpore rokovaní o reštrukturalizačnom pláne – napr. reštrukturalizačný plán nenachádza podporu u požadovanej väčšiny¹⁸⁴ – alebo pokiaľ je dlžník platobne neschopný.¹⁸⁵

Osobitný záujem veriteľov pri schvaľovaní blokovania vymáhania nárokov tak súd neskúma a veritelia ani nemajú na základe § 21 ods. 3 ReO možnosť podať voči takémuto rozhodnutiu opravný prostriedok.¹⁸⁶ V zmysle zákonnej úpravy nemajú byť dotknutí veritelia pred prijatím rozhodnutia o blokovaní konania o vymáhanie ich nárokov vôbec vypočutí.¹⁸⁷

V súlade so Smernicou¹⁸⁸ však môže byť blokovanie vymáhania nárokov podľa § 23 ods. 1 ReO (čiastočne) predčasne zrušené na základe návrhu veriteľa, správcu v oblasti reštrukturalizácie alebo aj z úradnej moci, ak:

---

¹⁷⁹ § 21 ods. 2 ReO.

¹⁸⁰ Porovnaj Čl. 2 ods. 1 č. 4 *in fine* Smernice.

¹⁸¹ Dôvodová správa k ReO.

¹⁸² Dôvodová správa k ReO.

¹⁸³ § 19 ods. 2 ReO.

¹⁸⁴ Dôvodová správa k ReO.

¹⁸⁵ Skutočnosť, či je dlžník platobne neschopný, preskúma súd prostredníctvom nahliadnutia do údajov o exekúcii. Platobná neschopnosť sa predpokladá, ak sa voči dlžníkovi vedie exekučné konanie na odvody alebo príspevky na sociálne zabezpečenie, ktoré nebolo prerušené, odložené ani ukončené s úplným uspokojením veriteľa. Daňové úrady a inštitúcie sociálneho poistenia sú povinné poskytnúť o tom informácie (§ 19 ods. 4 ReO). Obdobnú povinnosť upravuje bod č. 33 Recitálu Smernice, na základe ktorého by členské štáty za účelom uľahčenia a urýchlenia priebehu konania mali byť schopné na vyvrátiteľnom základe stanoviť predpoklady na existenciu dôvodov na zamietnutie prerušenia, napríklad keď sa dlžník prejavuje správaním, ktoré je typické pre dlžníka, ktorý je platobne neschopný, ak má napríklad značné omeškanie s platbami pracovníkom alebo daňovým úradom či agentúram sociálneho zabezpečenia, alebo ak dlžník alebo súčasný manažment podniku spáchali finančný trestný čin, pre ktorý je dôvod domnievať sa, že väčšina veriteľov by nepodporila začatie rokovaní.

¹⁸⁶ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 828.

¹⁸⁷ § 19 ods. 3 druhá veta ReO.

¹⁸⁸ Porovnaj čl. 6 ods. 9 Smernice: „Členské štáty zabezpečia, aby súdne alebo správne orgány mohli zrušiť prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, v týchto prípadoch:

- rokovania o reštrukturalizačnom pláne prestane podporovať väčšina veriteľov potrebná na prijatie reštrukturalizačného plánu (č. 1),
- neprimerane poškodzuje jedného alebo viacerých veriteľov alebo jednu alebo viacero skupín veriteľov, najmä ak sa predložený plán netýka niektorého z veriteľov (č. 2),
- blokovanie vymáhania nárokov vedie k platobnej neschopnosti veriteľa (č. 3), alebo ak majetok, na ktorý sa blokovanie vymáhania nárokov vzťahuje, vôbec nie je potrebný na ďalšie fungovanie spoločnosti dlžníka (č. 4).

Č. 2 tak zohľadňuje osobitnú situáciu, keď sú záujmy veriteľov neprimerane poškodené, dokonca v danej súvislosti postačuje neprimerané poškodenie záujmu jedného jediného veriteľa. V zmysle bodu č. 37 Recitálu Smernice by jediného veriteľa alebo skupinu veriteľov blokovanie vymáhania nárokov nespravodlivo poškodzovalo napríklad vtedy, ak by sa hodnota ich pohľadávok v dôsledku blokovania značne znížila v porovnaní s hodnotou pri neuplatnení blokovania, alebo keby bol určitý veriteľ znevýhodnený viac než ostatní veritelia v podobnom postavení.

Súdne alebo správne orgány by pri stanovení, či existuje nespravodlivé poškodenie veriteľov, mali byť schopné vziať do úvahy skutočnosť, či by sa prerušením zachovala celková hodnota majetku, a či dlžník koná v zlej viere alebo s úmyslom spôsobiť poškodenie, alebo vo všeobecnosti koná v rozpore s oprávnenými očakávaniami kolektívu veriteľov.¹⁸⁹

Pri blokovaní vymáhania nárokov je záujem veriteľov zohľadnený aj v súvislosti s povinnosťou podať návrh na vyhlásenie konkurzu (*Insolvenzantragspflicht*). Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice v prípade, že počas prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, vznikne dlžníkovi povinnosť podľa vnútroštátneho práva požiadať o začatie insolvenčného konania, ktoré by mohlo skončiť konkurzom dlžníka, tak v zásade platí, že uplatňovanie tejto povinnosti sa počas tohto prerušenia pozastaví. Obdobne podľa čl. 7 ods. 2 Smernice v zásade platí, že sa počas prerušenia týchto konaní pozastaví na žiadosť jedného alebo viacerých veriteľov začatie insolvenčného konania, ktorý by mohol skončiť konkurzom dlžníka. Členské štáty sa však môžu od oboch uvedených zásad odchyliť v situáciách, ak je dlžník platobne neschopný. V takýchto prípadoch členské štáty zabezpečia, aby súdny alebo správny orgán mohol rozhodnúť o zachovaní benefitu spočívajúceho v prerušení jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, ak by vzhľadom na okolnosti daného prípadu nebolo začatie insolvenčného konania, ktorý by mohol skončiť konkurzom dlžníka, vo všeobecnom záujme veriteľov.¹⁹⁰

V zmysle horeuvedených zásad je na základe § 24 ods. 1 ReO počas blokovania vymáhania nárokov povinnosť dlžníka podať návrh na začatie insolvenčného konania z dôvodu predĺženia pozastavená. § 24 ods. 2 ReO stanovuje, že počas blokovania vymáhania nárokov súdy nerozhodujú ani o návrhu veriteľa na začatie insolvenčného konania pre predĺženosť dlžníka. Je pritom irelevantné, kedy predĺženie dlžníka nastane, teda či pred začatím

---

a) prerušenie už nespĺňa cieľ spočívajúci v podpore rokovaní o reštrukturalizačnom pláne, napríklad ak je zrejmé, že časť veriteľov, ktorí by v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi mohli zabrániť prijatiu reštrukturalizačného plánu, nepodporuje pokračovanie rokovaní;

b) na žiadosť dlžníka alebo správcu v oblasti reštrukturalizácie;

c) ak tak ustanovujú vnútroštátne právne predpisy, ak prerušením jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, je alebo by bol nespravodlivo poškodený jeden alebo viacerí veritelia alebo jedna alebo viacero skupín veriteľov; alebo

d) ak by v dôsledku prerušenia došlo k úpadku veriteľa, ak tak ustanovujú vnútroštátne právne predpisy.”

¹⁸⁹ Bod č. 36 in fine Recitálu Smernice.

¹⁹⁰ Čl. 7 ods. 3 Smernice.

reštrukturalizačného konania alebo až po schválení blokovania vymáhania nárokov a taktiež je irelevantné, či sa toto blokovanie vzťahuje na väčšinu veriteľov alebo len na niektorých z nich.¹⁹¹

Iná je situácia v prípade platobnej neschopnosti dlžníka, kedy je v zásade zachovaná povinnosť dlžníka podať návrh na začatie insolvenčného konania podľa 69 ods. 2 IO. Toto ustanovenie v kontexte možnosti, ktoré dáva Smernica, reflektuje skutočnosť, že preventívna reštrukturalizácia nie je v zásade k dispozícii platobne neschopným dlžníkom. Záujem veriteľov v zmysle možnosti, ktoré dáva Smernica, je aj v tomto prípade zohľadnený. Počas blokovania vymáhania nárokov sa insolvenčné konanie pre platobnú neschopnosť dlžníka nezačne (len vtedy), ak s prihliadnutím na okolnosti prípadu začatie takéhoto insolvenčného konania *nie je* vo všeobecnom záujme veriteľov. O tom, či ide o všeobecný záujem veriteľov, musí v reštrukturalizačnom konaní rozhodnúť súd. O konečnom rozhodnutí musí byť informovaný konkurzný súd. Reštrukturalizačné konanie však v tomto momente nebude automaticky zastavené. K tomu dôjde až po formálnom začatí insolvenčného konania podľa § 41 ods. 2 č. 7 ReO.¹⁹²

K situácii, kedy začatie insolvenčného konania napriek platobnej neschopnosti dlžníka nie je vo všeobecnom záujme veriteľov, môže dôjsť napr. vtedy, ak by reštrukturalizačný plán bol prijatý potrebnou väčšinou veriteľov, ale ešte nebol právoplatne potvrdený, alebo ak by pri okamžitom zahájení insolvenčného konania bola dosiahnuteľná miera uspokojenia veriteľov (*Insolvenzquote*) nižšia ako na základe reštrukturalizačného plánu. V oboch prípadoch sa už podaný návrh na začatie insolvenčného konania nezamieta. Nevydáva sa ani žiadne iné rozhodnutie o ňom a konanie sa dostáva do stavu obdobného stavu spočívania konania. Pokiaľ sa v zmysle § 24 ReO neuplatňuje povinnosť dlžníka podať návrh na začatie insolvenčného konania, nemôže sa ani uplatniť zodpovednosť štatutárov kapitálových spoločností v zmysle § 25 ods. 3 GmbHG a § 84 ods. 3 č. 6 AktG, za to, že poskytli finančné plnenia tretím osobám, pokiaľ takéto plnenia sú v súlade s náležitou starostlivosťou obozretného a svedomitého podnikateľa (*Sorgfalt eines ordentlichen und gewissenhaften Geschäftsleiters*). Sú teda prípustné aspoň také nové transakcie, ktoré sú nevyhnutné pre pokračovanie podnikateľskej činnosti spoločnosti, pričom akékoľvek zvýhodňovanie veriteľov nie je prípustné. V § 25 ods. 1 *in fine* ReO však rakúsky zákonodarca osobitne zdôraznil, že sa insolvenčná zodpovednosť štatutárov podľa § 25 ods. 3 GmbHG, § 84 ods. 3 č. 6 AktG uplatní vo vzťahu k veriteľom a pohľadávkam, na ktoré sa vzťahuje blokovanie vymáhania nárokov. Takéto konanie by viedlo k nerovnakému zaobchádzaniu vo vzťahu k veriteľom a okrem toho predstavuje prípad, kedy je nutné vymenovať správcu v oblasti reštrukturalizácie a tým obmedziť možnosť vlastnej správy svojho majetku zo strany dlžníka podľa § 9 ods. 2 č. 5 ReO.¹⁹³

IV. Ochrana zmluvných vzťahov dlžníka

Do záujmu veriteľov v súvislosti s blokovaním vymáhania nárokov sa zasahuje aj tým, že nie sú oprávnení vypovedať pre neplnenie zo strany dlžníka svoje zmluvy uzatvorené s dlžníkom, ktoré sú relevantné pre ďalšiu podnikateľskú činnosť dlžníka. Táto povinnosť vyplýva predovšetkým z čl. 7 ods. 4 prvý pododsek Smernice, na základe ktorého sú členské štáty povinné ustanoviť pravidlá, ktoré veriteľom, na ktorých sa „prerušenie“ vzťahuje, zabraňujú,

¹⁹¹ Dôvodová správa k ReO.

¹⁹² WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 829.

¹⁹³ Dôvodová správa k ReO.

aby odložili plnenie, ukončili, urýchlili alebo akýmkoľvek iným spôsobom zmenili základné nesplnené zmluvy v neprospech dlžníka, kvôli dlhom, ktoré vznikli pred prerušením, a to len z dôvodu, že ich dlžník nezaplatil. Za základné nesplnené zmluvy sa považujú nesplnené zmluvy, ktoré sú potrebné na pokračovanie každodennej prevádzky podniku, vrátane dodaní, ktorých pozastavenie by viedlo k zastaveniu činností dlžníka. Členské štáty môžu dokonca ustanoviť, že táto povinnosť sa vzťahuje aj na nesplnené zmluvy, ktoré nie sú základné.¹⁹⁴

Rakúsky zákonodarca upravil túto osobitnú ochranu dlžníka pred vypovedaním zmlúv v § 26 ods. 1 ReO, pričom ju vzťahoval len na tzv. „podstatné zmluvy, ktoré treba ešte splniť“, ktoré definoval ako zmluvy medzi dlžníkom a jedným alebo viacerými veriteľmi, na základe ktorých musia zmluvné strany v čase povolenia blokovania vymáhania nárokov ešte plniť záväzky potrebné na pokračovanie každodennej prevádzky podniku. Ide tak o zmluvy o dodávkach, ktorých vypovedanie resp. zrušenie by viedlo k zastaveniu obchodných činností dlžníka, predovšetkým v prípade dodávok plynu, elektriny a vody, ako aj telekomunikačných služieb alebo služieb týkajúcich sa platieb kartou.¹⁹⁵ Zo zákonnej úpravy vyplýva, že ťažiskovými zmluvnými typmi budú zmluvy s opakovaným resp. s pretrvávajúcim plnením, nemožno ale vylúčiť ani zmluvy s jednorazovým plnením a viacstranné zmluvy, nie však spoločenského zmluvy (stanovy) obchodných spoločností.¹⁹⁶ Na základe výslovného zákonného textu sa § 26 ods. 1 ReO neuplatní pri nárokoch na vyplatenie úverov z úverových zmlúv.¹⁹⁷ Veriteľ z úverových zmlúv preto môže v prípade platieb, ktoré sa ešte majú vykonať, naďalej využívať svoje zákonné právo na odstúpenie od zmluvy z dôležitého dôvodu (§ 987 ABGB) alebo svoje zmluvné právo na odstúpenie od zmluvy.¹⁹⁸

Ako však správne poukazuje *Anzenberger*,¹⁹⁹ v praxi môže byť na základe skutočnosti, že rozhodujúca je *každodenná* prevádzka podniku, pre veriteľov dlžníka nezriedka problematické posúdiť, či sú zmluvnými stranami podstatnej zmluvy. Preto ak ich dlžník alebo v zmysle § 16 ods. 2 ReO prípadne správca požiada o plnenie s odkazom na § 26 ods. 1 ReO napriek výpovedi alebo odmietnutiu plnenia, tak si – vzhľadom na hrozbu nárokov na náhradu škody – dobre rozmyslia, či budú alebo nebudú pokračovať v plnení, aj keď existujú pochybnosti o tom, či ide o významnú zmluvu.

Rovnako ako v prípade čl. 7 ods. 4 prvý pododsek Smernice, ako aj v prípade § 26 ods. 1 ReO pôjde na základe gramatického výkladu²⁰⁰ o pohľadávky voči dlžníkovi, ktoré vznikli pred schválením blokovania vymáhania pohľadávok a ktoré dlžník napriek ich splatnosti nezaplatil. V danej súvislosti chceme poukázať aj na bod č. 41 Recitálu Smernice, v ktorom výslovne stojí: *„Členské štáty by mali ustanoviť, aby veritelia, na ktorých sa prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov vzťahuje, a ktorých pohľadávky vznikli pred prerušením a ktoré dlžník nezaplatil, nemohli počas prerušenia odkladať plnenie základných nesplnených zmlúv ani ich ukončiť, urýchliť alebo akýmkoľvek iným spôsobom*

---

¹⁹⁴ Čl. 7 ods. 4 tretí pododsek Smernice.

¹⁹⁵ Dôvodová správa k ReO.

¹⁹⁶ ANZENBERGER, P. Vertragsschutz und unwirksame Vereinbarungen nach der ReO IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 130.

¹⁹⁷ § 26 ods. 5 ReO.

¹⁹⁸ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 829.

¹⁹⁹ ANZENBERGER, P. Vertragsschutz und unwirksame Vereinbarungen nach der ReO IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 129.

²⁰⁰ Porovnaj: *„Veritelia, na ktorých sa vzťahuje blokovanie vymáhania pohľadávok, nemôžu v súvislosti s pohľadávkami, ktoré vznikli pred blokovaním vymáhania pohľadávok, a len na základe toho, že dlžník tieto pohľadávky nezaplatil, odmietnuť plnenie z podstatných zmlúv, ktoré sa ešte majú plniť, ani urýchliť, ukončiť alebo inak zmeniť tieto zmluvy na úkor dlžníka.“*

upraviť za predpokladu, že dlžník plní svoje záväzky vyplývajúce z týchto zmlúv splatné počas prerušenia.“

Okrem toho sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby veritelia nemohli odložiť plnenie ani ukončiť, urýchliť, ani nijakým iným spôsobom v neprospech dlžníka zmeniť nesplnené zmluvy na základe zmluvnej doložky, len z dôvodu (t. j. plnenie zo strany dlžníka tu nehrá žiadnu rolu) žiadosti o začatie konania o preventívnej reštrukturalizácii, žiadosti o prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, začatia konania o preventívnej reštrukturalizácii alebo z dôvodu povolenia prerušenia jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov.²⁰¹ Odôvodnenie tejto požiadavky sa nachádza v Recitáli č. 40 Smernice: „Ak sa takéto ustanovenia uplatnia, keď dlžník len rokuje o reštrukturalizačnom pláne alebo požaduje prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, alebo sa uplatnia v súvislosti s akýmkoľvek prípadom spojeným s prerušením, predčasné ukončenie môže mať negatívny vplyv na podnik dlžníka a úspešnú záchranu podniku. Preto je v takých prípadoch potrebné, aby veritelia nemali možnosť uplatniť doložky ipso facto, ktoré sa týkajú rokovaní o reštrukturalizačnom pláne, prerušenia alebo podobnej udalosti spojenej s prerušením.“

Predmetnú povinnosť ustanovuje § 26 ods. 3 ReO, pričom ako ďalší, piaty, príklad neplatnej zmluvnej doložky zakotvuje zmluvné dohody o odmietnutí plnenia zo zmlúv, ktoré sa ešte majú plniť, alebo o ich predčasnej splatnosti, ukončení alebo zmene akýmkoľvek iným spôsobom v neprospech dlžníka z dôvodu takého zhoršenia hospodárskej situácie, ktoré umožňuje začať reštrukturalizačné konanie. Táto posledná výnimka neplatí pri nárokoch na vyplatenie úverov z úverových zmlúv.²⁰² Paušálne sú z aplikácie § 26 ods. 3 ReO vyňaté tzv. „*Nettingmechanismen*“ v zmysle § 26 ods. 4 ReO. Týmto ustanovením rakúsky zákonodarca využil možnosť výnimky ustanovenej v čl. 7 ods. 6 Smernice, na základe ktorého členské štáty môžu ustanoviť, že prerušenie jednotlivých konaní, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov, sa nevzťahuje na dohody o vzájomnom započítavaní, vrátane dohôd o vzájomnom započítavaní pri uzatvorení, na finančných trhoch, na trhoch s energiou a komoditných trhoch, ak sú takéto dohody vynúiteľné podľa vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti úpadku. Prerušenie sa však uplatňuje na vymáhanie pohľadávky veriteľom voči dlžníkovi vzniknutej v dôsledku plnenia dohody o vzájomnom započítavaní.

V. Reštrukturalizačný plán

1. Všeobecné obsahové náležitosti reštrukturalizačného plánu

Reštrukturalizačný plán je v insolvenčnom konaní podľa ReO základným dokumentom, od ktorého sa celé konanie odvíja. Na základe § 27 ods. 1 ReO je k predloženiu a k požiadaniu o schválenie (uzatvorenie) reštrukturalizačného plánu oprávnený výlučne dlžník, ktorý ho musí predložiť buď spolu s návrhom na začatie reštrukturalizačného konania, alebo počas dodatočnej lehoty poskytnutej súdom na jeho predloženie.²⁰³ Rakúsky zákonodarca tak nevyužil možnosť, ktorú poskytuje čl. 9 ods. 1 Smernice, aby reštrukturalizačný plán mohli predložiť aj správca alebo veriteľ. Tento prístup rakúskeho zákonodarcu je predovšetkým

²⁰¹ Čl. 7 ods. 5 Smernice.

²⁰² § 26 ods. 5 ReO.

²⁰³ Súčasťou predmetného návrhu je *ex lege* vždy je aj návrh o potvrdenie plánu súdom v prípade, že bude nutné prelomiť nesúhlas medzi skupinami veriteľov za podmienok upravených v § 36 ReO, pokiaľ sa dlžník výslovne tejto možnosti nevzdá.

z radov právnej praxe hodnotený ako zmysluplný, pretože predovšetkým dlžník má k dispozícii všetky informácie potrebné pre reštrukturalizačný plán a bez jeho súčinnosti by bola akákoľvek reštrukturalizácia neuskutočniteľná, najmä vzhľadom na prevažujúci typ a veľkosť podnikov v Rakúsku, kde prevládajú malé a stredné podniky.²⁰⁴

Obligatórny obsah reštrukturalizačného plánu je upravený v ustanovení § 27 ReO, ktorým bol do rakúskeho právneho poriadku transponovaný článok 8 Smernice. Ide predovšetkým o nasledovné údaje:

- údaje o dlžníkovi – predovšetkým meno a adresu (§ 27 ods. 2 č. 1 ReO);
- údaje o správcovi v oblasti reštrukturalizácie – v prípade, že reštrukturalizácia bude na žiadosť dlžníka alebo z iných zákonných dôvodov prebiehať pod dohľadom správcu (§ 27 ods. 2 č. 2 ReO);
- informácie o ekonomickej situácii dlžníka – najmä uvedenie ocenenia majetkových hodnôt (aktív) a záväzkov (pasív), vrátane ocenenia podniku, a to tak v hodnote bežného podniku, ako aj v likvidačnej hodnote, uvedenie počtu zamestnancov a druh ich činnosti a opis rozsahu hospodárskych problémov (§ 27 ods. 2 č. 3 ReO);
- informácie týkajúce sa veriteľov, na ktorých sa má reštrukturalizačný plán vzťahovať – títo sa majú uviesť buď menovite, resp. v prípade, že to nie je možné,²⁰⁵ podľa kategórie pohľadávok a takisto sa musia uviesť ich pohľadávky, na ktoré sa vzťahuje reštrukturalizačný plán, spolu s úrokmi, ktoré vznikli do dátumu jeho predloženia, ako aj informácie o celkovej sume, ktorá sa na základe toho vytvorí (§ 27 ods. 2 č. 4 ReO);²⁰⁶
- informácie o zaradení veriteľov, na ktorých sa reštrukturalizačný plán vzťahuje, do jednotlivých skupín, ako aj výšku pohľadávok v každej skupine, príp. informáciu o tom, že sa nebudú vytvárať žiadne veriteľské skupiny (§ 27 ods. 2 č. 5 ReO);²⁰⁷
- informácie o veriteľoch, na ktorých sa reštrukturalizačný plán nebude vzťahovať – títo sa majú uviesť buď menovite, resp. v prípade, že to nie je možné,²⁰⁸ podľa kategórie pohľadávok, spolu s odôvodnením, prečo sa na týchto veriteľov reštrukturalizačný plán nemá vzťahovať (§ 27 ods. 2 č. 6 ReO);
- podmienky reštrukturalizačného plánu – predovšetkým navrhované reštrukturalizačné opatrenia a ich trvanie, spôsob oznámenia a prerokovania s orgánmi zamestnancov a zástupcami zamestnancov, vplyv na pracovnoprávne vzťahy, finančný plán na obdobie trvania reštrukturalizačných opatrení, ako aj prípadné nové financovanie a dôvody jeho nevyhnutnosti (§ 27 ods. 2 č. 7 ReO);

---

²⁰⁴ REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 143.

²⁰⁵ Napríklad pri držiteľoch osobitných dlhopisov (*Anleihegläubiger*), pozri k tomu REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 144.

²⁰⁶ Dôvodová správa k tomu uvádza, že na rozdiel od konaní podľa IO, úroky naďalej narastajú aj po začatí reštrukturalizačného konania. Aby sa predišlo tomu, že sa v rámci schôdze k reštrukturalizačnému plánu budú musieť vypočítať naakumulované úroky za účelom preskúmania hlasovacie práva, je rozhodujúcim dňom pre vypočítanie vzniknutých úrokov deň predloženia reštrukturalizačného plánu. Pohľadávka uvedená v pláne vrátane úrokov do dátumu predloženia je teda rozhodujúca pre hlasovacie právo. V závislosti od štruktúry plánu môžu byť v pláne zahrnuté aj úroky, ktoré vznikli po tomto termíne, ale nie sú relevantné pre výšku pohľadávky, z ktorej sa má vypočítať požadovaná celková suma rozhodujúca pre hlasovacie právo. Pozri dôvodovú správu k ReO.

²⁰⁷ Na základe § 29 ods. 3 ReO nie sú malí a strední podnikatelia, t. j. podnikatelia, ktorí neprekračujú dve z troch veľkostných kritérií podľa § 221 ods. 3 UGB, povinní zaraďovať veriteľov do konkrétnych skupín.

²⁰⁸ Napríklad pri veriteľoch pri osobitných dlhopisov (*Anleihegläubiger*).

- predloženie aspoň podmiennečne pozitívnej prognózy pokračovania existencie podnikateľa závisiacej od prijatia a potvrdenia reštrukturalizačného plánu – uvedenie dôvodov, prečo reštrukturalizačný plán zabráni platobnej neschopnosti dlžníka a vzniku predĺženia alebo odstráni už vzniknuté predĺženie a zabezpečí životaschopnosť spoločnosti (§ 27 ods. 2 č. 8 ReO);
- porovnanie so scenármi podľa § 35 ods. 1 IO (§ 27 ods. 2 č. 9 ReO).

Ako osobitné prílohy by mali byť predložené aspoň finančný plán (porovnaj § 27 ods. 2 bod 7 písm. e) ReO) a podmiennečne kladná pozitívna prognóza (porovnaj § 27 ods. 2 č. 8 ReO). Okrem toho sa k reštrukturalizačnému plánu na základe § 27 ods. 3 ReO priloží zoznam veriteľov, na ktorých sa plán vzťahuje, s uvedením mien, adries a e-mailových adries, alebo ak tieto nie sú známe, s iným individualizujúcim označením a kontaktnými údajmi. Tento zoznam nie je súčasťou reštrukturalizačného plánu.

2. Osobitosti reštrukturalizačného plánu

V porovnaní so sanačným konaním podľa IO, sa reštrukturalizačný plán podľa ReO vyznačuje nasledovnými osobitosťami:²⁰⁹

- možnosťou krátenia pohľadávok zabezpečených veriteľov;
- neexistuje žiadna minimálna kvóta alebo trvanie platobných lehôt;
- požadovaný finančný plán musí byť vypracovaný nielen na obdobie trvania konania, ale aj na obdobie trvania reštrukturalizačných opatrení a musí v ňom byť uvedený aj pôvod a použitie finančných prostriedkov na realizáciu reštrukturalizačných opatrení, a teda aj reštrukturalizačného plánu;
- možnosťou prelomenie nesúhlasu medzi skupinami veriteľov;
- možnosťou voľby na strane dlžníka, na ktorých veriteľom sa bude reštrukturalizačný plán vzťahovať a ich zaradenie do jednotlivých skupín – ako však vyplýva aj z dôvodovej správy, výber veriteľov, na ktorých sa reštrukturalizačný plán má vzťahovať, sa musí uskutočniť podľa objektívne zrozumiteľných kritérií a rovnako musí existovať objektívne zrozumiteľné odôvodnenie, prečo ostatní veritelia nemajú byť reštrukturalizačným plánom dotknutí; v dôvodovej správe sa ako vecné dôvody, pre ktoré dlžník nezahrnul určitých veriteľov do reštrukturalizačného plánu, uvádza ako príklad, že títo veritelia, by boli plne uspokojení aj v insolvenčnom konaní podľa IO alebo že zahrnutie týchto veriteľov nie je nevyhnutné na odvrátenie platobnej neschopnosti a zabezpečenie životaschopnosti dlžníka, ako aj skutočnosť, že rozlišovanie medzi veriteľmi je objektívne odôvodnená vzhľadom na okolnosti - napríklad ak sú zahrnutí len finanční veritelia alebo ak pohľadávky spotrebiteľov malých a stredných podnikateľov zostanú nedotknuté.²¹⁰

3. Reštrukturalizačné opatrenia

Opatrenia zamerané na reštrukturalizáciu podniku dlžníka, ktoré predstavujú jeden z obligatórnych údajov reštrukturalizačného plánu (§ 27 ods. 2 č. 7 ReO), na základe § 1 ods. 2 ReO a v súlade so Smernicou môžu zahŕňať opatrenia zamerané na zmenu v zložení,

²⁰⁹ Pozri aj REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 142 a nasl.

²¹⁰ Dôvodová správa k ReO.

podmienkach alebo štruktúre aktív a pasív dlžníka alebo akejkoľvek inej časti jeho kapitálovej štruktúry, ako aj všetky potrebné prevádzkové zmeny, alebo kombináciu týchto prvkov. ReO v danej súvislosti umožňuje aj celkový predaj podniku obchodnej spoločnosti, ktorý len ako možnosť upravuje čl. 2 ods. 1 č. 1 Smernice, ďalej krátenie pohľadávok resp. odklad ich splatnosti, ako aj znižovanie počtu zamestnancov.²¹¹

Osobitnú možnosť zavedenia opatrení vo vzťahu k pohľadávkam veriteľov upravuje § 28 ReO. Predmetné ustanovenie upravuje prípustnosť zmien zmluvných podmienok týkajúcich sa platenia, ktoré sa môžu vzťahovať aj na úroky a platobné podmienky. Prípustné je krátenie pohľadávok, pričom v reštrukturalizačnom pláne musí byť uvedená suma, o ktorú sa pohľadávka kráti. Prípustnosť zmeny zmluvných podmienok nezahŕňa povinnosť zachovať úverové linky alebo poskytnúť nové úvery.²¹² Ak reštrukturalizačný plán neustanovuje inak, uplatnia sa § 14 ods. 2, § 15, § 19 až § 20 a § 21 ods. 4 IO. Odkaz na predmetné ustanovenia okrem iného zabezpečuje, že reštrukturalizačným plánom môžu byť dotknuté aj ešte nie splatné, podmienené alebo deliteľné pohľadávky z aktuálnych zmlúv. Pohľadávky, ktoré nie sú splatné a sú zahrnuté do plánu, sa považujú za splatné, ak v reštrukturalizačnom pláne nie je ustanovené niečo iné.²¹³ Chýba ale odkaz na § 14 ods. 1 IO, ktorý upravuje nepeňažné pohľadávky.²¹⁴

V súvislosti s § 28 ReO považujeme za dôležité poukázať na to, že reštrukturalizačný plán môže v zásade stanoviť aj zníženie a odkladu splatnosti pohľadávok zabezpečených veriteľov.²¹⁵ Zabezpečení veriteľa majú možnosť v súvislosti s plánovaným znížením pohľadávok po odmietnutí takéhoto reštrukturalizačného plánu z ich strany na schvaľovacej schôdzi namietat porušenie kritéria záujmu veriteľa podaním žiadosti podľa § 35 ods. 2 ReO, keďže v žiadnom alternatívnom scenári podľa IO by pravdepodobne neboli dotknutí znížením pohľadávok v rozsahu krytia zabezpečením.²¹⁶

VI. Skupiny veriteľov

Z § 29 ods. 3 ReO vyplýva, že zaradovanie veriteľov do konkrétnych skupín nie je obligatórne v prípade, ak dlžník predstavuje malého alebo stredného podnikateľa, t. j. podnikateľa, ktorý neprekračuje dve z troch veľkostných kritérií podľa § 221 ods. 3 UGB. Ostatní dlžníci sú na základe § 29 ods. 1 ReO povinní zaradovať veriteľov, ktorých pohľadávky sú znížené alebo odložené (ďalej aj „dotknutí veriteľa“), do nasledovných skupín:

1. pre veriteľov s pohľadávkami, na ktoré bolo z majetku dlžníka zriadené záložné právo alebo porovnateľné zabezpečenie (zabezpečené pohľadávky),²¹⁷
2. pre veriteľov s nezabezpečenými pohľadávkami,

---

²¹¹ Dôvodová správa k ReO.

²¹² Dôvodová správa k ReO.

²¹³ § 14 ods. 2 IO.

²¹⁴ REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021),, s. 145.

²¹⁵ Táto možnosť, a síce pre všetky skupiny veriteľov, vyplýva aj z ustanovenia § 29 ods. 1 ReO.

²¹⁶ REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021),, s. 145 a nasl.

²¹⁷ Veriteľa so zabezpečenými pohľadávkami sa na základe § 29 ods. 2 ReO do tejto skupiny zapisujú len s čiastkou krytou zabezpečením. Nezaistená suma musí byť priradená inej zodpovedajúcej skupine veriteľov. Tento postup umožňuje smernica v recitáli č. 44 a rakúsky zákonodarca sa rozhodol ho využiť, pozri k tomu Dôvodovú správu k ReO.

3. pre držiteľov dlhopisov (*Anleihegläubiger*²¹⁸),
4. pre veriteľov, ktorí potrebujú ochranu, najmä pre veriteľov s pohľadávkami do 10 000 eur, a
5. pre veriteľov s podriadenými pohľadávkami.

Zaradovanie veriteľov do jednotlivých skupín predstavuje v rakúskom právnom poriadku nový inštrument. Aj na základe toho sa rakúsky zákonodarca rozhodol požiadavky na vytvorenie skupín ustanovené v čl. 9 ods. 4 Smernice transponovať v čo možno najmenšom rozsahu, keď z tejto povinnosti vyňal malé a stredné podniky. Na druhej strane, pri ostatných dlžníkoch upravil viac obligatórnych skupín, ako predpisuje Smernica, keďže táto ako minimum požaduje len to, aby sa na účely prijatia reštrukturalizačného plánu s veriteľmi, ktorí majú zabezpečené a nezabezpečené pohľadávky, zaobchádzalo v samostatných skupinách.²¹⁹

VII. Správca v oblasti reštrukturalizácie verzus samospráva dlžníka

V reštrukturalizačnom konaní podľa ReO je v súlade s požiadavkami Smernice kladený osobitný dôraz na samosprávu dlžníka. Táto skutočnosť vyplýva aj z právneho postavenia správcu v oblasti reštrukturalizácie (*Restrukturierungsbeauftragter*; ďalej len „správca“), ktorého nie je súd povinný určiť vždy, ale len v zákonom požadovaných prípadoch. Členské štáty sú na základe čl. 5 ods. 1 Smernice povinné zabezpečiť, aby si dlžníci prístupujúci ku konaniam preventívnej reštrukturalizácie zachovali úplnú alebo aspoň čiastočnú kontrolu nad svojím majetkom a každodennou prevádzkou ich podniku. Účelom ponechania kontroly nad aktívami a každodennou prevádzkou podniku v dispozícii dlžníka je, aby sa predišlo zbytočným nákladom, zohľadnil sa skorý charakter preventívnej reštrukturalizácie a aby boli dlžníci motivovaní k tomu, aby o preventívnu reštrukturalizáciu požiadali v ranom štádiu ich finančných ťažkostí.²²⁰

Právo dlžníka na samosprávu bolo do rakúskeho právneho poriadku transponované prostredníctvom ustanovenia § 16 ods. 1 ReO, ktorý ustanovuje, že dlžník si v reštrukturalizačnom konaní zachováva kontrolu nad svojím majetkom a prevádzkou svojho podniku, pokiaľ konkrétne úlohy neboli zverené správcovi v oblasti reštrukturalizácie.

Pri otázke vymenovania správcu zohľadňuje ReO o. i. aj záujem veriteľov, keď v § 16 ods. 2 stanovuje, že v rozsahu potrebnom na ochranu záujmov dotknutých veriteľov môže súd zakázať vykonať dlžníkovi určité právne úkony, a to buď celkove alebo ich podmieniť súhlasom súdu alebo správcu.²²¹ Právne úkony, ktoré dlžník vykonal v rozpore so súdnym rozhodnutím, nadobudnú účinnosť až úplným splnením reštrukturalizačného plánu, ak tretia osoba vedela, že súhlas nebol daný.²²²

Ako už bolo rozobraté vyššie, možnosť povolať správcu upravuje ReO už v štádiu podania návrhu na začatie reštrukturalizačného konania, keď ustanovuje, že ak dlžník predložil iba reštrukturalizačný koncept, súd mu na základe jeho návrhu poskytne najviac 60 dní na

²¹⁸ Pod „*Anleihe*“ spadajú všetky druhy cenných papierov, ktoré zhmotňujú obligačné právo, pričom je irelevantné, či sú pripustené na obchodovanie na burze alebo nie.

²¹⁹ Dôvodová správa k ReO.

²²⁰ Bod č. 30 Recitálu Smernice.

²²¹ Súd však nesmie dlžníkovi uložiť také obmedzenia, ktoré sa na neho vzťahujú v konkurznom konaní.

²²² § 16 ods. 3 ReO. Rozhodnutie, ktorým sa obmedzuje samospráva dlžníka, sa musí doručiť dlžníkovi a reštrukturalizačnému úradníkovi. Proti rozhodnutiu sa nemožno odvolať, ale možno ho na požiadanie zmeniť (§ 16 ods. 4 ReO).

predloženie reštrukturalizačného plánu. Ak takýto návrh nebude podaný súčasne s návrhom na začatie reštrukturalizačného konania alebo v lehote stanovenej na zaplatenie preddavku na úhradu odmeny správcu v oblasti reštrukturalizácie, určí súd správcu v oblasti reštrukturalizácie, ktorý bude pomáhať dlžníkovi pri zostavovaní reštrukturalizačného plánu v lehote určenej súdom, ktorá môže trvať maximálne 60 dní.²²³

Počas reštrukturalizačného konania súd musí na základe § 9 ods. 1 ReO ustanoviť správcu na podporu dlžníka a veriteľov pri prerokúvaní a vypracovaní reštrukturalizačného plánu, ak:

- súd povolí blokovanie vymáhania pohľadávok za podmienky, že určenie správcu je potrebné na ochranu záujmov veriteľov,
- potvrdenie reštrukturalizačného plánu si vyžaduje prelomenie nesúhlasu medzi skupinami veriteľov,
- to požiadajú dlžník alebo väčšina veriteľov, ktorá sa počíta podľa výšky pohľadávok; v druhom prípade sú však veritelia žiadajúci o vymenovanie správcu povinní znášať náklady súvisiace s jeho činnosťou a taktiež sú povinní poskytnúť preddavok na krytie predmetných nákladov, pričom voči výške preddavku im neprislúcha opravný prostriedok, pokiaľ tento nepresahuje 2 000 eur.

Správcu musí súd na základe § 9 ods. 2 ReO ustanoviť aj vtedy, ak sú známe okolnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že samospráva dlžníka bude mať za následok znevýhodnenie veriteľov, najmä ak:

- dlžník poruší povinnosť poskytnúť súčinnosť alebo poskytnúť informácie,
- dlžník koná v rozpore so záujmami veriteľov,
- voči dlžníkovi alebo členovi orgánu, ktorý je dlžníka oprávnený zastupovať, bolo začaté vyšetrovanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu v súvislosti s obchodnými vzťahmi,
- informácie vo finančnom pláne musia byť preverené v záujme veriteľov,
- dlžník nesplní pohľadávky vzniknuté po začatí konania alebo zabezpečí alebo vyrovná pohľadávky dotknutých veriteľov.

Na základe § 9 ods. 3 ReO má súd na základe uváženia možnosť ustanoviť správcu aj v nasledovných prípadoch:

- za účelom preskúmať, či je potrebné schváliť dočasné financovanie alebo transakciu alebo či je na realizáciu plánu reštrukturalizácie vhodné nové financovanie (§ 36a IO),
- za účelom predloženia správy o očakávaných výsledkoch vykonania konania,
- pri určovaní obmedzení nakladania s majetkom dlžníka,
- pri preskúmaní pohľadávok, voči ktorým boli vznesené námietky.

Rakúska právna úprava tak ide nad rámec Smernice, ktorá v čl. 5 ods. 3 obligatórne vymenovanie správcu, stanovuje len v týchto prípadoch, ktoré upravuje § 9 ods. 1 ReO. Takýto postup je v súlade so Smernicou, čo vyplýva z čl. 5 ods. 2 Smernice, ktorý umožňuje, aby sa v prípade potreby o vymenovaní správcu v oblasti reštrukturalizácie súdnym alebo správny orgánom rozhodovalo individuálne, s výnimkou určitých okolností, za ktorých musia členské štáty vyžadovať v každom prípade povinné vymenovanie takéhoto správcu.

---

²²³ § 8 ods. 2 ReO.

Za správcu v oblasti reštrukturalizácie musí byť v súlade s čl. 26 ods. 1 písm. a) a c) Smernice vymenovaná bezúhonná, spoľahlivá a obchodne zdatná osoba zo zoznamu správcov v oblasti reštrukturalizácie. Za správcu môže byť ustanovená aj právnická osoba alebo tzv. *eingetragene Erwerbsgesellschaft*, ktoré musia zároveň informovať súd, ktorá fyzická osoba ich zastupuje pri plnení úlohy správcu.²²⁴ Správca musí mať dostatočné odborné znalosti z oblasti reštrukturalizačného a insolvenčného práva, obchodného práva alebo podnikového hospodárstva, pričom sa uplatní aj ustanovenie § 80a IO,²²⁵ na základe ktorého je súd povinný pre každý jednotlivý prípad vybrať osobu vhodnú, ktorá zabezpečí rýchly priebeh konania. Súd musí brať do úvahy najmä existenciu primeranej organizácie kancelárie a moderného technického vybavenia, ako aj záťaž prebiehajúceho reštrukturalizačného konania. Okrem toho musí súd pri výbere správcu zohľadniť aj jeho osobitné znalosti, najmä z oblasti podnikového hospodárstva, ako aj z oblasti insolvenčného, daňového a pracovného práva, jeho predchádzajúce činnosti a profesionálne skúsenosti.²²⁶

Primeraná aplikácia § 80a ods. 3 IO umožňuje súdu v osobitných situáciách určiť za správcu aj inú osobu ako osobu zo zoznamu správcov v oblasti reštrukturalizácie. Ide o prípady, kedy žiadna z osôb zapísaných v zozname nie je ochotná prevziať správu, alebo ak s ohľadom na zákonné požiadavky v zozname nie je zapísaná vhodnejšia osoba, ktorá je ochotná prevziať správu. Ďalšou dôležitou požiadavkou na výkon funkcie správcu je jeho nezávislosť. Na základe § 11 ods. 2 ReO musí byť správca nezávislý od dlžníka a veriteľov. To predovšetkým znamená, že nesmie byť ich blízkym príbuzným²²⁷ a taktiež nemôže byť v konkurenčnom vzťahu k dlžníkovi.²²⁸ Správca nesmie poskytovať dlžníkovi ani veriteľom osobitné poradenstvo.²²⁹

Správca vykonáva svoju činnosť pod dohľadom súdu. Súd je povinný sledovať činnosť správcu a je oprávnený dávať mu písomne a aj ústne pokyny, získavať správy a vysvetlenia, nahliadať do faktúr alebo iných dokumentov a vykonávať potrebné prieskumy.²³⁰ Súdny dohľad sa uplatní aj pri odvolaní správcu, ku ktorému nemôže dôjsť bez súčinnosti príslušného súdu. Na základe § 13 ReO môže súd správcu odvolať buď na základe jeho žiadosti alebo na základe žiadosti dlžníka alebo veriteľa a z dôležitých dôvodov aj *ex offio*. Pred rozhodnutím musí súd, ak je to možné, správcu vypočuť.

Súd pri vymenovaní správcu musí zároveň určiť jeho úlohy v rámci reštrukturalizačného konania, pričom mu môže na základe § 14 ReO prideliť najmä tieto úlohy:

1. podporovať dlžníka alebo veriteľov pri vypracovaní alebo vyjednávaní reštrukturalizačného plánu,
2. sledovať činnosti dlžníka pri rokovaní o reštrukturalizačnom pláne a podávať s tým súvisiace správy na súd,
3. prevziať čiastočnú kontrolu nad majetkom alebo podnikom dlžníka pri rokovaní, najmä udeľovať súhlas na právne úkony dlžníka podľa § 16 ods. 2 ReO.

---

²²⁴ § 11 ods. 3 ReO.

²²⁵ § 11 ods. 1 ReO.

²²⁶ § 80a ods. 1 a nasl. IO.

²²⁷ § 32 IO.

²²⁸ K informačnej povinnosti správcu v danej súvislosti pozri bližšie § 80b ods. 2 a nasl. IO.

²²⁹ RIEL, S. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO) IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 105.

²³⁰ Pozri k tomu bližšie § 84 IO, ktorý sa v spojení s § 12 ods. 2 druhá veta IO v danej súvislosti aplikuje primerane.

Správca je oprávnený vo vzťahu k tretím osobám robiť všetky právne úkony, ktoré zahŕňajú plnenie povinností spojených s jeho úlohami, pričom je povinný svoju činnosť vykonávať so starostlivosťou, ktorú si vyžaduje predmet jeho obchodného vedenia v zmysle § 1299 ABGB.²³¹ V danej súvislosti ReO v ustanovení § 12 ods. 4 zdôrazňuje, že zodpovedá všetkým zúčastneným za finančné nevýhody, ktoré im spôsobí nesprávnym výkonom svojej funkcie. Správca musí osobitne zohľadňovať spoločné záujmy všetkých veriteľov a tieto spoločné záujmy musí na základe § 12 ods. 3 ReO chrániť pred osobitnými záujmami jednotlivých veriteľov.

Dlžník je na základe § 17 ods. 1 ReO povinný poskytnúť správcovi všetky informácie potrebné na plnenie jeho úloh a umožniť mu nahliadnuť do všetkých dokladov potrebných na tento účel.

Náklady na odmenu a výdavky správcu znáša v zásade dlžník, ktorý je povinný v danej súvislosti zložiť preddavok vo výške určenej súdom.²³² Správca má nárok na primeranú odmenu za svoje úsilie, nárok na úhradu dane z pridanej hodnoty, ako aj na náhradu svojich hotových výdavkov. Odmena sa odvíja od rozsahu a náročnosti povinností správcu.²³³

VIII. Preskúmanie, schválenie a potvrdenie reštrukturalizačného plánu

1. Preskúmanie reštrukturalizačného plánu súdom

Každý reštrukturalizačný plán musí byť po jeho predložení dlžníkom preskúmaný súdom. Rozsah súdneho preskúmania a teda aj jeho ingerencie do reštrukturalizačného konania v tomto štádiu upravuje § 30 ods. 1 ReO:

1. všetky obligatórne údaje, ktoré musí reštrukturalizačný plán v zmysle § 27 ods. 2 ReO obsahovať, pokiaľ ide o ich úplnosť a zákonnosť,
2. vierohodnosť dôvodov podľa § 27 ods. 2 č. 8 ReO, t. j. dôvodov, z ktorých má vyplývať, že reštrukturalizačný plán zabráni platobnej neschopnosti dlžníka a vzniku predĺženia alebo už vzniknuté predĺženie odstráni a zabezpečí životaschopnosť spoločnosti,²³⁴
3. vhodnosť vytvorenia veriteľských skupín podľa § 27 ods. 2 č. 5 ReO v spojení s § 29 ReO a
4. vhodnosť výberu dotknutých veriteľov podľa § 27 ods. 2 č. 4 a ods. 6 ReO.

Pokiaľ reštrukturalizačný plán nespĺňa hore uvedené požiadavky súd uloží dlžníkovi, aby v ním určenej lehote reštrukturalizačný plán skorigoval²³⁵. V opačnom prípade dôjde k zastaveniu reštrukturalizačného konania podľa § 41 ods. 2 č. 2 ReO.

2. Schválenie reštrukturalizačného plánu veriteľmi

O schválení reštrukturalizačného plánu hlasujú veritelia na schôdzi, ktorú musí súd na základe § 31 ods. 1 ReO nariadiť spravidla 30 až 60 dní po predložení reštrukturalizačného plánu.

²³¹ § 12 ods. 1 a nasl. ReO.

²³² Pozri k tomu bližšie § 10 ReO.

²³³ K uplatneniu nárokov správcu pozri bližšie § 15 ReO.

²³⁴ Preskúmaním týchto dôvodov môže súd poveriť správcu alebo aj znalca. Túto možnosť upravuje čl. 8 ods. 1 písm. h) druhá veta Smernice. Pokiaľ však správca spolupracoval s dlžníkom pri vypracovaní reštrukturalizačného plánu, nebude môcť byť považovaný za osobu vhodnú pre jeho preskúmanie. Pozri k tomu aj Dôvodovú správu k ReO.

²³⁵ § 31 ods. 2 ReO.

Dlžník sa schôdze musí zúčastniť osobne. Okrem neho, dotknutých veriteľov a správcu sa pozvánka na schôdzu zasiela aj osobám, ktoré prevzali zodpovednosť za pohľadávky dlžníka.²³⁶ Schvaľovacia schôdza sa môže uskutočniť aj za použitia vhodných technických komunikačných prostriedkov na prenos slova a obrazu.²³⁷ Schvaľovaciu schôdzu možno odročiť v nasledovných prípadoch:²³⁸

- ak sa dosiahne len jedna väčšina hlasov a dlžník do skončenia schvaľovacej schôdze požiadava, aby sa znovu hlasovalo na novej schôdzi; v prípade novej schôdze nie sú veritelia viazaní svojimi vyjadreniami na prvej schôdzi;
- ak súd nepripustil hlasovanie o zmenenom alebo novom návrhu reštrukturalizačného plánu;
- ak sa dá očakávať, že odročenie schvaľovacej schôdze povedie k prijatiu reštrukturalizačného plánu.

Dlžník musí dotknutým veriteľom predložiť reštrukturalizačný plán najneskôr dva týždne pred stanoveným dátumom hlasovacej schôdze.²³⁹ Dlžník je oprávnený počas schôdze navrhnúť zmenu obsahu reštrukturalizačného plánu alebo podať nový návrh. V takomto prípade súd povolí hlasovanie len vtedy, ak sú prítomní všetci veritelia oprávnení hlasovať, alebo ak zmenený resp. nový reštrukturalizačný plán nie je pre dotknutých veriteľov nepriaznivejší ako bol ten pôvodný.²⁴⁰

Pokiaľ bol ustanovený správca, má tento povinnosť podať správu o ekonomickej situácii a doterajšom hospodárení dlžníka, ako aj o príčinách úbytku jeho majetku a o očakávaných výsledkoch reštrukturalizačného konania.²⁴¹

Hlasovacie práva dotknutých veriteľov sa vypočítajú podľa výšky pohľadávok, na ktoré sa vzťahuje reštrukturalizačný plán plus úrok naakumulovaný do dátumu predloženia reštrukturalizačného plánu. Dotknutí veritelia sú oprávnení vzniesť námietky proti pohľadávkam, na ktoré sa vzťahuje reštrukturalizačný plán.²⁴² V tomto prípade musí byť obligatórne súdom určený správca,²⁴³ ktorý je oprávnený nahliadnuť do účtovných kníh a záznamov dlžníka, aby skontroloval súpis a výšku pohľadávok.²⁴⁴ V súvislosti so zohľadnením hlasovacích práv v prípade sporných pohľadávok sa primerane uplatnia ustanovenia § 93 ods. 3 a nasl. IO, na základe ktorých sa veritelia, ktorých pohľadávky sú sporné alebo podmienené, najskôr hlasovania zúčastnia. Ak sa ukáže, že výsledok hlasovania je rôzny, a síce podľa toho, či a v akom rozsahu sa zohľadnia hlasy veriteľov, určí súd po predbežnom preskúmaní a vypočutí strán, či a v akom rozsahu sa má hlas týchto veriteľov zohľadniť.²⁴⁵

Na prijatie plánu reštrukturalizácie je na základe § 33 ods. 1 ReO potrebné, aby plán schválila väčšina dotknutých veriteľov prítomných v každej skupine a aby súčet pohľadávok

²³⁶ § 145 ods. 2 druhá veta a ods. 3 IO.

²³⁷ § 31 ods. 3 ReO.

²³⁸ § 31 ods. 5 ReO v spojení s § 147 ods. 2 a 3 IO a s § 148a ods. 1 IO.

²³⁹ Na žiadosť dlžníka sa musia schvaľovacej schôdze zúčastniť ochranné združenia veriteľov. Tieto majú za svoju činnosť nárok na primeranú odmenu, ktorú musí dlžník zaplatiť. Na žiadosť ochranného združenia veriteľov súd dlžníkovi uloží povinnosť zaplatiť odmenu do 14 dní (§ 31 ods. 2 ReO). Veritelia sa môžu aj z vlastnej iniciatívy požiadať ochranné združenie veriteľov, aby na schôdzi zastupovalo ich záujmy (§ 253 ods. 3 IO). Dôvodová správa k ReO.

²⁴⁰ § 31 ods. 6 ReO v spojení s § 145a IO.

²⁴¹ § 31 ods. 4 ReO v spojení s § 146 IO.

²⁴² § 32 ods. 1 a nasl. ReO.

²⁴³ Porovnaj § 9 Abs. 3 č. 4 ReO.

²⁴⁴ § 32 ods. 3 nasl. ReO.

²⁴⁵ Ustanovenia § 144 a § 148 IO sa uplatnia primerane.

schvaľujúcich veriteľov v každej skupine bol aspoň 75 % z celkového počtu výšky pohľadávok dotknutých veriteľov prítomných v tejto skupine. Ak neboli vytvorené žiadne skupiny, požadované väčšina sa vypočítajú na základe celkového počtu prítomných veriteľov.

3. Prelomenie nesúhlasu medzi skupinami veriteľov

V zmysle Smernice by malo byť v právnych poriadkoch členských štátov umožnené, aby reštrukturalizačný plán, ktorý nepodporuje požadovaná väčšina v každej dotknutej skupine mohol súdny alebo správny orgán potvrdiť, a to na návrh dlžníka alebo s jeho súhlasom. Aby bol plán v prípade prelomenia nesúhlasu medzi skupinami (*klassenübergreifender cram-down*) potvrdený, mala by ho podporiť väčšina hlasovacích skupín dotknutých strán. Aspoň jedna z týchto skupín by mala byť skupina pre zabezpečených veriteľov alebo skupina nadradená skupine pre bežných nezabezpečených veriteľov.²⁴⁶ Ak väčšina hlasovacích skupín nepodporí reštrukturalizačný plán, malo by byť možné, že tento plán aj tak môže byť potvrdený, ak to podporí aspoň jedna dotknutá alebo poškodená skupina veriteľov, ktorí na základe ohodnotenia dlžníka ako subjektu s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti dostali platbu alebo si ponechali akúkoľvek účasť, alebo, ak tak ustanovujú vnútroštátne právne predpisy, možno odôvodnene predpokladať, že dostanú platbu alebo si ponechajú akúkoľvek účasť, ak by sa podľa vnútroštátneho práva uplatnila zvyčajné poradie pohľadávok v konkurze. V takomto prípade by členské štáty mali byť schopné zvýšiť počet skupín, ktoré sú potrebné na schválenie plánu, a to bez toho, aby sa nevyhnutne vyžadovalo, aby všetky takéto skupiny na základe ohodnotenia dlžníka ako subjektu s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti dostali platbu alebo si ponechali akúkoľvek účasť podľa vnútroštátneho práva. Členské štáty by však nemali vyžadovať súhlas všetkých skupín. To znamená, že ak existujú iba dve skupiny veriteľov, mal by sa súhlas aspoň jednej skupiny považovať za dostatočný, ak sú splnené ďalšie podmienky na uplatnenie prelomenia nesúhlasu medzi skupinami. Poškodenie veriteľa by sa malo chápať tak, že sa znížila hodnota ich pohľadávok.²⁴⁷

V prípade prelomenia nesúhlasu medzi skupinami by členské štáty mali zabezpečiť, aby v rámci navrhovaného plánu nedošlo k nespravodlivému poškodeniu nesúhlasiacich skupín dotknutých veriteľov, a členské štáty by týmto nesúhlasiacim skupinám poskytli dostatočnú ochranu. Členské štáty by mali mať možnosť chrániť nesúhlasnú skupinu dotknutých veriteľov tým, že zaisťujú, že sa s nimi bude zaobchádzať aspoň rovnako priaznivo ako s každou inou skupinou rovnakej úrovne a priaznivejšie ako s každou nižšou skupinou. Alternatívne by členské štáty mohli chrániť nesúhlasnú skupinu dotknutých veriteľov, a to tým, že zabezpečia, aby bola táto nesúhlasná skupina vyplatená v plnej výške, ak má nižšia skupina podľa reštrukturalizačného plánu dostať akékoľvek výnosy alebo si má ponechať akúkoľvek účasť („pravidlo absolútnej prednosti“). Členské štáty by mali mať možnosť voľnej úvahy pri implementácii konceptu vyplatenia v plnej výške, a to aj v súvislosti s načasovaním platby, pokiaľ je istina pohľadávky, a v prípade zabezpečených veriteľov hodnota zábezpeky, chránená. Členské štáty by tiež mohli rozhodnúť o tom, aké sú rovnocenné prostriedky, ktorými by sa mohla pôvodná pohľadávka uspokojiť v plnom rozsahu.²⁴⁸

Konkrétne podmienky pre prelomenie nesúhlasu medzi skupinami veriteľov upravuje čl. 11 Smernice, ktorý bol do rakúskeho právneho poriadku transponovaný § 36 ReO.

²⁴⁶ Bod č. 53 Recitálu Smernice.

²⁴⁷ Bod č. 54 Recitálu Smernice.

²⁴⁸ Bod č. 55 Recitálu Smernice.

Z predmetného ustanovenia vyplýva, že reštrukturalizačný plán, ktorý nebol prijatý dotknutými veriteľmi v každej skupine veriteľov, potvrdí na žiadosť dlžníka súd, ak sú splnené všeobecné podmienky preventívnej reštrukturalizácie v zmysle § 36 ReO, ako aj nasledovné osobitné podmienky:

- skupiny odmietajúcich veriteľov majú rovnaké postavenie ako skupiny tej istej úrovne a zároveň majú priaznivejšie postavenie ako podriadené skupiny, pričom hodnotenie poradia skupín sa určuje podľa poradia uspokojenia v zmysle insolvenčného práva, t. j. §§ 50 a 57a IO;
- žiadna zo skupín veriteľov neobdrží viac ako plnú hodnotu svojej pohľadávky (ods. 1);
- plán reštrukturalizácie schválila väčšina skupín veriteľov, vrátane skupiny zabezpečených veriteľov, alebo väčšina skupín veriteľov, o ktorých sa dá predpokladať, že ich veritelia by v prípade ohodnotenia dlžníka ako subjektu s predpokladom ďalšieho prevádzkovania podniku v prípadnom alternatívnom insolvenčnom konaní podľa IO dostali distribučnú kvótu, ktorej výška nie je rozhodujúca;²⁴⁹ ak boli vytvorené len dve skupiny veriteľov, stačí akceptácia jednou z týchto skupín (ods. 2).

V kontexte s § 50 a § 57a IO majú skupiny podľa § 29 ods. 1 č. 2 až 4 rovnaké postavenie. Skupina podľa č. 1 má prednostné postavenie a skupina podľa č. 5 je podriadenou skupinou. Rakúsky zákonodarcu využil možnosť relatívneho uprednostnenia (*relative priority rule*) v zmysle čl. 11 ods. 1 lit. c Smernice, nie však aj možnosť absolútneho uprednostnenia (*absolute priority rule*) podľa č. 11 ods. 2 Smernice, na základe ktorého môžu členské štáty ustanoviť, že na potvrdenie plánu musia byť pohľadávky dotknutých veriteľov v nesúhlasiacej skupine uspokojené v plnej výške a v rovnakým, resp. ekvivalentným spôsobom, ak niektorá podriadená skupina dostane na základe reštrukturalizačného plánu akúkoľvek platbu alebo si má ponechať akýkoľvek podiel, a to v záujme väčšej flexibility pri príprave reštrukturalizačného plánu. Vzhľadom na to, že odmietajúci veritelia majú možnosť požiadať o preskúmanie splnenia dodržania kritéria záujmu veriteľov podľa § 35, je aj v prípade prelomenia nesúhlasu medzi skupinami veriteľov zabezpečené, že žiadny odmietajúci veriteľ nedostane menej ako v prípade ďalšieho najlepšieho alternatívneho scenára podľa IO. Rakúsky zákonodarcu využil aj možnosť zvýšenie minimálneho počtu súhlasiacich veriteľských skupín upravenú čl. 11 ods. 1 posledný pododsek Smernice, keď v § 36 ods. 2 ReO v druhom tam uvedenom prípade zaviedol ako podmienku súhlas väčšiny tried veriteľov, ktorí by v insolvenčnom konaní obdržali kvótu a nie len súhlas jednej takejto skupiny.²⁵⁰

Ustanovenie § 36 ReO dáva dlžníkovi možnosť pri splnení zákonných podmienok prelomiť nesúhlas medzi skupinami veriteľov súdnou cestou, a tak zároveň prispieva k podpore jeho samosprávy. Na druhej strane, ReO v súlade so Smernicou túto dlžníkovu samosprávu v súvislosti s prelomením nesúhlasu medzi skupinami veriteľov prelomuje ustanovením § 9 ods. 1 č. 2 ReO požiadavkou na obligatórne ustanovenie správcu a ustanovením § 38 ReO požiadavkou na obligatórne ocenenie majetku dlžníka.

Pokiaľ potvrdenie reštrukturalizačného plánu vyžaduje prelomenie nesúhlasu medzi veriteľmi, správca musí byť ustanovený vždy, hoci v zásade platí, že preventívna reštrukturalizácia prebieha bez ingerencie správcu do samosprávy dlžníka. Obdobná situácia nastáva ohľadom povinného ocenenia majetku dlžníka, aj keď k tomuto nedochádza

---

²⁴⁹ REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 156.

²⁵⁰ Dôvodová správa k ReO.

automaticky zo zákona, ale len na návrh oprávneného veriteľa, ktorý nesúhlasil s reštrukturalizačným plánom a ktorý priamo na reštrukturalizačnom zhromaždení alebo sedem dní po ňom namietol, že došlo k porušeniu podmienok podľa § 36 ods. 2 ReO.²⁵¹ V takomto prípade môže súd ocenením poveriť buď príslušného experta, alebo ním poverí priamo správcu,²⁵² pričom úhradu odmeny znalca a náklady správcu upravuje § 41 a nasl. ZPO. Dotknutému veriteľovi, na ktorého žiadosť sa preskúmanie vykoná, môže byť uložená povinnosť zaplatiť preddavok.²⁵³ Konečné nesenie nákladov závisí od toho, či sa porušenie § 32 ods. 2 ReO preukáže.²⁵⁴

4. Predpoklady potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom

Reštrukturalizačný plán musí byť potvrdený súdom, ktorý je v zmysle § 34 ods. 5 ReO povinný rozhodnúť o potvrdení reštrukturalizačného plánu účinným spôsobom s cieľom rýchleho vybavenia veci. Právoplatnosťou súdneho potvrdenia sa zároveň reštrukturalizačné konanie na základe § 41 ods. 1 ReO zrušuje.

Súd je na základe § 34 ods. 1 ReO oprávnený reštrukturalizačný plán potvrdiť len vtedy, ak bol prijatý postupom podľa § 31 až § 33 ReO a ak sa s veriteľmi v rovnakej triede, alebo ak neboli vytvorené žiadne triedy, so všetkými dotknutými veriteľmi zaobchádza rovnako, pokiaľ ide o ich pohľadávky. Pre potvrdenie plánu súdom je ďalej nevyhnutné, aby dlžník potvrdil, že reštrukturalizačný plán zaslal všetkým dotknutým veriteľom v súlade s § 31 ods. 1 a pokiaľ bolo dohodnuté nové financovanie, je na potvrdenie reštrukturalizačného plánu potrebné, aby takéto financovanie neodôvodnene nepoškodzovalo záujmy veriteľov. Taktiež je potrebné, aby súd určil odmenu správcu, ktorá mu vznikla do zasadnutia schvaľovacej schôdze.

Obligatórnym dôvodom pre odmietnutie potvrdenia je aj skutočnosť, ak v tomto štádiu konania vyjde najavo, že reštrukturalizačný plán je v zmysle § 7 ods. 3 ReO zjavne nevhodný, pretože je zrejmé, že hroziaci úpadok nie je daný alebo z príslušných exekučných údajov jednoznačne vyplýva platobná neschopnosť dlžníka, ďalej ak dochádza z zvýhodňovaním veriteľov²⁵⁵ alebo ak dlžník vedome zatajil veriteľov pri určení veriteľov, ktorých sa reštrukturalizačný plán nemá týkať. Ďalej ak dlžník nezaplatil splatné a zistené pohľadávky, na ktoré sa reštrukturalizačný plán nevzťahuje alebo ak na základe oprávnených námietok dotknutého veriteľa vznesených najneskôr na schvaľovacej schôdzi došlo k preskúmaniu reštrukturalizačného plánu, ktoré preukázalo, že reštrukturalizačný plán nespĺňa požiadavky podľa § 30 ods. 1 ReO.

Napokon je súd povinný potvrdenie reštrukturalizačného plánu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že reštrukturalizačný plán nezabráni platobnej neschopnosti dlžníka alebo vzniku jeho predĺženia, resp. že neodstráni už vzniknuté predĺženie alebo nezaručuje životaschopnosť dlžníka,²⁵⁶ ako aj vtedy, ak niektorý z odmietajúcich veriteľov požiadala súd o preskúmanie dodržania kritéria záujmu veriteľov podľa § 35 ReO a súd dospel k záveru, že predmetné kritérium splnené nie je.²⁵⁷

---

²⁵¹ § 38 ods. 1 č. 2 ReO.

²⁵² § 38 ods. 2 ReO.

²⁵³ § 38 ods. 3 ReO.

²⁵⁴ Dôvodová správa k ReO.

²⁵⁵ Pozri k tomu bližšie § 150a IO.

²⁵⁶ § 34 ods. 4 ReO.

²⁵⁷ § 34 ods. 2 ReO.

Reštrukturalizačný plán musí byť potvrdený súdom, ktorý je v zmysle § 34 ods. 5 ReO povinný rozhodnúť o potvrdení reštrukturalizačného plánu účinným spôsobom s cieľom rýchleho vybavenia veci. Právoplatnosťou súdneho potvrdenia sa zároveň reštrukturalizačné konanie na základe § 41 ods. 1 ReO zrušuje.

Súd je na základe § 34 ods. 1 ReO oprávnený reštrukturalizačný plán potvrdiť len vtedy, ak bol prijatý postupom podľa § 31 až § 33 ReO a ak sa s veriteľmi v rovnakej triede, alebo ak neboli vytvorené žiadne triedy, so všetkými dotknutými veriteľmi zaobchádza rovnako, pokiaľ ide o ich pohľadávky. Pre potvrdenie plánu súdom je ďalej nevyhnutné, aby dlžník potvrdil, že reštrukturalizačný plán zaslal všetkým dotknutým veriteľom v súlade s § 31 ods. 1 ReO a pokiaľ bolo dohodnuté nové financovanie, je na potvrdenie reštrukturalizačného plánu potrebné, aby takéto financovanie neodôvodnene nepoškodzovalo záujmy veriteľov. Taktiež je potrebné, aby súd určil odmenu správcu, ktorá mu vznikla do zasadnutia schvaľovacej schôdze.

Obligatórnym dôvodom pre odmietnutie potvrdenia je aj skutočnosť, ak v tomto štádiu konania vyjde najavo, že reštrukturalizačný plán je v zmysle § 7 ods. 3 ReO zjavne nevhodný, pretože je zrejmé, že hroziaci úpadok nie je daný alebo z príslušných exekučných údajov jednoznačne vyplýva platobná neschopnosť dlžníka, ďalej ak dochádza z zvýhodňovaní veriteľov²⁵⁸ alebo ak dlžník vedome zatajil veriteľov pri určení veriteľov, ktorých sa reštrukturalizačný plán nemá týkať. Ďalej ak dlžník nezaplatil splatné a zistené pohľadávky, na ktoré sa reštrukturalizačný plán nevzťahuje alebo ak na základe oprávnených námietok dotknutého veriteľa vznesených najneskôr na schvaľovacej schôdzi došlo k preskúmaniu reštrukturalizačného plánu, ktoré preukázalo, že reštrukturalizačný plán nespĺňa požiadavky podľa § 30 ods. 1 ReO.

Napokon je súd povinný potvrdenie reštrukturalizačného plánu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že reštrukturalizačný plán nezabráni platobnej neschopnosti dlžníka alebo vzniku jeho predĺženia, resp. že neodstráni už vzniknuté predĺženie alebo nezaručuje životaschopnosť dlžníka,²⁵⁹ ako aj vtedy, ak niektorý z odmietajúcich veriteľov požiadal súd o preskúmanie dodržania kritéria záujmu veriteľov podľa § 35 ReO a súd dospel k záveru, že predmetné kritérium splnené nie je.²⁶⁰

IX. Záujem veriteľov ako dodatočný korektív

ReO bližšie vymedzuje osobitný pojem „test najlepšieho záujmu veriteľov“, ktorý je v čl. 2 ods. 1 č. 6) Smernice definovaný ako test, „ktorým sa určí, či postavenie akéhokoľvek nesúhlasného veriteľa nebude v rámci reštrukturalizačného plánu horšie, ako by bolo, ak by sa uplatnilo zvyčajné poradie pohľadávok v konkurze podľa vnútroštátnych právnych predpisov, buď v prípade konkurzu, či už speňažením po častiach alebo predajom s predpokladom ďalšieho prevádzkovania podniku, alebo v prípade ďalšieho najlepšieho alternatívneho scenára, ak by reštrukturalizačný plán nebol potvrdený...“. Na základe § 35 ods. 1 ReO je kritérium záujmu veriteľov (*Kriterium des Gläubigerinteresses*) splnené vtedy, ak žiadny dotknutý nesúhlasiaci veriteľ nenadobudne v rámci reštrukturalizačného plánu horšie postavenie ako v insolvenčnom konaní podľa IO. Na účely porovnania sa použije v závislosti od okolností prípadu ďalší najlepší alternatívny scenár, ktorý by sa v prípade nepotvrdenia reštrukturalizačného plánu za daných okolností pravdepodobne uskutočnil. Do úvahy na

²⁵⁸ Pozri k tomu bližšie § 150a IO.

²⁵⁹ § 34 ods. 4 ReO.

²⁶⁰ § 34 ods. 2 ReO.

účely porovnania prichádzajú: konkurzné konanie s individuálnym, čiastočným alebo úplným predajom a sanačné konanie podľa IO.²⁶¹

Dodržanie kritéria záujmu veriteľov neskúma súd *ex offio*, ale len na základe návrhu dotknutého nesúhlasiaceho veriteľa. Len v prípade podania takéhoto návrhu predstavuje v zmysle § 34 ods. 2 ReO splnenie kritéria záujmu veriteľa podmienku potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom. Predmetné ustanovenia zodpovedajú požiadavkám Smernice v čl. 10 ods. 2 *in fine*. ReO upravuje aj lehotu, počas ktorej je tento veriteľ povinný návrh podať: a to buď hneď na schôdzi, na ktorej sa schvaľuje reštrukturalizačný plán, alebo potom následne do siedmich dní po tejto schôdzi.²⁶² Následkom takéhoto návrhu je skutočnosť, že súd musí rozhodnúť, že podnik a majetok dlžníka musia byť ohodnotené buď znalcom alebo správcom v oblasti reštrukturalizácie.

Smernica neupravuje pre prax veľmi dôležitú otázku, kto znáša náklady takéhoto ohodnotenia. Podľa rakúskeho práva ich znáša dotyčný nesúhlasiaci veriteľ v tom prípade, ak znalec alebo správca v oblasti reštrukturalizácie porušenie záujmu veriteľov nezistí,²⁶³ pričom súd môže zaviazat' veriteľa zaplatiť preddavok.²⁶⁴

X. Účinky potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom

Reštrukturalizačný plán potvrdený súdom je v zmysle § 39 ods. 1 prvá veta ReO záväzný pre všetkých dotknutých veriteľov a dlžníka uvedeného v reštrukturalizačnom pláne. Veritelia, ktorí sa nepodieľali na prijímaní plánu reštrukturalizácie, nie sú plánom dotknutí len vtedy, ak sa nezúčastnili schvaľovacej schôdze preto, že im reštrukturalizačný plán nebol v zmysle § 31 ods. 1 ReO riadne sprostredkovaný, resp. ak neboli na schvaľovacu schôdzu riadne pozvaní.²⁶⁵

Osobitné opatrenia vo vzťahu k pohľadávkam dotknutých veriteľov v zmysle § 28 ReO nadobúdajú účinnosť potvrdením reštrukturalizačného plánu, ak reštrukturalizačný plán neurčuje inak. Ak došlo k zníženiu pohľadávok dotknutých veriteľov, dlžník je oslobodený od povinnosti dodatočne nahradiť dotknutým veriteľom stratu na pohľadávke ktorú utrpeli, alebo následne zaplatiť za inak priznanú výhodu.²⁶⁶ Toto na prvý pohľad konečné oslobodenie dlžníka od zaplatenia zvyšku pôvodnej pohľadávky je však zrelativizované ustanovením § 42 ReO, na základe ktorého ak dlžník pri určení veriteľov, ktorých sa reštrukturalizačný plán netýka, vedome niektorých veriteľov zatajil, je každý dotknutý veriteľ, ktorý bez vlastného zavinenia nemal možnosť podať žalobu pred potvrdením plánu reštrukturalizácie, oprávnený, do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti potvrdenia reštrukturalizačného plánu podať žalobu na zaplatenie jeho straty na pohľadávke bez toho, že by stratil ostatné práva, ktoré mu boli priznané reštrukturalizačným plánom.

V danej súvislosti je dôležitý aj odkaz na ustanovenie § 156a ods. 1 až 3 IO,²⁶⁷ ktorý rieši situáciu, ak sa dlžník v rozpore s reštrukturalizačným plánom dostane do omeškania, ktoré zákon predpokladá vtedy, ak dlžník neuhradí svoj splatný záväzok napriek tomu, že mu

²⁶¹ WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 830.

²⁶² § 35 ods. 2 ReO.

²⁶³ Tu sa uplatnia ust. § 41 ff ZPO a nie § 254 ods. 1 č. 1 IO, na základe ktorého sa v insolvenčných konaniach zo strany veriteľov v zásade neuhrádzajú žiadne súdne trovy. Pozri k tomu aj Dôvodovú správu k ReO.

²⁶⁴ § 38 ReO.

²⁶⁵ § 39 ods. 2 ReO.

²⁶⁶ § 39 ods. 1 druhá a nasl. veta ReO.

²⁶⁷ § 39 ods. 5 ReO.

veriteľ udelil dodatočnú lehotu v trvaní najmenej štrnástich dní. V tomto prípade sa pohľadá pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi obnovuje.

Potvrdenie plánu súdom však na základe § 39 ods. 3 ReO nenahrádza splnenie zákonných a zmluvných požiadaviek, ktoré sú potrebné na vykonanie iných reštrukturalizačných opatrení. Reštrukturalizačný plán taktiež nemôže zaviazat' veriteľov, aby predkladali zmluvné vyhlásenia. To znamená, že v prípade iných reštrukturalizačných opatrení – ako sú ukončenia alebo úpravy zmlúv – musia byť jednotlivé dohody uzavreté samostatne s príslušnými zmluvnými partnermi. Tieto nemožno nahradiť potvrdením plánu.²⁶⁸

XI. Opravný prostriedok

V súlade s čl. 16 Smernice, ktorý predovšetkým ustanovuje povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby akékoľvek odvolanie, ktoré stanovujú vnútroštátne právne predpisy proti rozhodnutiu súdneho orgánu o potvrdení alebo zamietnutí reštrukturalizačného plánu bolo podané na vyššom súdnom orgáne a zároveň sa riešilo efektívne s cieľom postupovať urýchlene, ustanovenie § 40 ods. 1 ReO a nasl. upravuje, že v prípade odmietnutia potvrdenia reštrukturalizačného plánu môže dlžník ako aj každý dotknutý súhlasiaci veriteľ a v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu môže každý odmietajúci veriteľ podať opravný prostriedok (*Rekurs*), ktorý v zásade nemá odkladný účinok a musí sa o ňom rozhodnúť účinným spôsobom tak, aby sa zabezpečilo jeho rýchle vybavenie. Zavedením tejto povinnosti rakúsky zákonodarca zároveň zohľadnil požiadavky v čl. 25 písm. b) Smernice, na základe ktorého sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby sa k reštrukturalizačným, konkurzným a oddlžovacím konaniam pristupovalo efektívne s cieľom zabezpečiť urýchlené vykonávanie konaní.²⁶⁹

Rekurs má len na základe osobitného návrhu veriteľa odkladný účinok, a aj to len za predpokladu, že v opačnom prípade, teda pri realizácii reštrukturalizačného plánu, hrozí navrhovateľovi vážna, nenapraviteľná a neprimeraná ujma, ktorá by bola neúmerná výhodám okamžitej realizácie plánu. Zároveň súd podľa vlastného uváženia určí, či je dlžník povinný zložiť zábezpeku na zabezpečenie nárokov veriteľa na prípadnú kompenzáciu finančnej straty. Ak dlžník poskytne zábezpeku, odkladný účinok *rekursu* sa zruší, pričom predmetné uznesenia nie je možné napadnúť ďalším opravným prostriedkom.²⁷⁰ Ak je *rekurs* proti potvrdeniu reštrukturalizačného plánu úspešný, môže predmetné potvrdenie odvolací súd buď zrušiť, alebo ho môže alternatívne ponechať v platnosti, ak to vyžaduje spoločný záujem veriteľov.²⁷¹ V druhom prípade je dlžník veriteľovi, ktorý úspešne podal opravný prostriedok, na základe jeho žiadosti povinný poskytnúť kompenzáciu vo výške jeho finančnej straty. Výšku náhrady určí súd na základe svojho slobodného odsúdenia v súlade s § 273 ZPO.²⁷²

---

²⁶⁸ Dôvodová správa k ReO.

²⁶⁹ Dôvodová správa k ReO.

²⁷⁰ § 40 ods. 3 ReO.

²⁷¹ § 40 ods. 4 ReO.

²⁷² § 40 ods. 5 ReO.

ZÁVER

Smernica otvorila priestor pre členské štáty s určitou variabilitou pri vytváraní národných právnych úprav preventívnej reštrukturalizácie ako nástroja na riešenie hroziaceho úpadku dlžníka. Už zo zrealizovaných transpozícií vyplývajú rozdiely medzi národnými úpravami, a to akým spôsobom poňali „ponuku“ Smernice. V predloženej monografii sme sa zamerali primárne na slovenskú a rakúsku právnu úpravu a to akým spôsobom (s ohľadom na vybrané inštitúty) pristúpili k prevzatiu Smernice a aké je postavenie dlžníka a veriteľov v preventívnej reštrukturalizácii, v ktorej sa umožňuje dlžníkovi ponechať si určitú kontrolu nad svojim majetkom a každodennou prevádzkou podniku. Súčasne sme sa snažili pri vybraných inštitútoch odhaliť ich dogmatický základ a poukázať na rozdiely, keď pri terminologickej zhode (napr. pri teste najlepšieho záujmu v reštrukturalizácii a v preventívnej reštrukturalizácii) ide o obsahovo odlišné testy alebo opačne, pri nie úplnej terminologickej jednote (spoločný záujem veriteľa, spoločné záujmy veriteľov, záujem veriteľov ako celku), ide o pojmy obsahovo zhodné.

Primárne ostáva v procesoch preventívnej reštrukturalizácie na aktivite (námiatke) veriteľov ochrana ich individuálnych záujmov a súčasne im môže byť plán za určitých podmienok vnútený súdom aj proti ich vôli (vôli určitej skupiny veriteľov). Poukázali sme súčasne na to, že status osôb v preventívnej reštrukturalizácii sa odvíja aj od samotnej definície spriaznenej osoby/ veriteľa/ veriteľa podriadenej pohľadávky v danej národnej právnej úprave a na rozdiely v definíciách slovenského ZoRHÚ a rakúskeho ReO s odkazom na IO. Rozdiely v definíciách (to aké osoby/ veriteľa sa budú podľa národnej právnej úpravy subsumovať pod spriaznené) bude vplývať na ich zaradovanie do jednotlivých skupín. Zaradenie do skupín má potom význam vo vzťahu k aplikácii testu spoločného záujmu, resp. záujmu veriteľov ako skupiny a pri aplikácii testu najlepšieho záujmu a určovania poradia ich uspokojovania (aplikáciu distribučných pravidiel).

V slovenskej právnej úprave ide o formalizovaný proces, v ktorom súd povoľuje preventívnu reštrukturalizáciu a súčasne schvaľuje (potvrďuje/ zamieta verejný plán). Preventívna reštrukturalizácia sa od reštrukturalizácie odlišuje absenciou univerzality, t. z. že sa môže týkať aj len niektorých (dotknutých) veriteľov dlžníka, stále si však ponecháva znaky kolektívneho uspokojovania. Záujem veriteľov je testovaný ich spoločným záujmom a testom najlepšieho záujmu, ktorý má však odlišný obsah ako v reštrukturalizácii. V reštrukturalizácii test najlepšieho záujmu požaduje lepšie alebo maximálne možné uspokojenie veriteľov ako v prípade konkurzu, v preventívnej reštrukturalizácii bude po vzore Smernice postačovať *aj rovnaké postavenie* veriteľov ako v prípade najlepšieho alternatívneho scenára. Na rozdiel od dôvodovej správy ZoRHÚ máme za to, že takýmto scenárom nemusí byť len konkurz, ale aj reštrukturalizácia (obdobne ako rakúsky prístup). Úloha testu najlepšieho záujmu je odlišná od testu spoločného záujmu veriteľov, avšak navzájom sa dopĺňajú. Kým spoločný záujem veriteľov sleduje spravodlivosť plánu v rámci skupín veriteľov s príbuznými (hospodárskymi) záujmami a právnym postavením, resp. veriteľov ako celku, požiadavka na „najlepší záujem veriteľov“ *má garantovať určitú mieru ich uspokojenia*.

Pri už spomínanom zásahu do autonómie veriteľov, keď súd môže nanútiť verejný plán aj nesúhlasiacej skupine sú relevantné distribučné pravidlá, pričom Smernica ponúkla alternatívu medzi pravidlom relatívnej priority a pravidlom absolútnej priority. Zoberali sme sa rozdielmi medzi uvedenými koncepciami a výhradami k ich aplikácii, pričom slovenský

zákonodarca si zvolil pravidlo relatívnej priority (rovnaké pravidlo sa aplikuje aj v slovenskej reštrukturalizácii).

Skúmali sme rozdiel medzi kategóriami (distribučnými pravidlami a testom najlepšieho záujmu) s ohľadom na určité spoločné prvky, ktoré vykazujú. Rozdiel medzi nimi je v *účele ich aplikácie*, kým distribučné pravidlá zabezpečujú spravodlivosť a mieru uspokojenia medzi jednotlivými triedami (vertikálne alebo horizontálne), t. j. *ako bude prospech distribuovaný medzi jednotlivými skupinami*, test najlepšieho záujmu testuje výhodnosť/ prospešnosť (zabezpečuje mieru/ výšku uspokojenia), t. j. *v akej výške bude uspokojenie vo vzťahu k nesúhlasiacemu veriteľovi* (aj s ohľadom na distribučné pravidlo, ktoré by sa pri inom scenári vo vzťahu k nemu aplikovalo, t. z. s ohľadom na jeho pozíciu v distribučnom reťazci).

Napriek tomu, že sme sa tým vyslovene v monografii nezaoberali, nedá sa nepoukázať na tzv. *paradox vedľajších kľúčových podmienok* ako to označil *Smrčka*, ktorým je v Smernici absentujúce riešenie daňových dopadov na veriteľov, ale taktiež na dlžníkov. Nedoriešenie daňového dopadu preventívnej reštrukturalizácie, resp. daňové nezrovnoprávnenie preventívnej reštrukturalizácie s insolvenčnými konaniami, môže mať nepriaznivý vplyv na využívanie predinsolvečného spôsobu riešenia hrozby úpadku.²⁷³

Pre postavenie dlžníka podľa európskej predlohy je v rámci preventívnej reštrukturalizácie podľa rakúskeho ReO charakteristická značná samospráva, ktorá sa vyznačuje predovšetkým tým, že iba dlžník môže iniciovať preventívnu reštrukturalizáciu a je primárne na ňom, aby určil, na ktorých veriteľov a na ktoré pohľadávky (okrem tých veriteľov a pohľadávok, ktorí sú na základe ReO obligatorne z jeho pôsobnosti vyňatí) sa bude reštrukturalizačný plán vzťahovať. Je tiež primárne na dlžníkovi, aby určil príslušné reštrukturalizačné opatrenia vo vzťahu k pohľadávkam v reštrukturalizačnom pláne, dokonca je prípustné aj krátenie zabezpečených pohľadávok. Dlžník tak má právo vybrať si, ktorých veriteľov chce do plánu zahrnúť. Je však aj povinný v reštrukturalizačnom pláne zverejniť, na ktorých veriteľov by sa plán nemal vzťahovať a uviesť aj dôvody. Táto informačná povinnosť má zabrániť zneužitiu samosprávy zo strany dlžníka. Ďalším, ešte dôležitejším nástrojom pre predchádzanie zneužitiu samosprávy je sankcia v podobe práva jednotlivých dotknutých veriteľov požadovať od dlžníka náhradu, ak dlžník úmyselne zatajil niektorých svojich veriteľov. Aj keď primeranosť vytvorenia jednotlivých skupín veriteľov, ako aj celý reštrukturalizačný plán musí preskúmať súd a dlžník je povinný v reštrukturalizačnom pláne vecne a zrozumiteľne odôvodniť, prečo do reštrukturalizačného plánu niektorých veriteľov nezahrnul, právna úprava umožňuje dlžníkovi strategické vytváranie skupín a týmto spôsobom zároveň aj vytváranie podmienok pre prelomenie nesúhlasu medzi skupinami.²⁷⁴ V neposlednom rade má dlžník právo súdu navrhnúť, na ktoré voči nemu uplatňované pohľadávky sa má vzťahovať blokovanie vymáhania pohľadávok.

Popri súdnom dohľade ako ďalší dôležitý aspekt obmedzenia samosprávy dlžníka možno vnímať situácie, kedy do reštrukturalizačného konania musí byť involvovaný správca. Postavenie a kompetencie správcu závisia od okolností konkrétneho prípadu. Môže byť poverený dohliadať od začiatku na celý proces reštrukturalizácie alebo mu sú súdom zverené len niektoré úlohy.

---

²⁷³ SMRČKA, L. K některým vnitřním rozporům evropské směrnice o restrukturalizaci a insolvenční IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 49 – 51.

²⁷⁴ Porovnaj REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 147.

Napriek značnej samospráve dlžníka je v rámci jednotlivých štádií reštrukturalizačného konania kladený dôraz aj na záujem veriteľov, no tento sa v zásade uplatní len ako dodatočný korektív, napr. v prípade, keď blokovanie vymáhania pohľadávok v podstatnej miere obmedzuje záujem jedného alebo viacerých veriteľov, alebo pri potvrdení reštrukturalizačného plánu súdom. Je však na veriteľoch, aby tento svoj záujem pred súdom aktívne uplatnili a jeho ohrozenie preukázali.

Zoznam literatúry

- ANZENBERGER, P.** Vertragsschutz und unwirksame Vereinbarungen nach der ReO IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 127 - 141.
- BAIRD, D. G.** Priority Matters: Absolute Priority, Relative Priority, and the Costs of Bankruptcy. *University of Pennsylvania Law Review*, march 2017, No. 4, s. 785 – 829.
- BALP, G.** Early Warning Tools at the Crossroads of Insolvency Law and Company Law. *DE GRUYTER Global Jurist*. 2019.
- BOCCONI, G. B.,** The Priorities Dilemma in the EU Restructuring Directive: Absolute or Relative Priority Rule? dostupné na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1399>;
- DOLNÝ, J.:** Nový spôsob riešenia reštrukturalizácie z pohľadu smernice o reštrukturalizácii a insolvenčii. *Justičná revue*, 73, 2021, č. 2, s. 218 - 231.
- DOLNÝ, J.** Uspokojovanie pohľadávok spriaznených osôb v konkurznom konaní; *Justičná revue*, 72, 2020, č. 3, s. 361 – 369.
- Dôvodová správa k ReO.**
- Dôvodová správa k ZoRHÚ.**
- DURAČINSKÁ, J.** Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje financovania – verzia podľa slovenskej právnej úpravy IN Kšenzighová, A. (ed.) Neštandardné legislatívne zásahy štátu v neštandardných situáciách. Pocta profesorovi Milanovi Ďuricovi. Banská Bystrica: Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta UMB, 2023, s. 143 – 157.
- DURAČINSKÁ, J.** Povinnosť lojality (fiduciárne povinnosti) spoločníkov kapitálových spoločností. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, 160 s.
- EPAULARDA, A., ZAPHA, CH.** Bankruptcy Costs and the Design of Preventive Restructuring Procedures *Journal of Economic Behavior & Organization*. Volume 196, April 2022, Pages 229-250.
- FIDLER/KONECNY/RIEL/TRENKER,** ReO Kommentar zur Restrukturierungsordnung und den weiteren Bestimmungen des RIRUG. Wien: MANZ'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2022.
- GRAMBLÍČKOVÁ, B.** Význam distribučních testov pri delení zdrojov spoločnosti Cofola 2023 [elektronický dokument] : časť 1 : Financování obchodních korporací. Brno : Masarykova univerzita, 2023. (Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity : Edice Scientia), s. 26 – 38.
- HAVEL, B.** Odpovědnost členů orgánů obchodní korporace v době preventivní restrukturalizace IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 265 s.
- JONKERS, A.L., MALAKOTIPOUR, M. DE WEIJS, R.J.** The Imminent Distortion of European Insolvency Law: How the European Union Erodes the Basic Fabric of Private Law by allowing 'RELATIVE PRIORITY' (RPR), dostupné na https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3350375.
- KROHN, A.** Rethinking Priority: The Dawn of the Relative Priority Rule and a New 'Best Interest of Creditors' Test in the European Union, s. 1, dostupné na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/iir.1398>.
- KUBINEC, M.** Obchodná spoločnosť v kríze. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022.
- LUBBEN, S. J.** The Overstated Absolute Priority Rule. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law*

Volume 21 Issue 4 Article 1, 2016, s. 587.

MAŠUROVÁ A. Voraussetzungen für die Genehmigung und Wirksamkeit des Restrukturierungsplans im slowakischen Recht In: WINNER, CIERPIAL-MAGNOR (Hg.) Sanierung, Reorganisation, Insolvenz : internationale Beiträge zu aktuellen Fragen. 2018. s. 129 – 153.

MORAVEC, T. Evropské insolvenční právo. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2021, 283 s.

NEUBAUEROVÁ, E., PRIEHODA, A. Aspekty sociálneho podnikania, Bratislavské právnické fórum 2022: rekodifikácia práva obchodných spoločností - zdroje inšpirácie a očakávané riešenia pre výzvy tretieho milénia. 1. vyd. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2022, s. 73 – 80

NEUBAUEROVÁ, E., PRIEHODA, A. Vybrané aspekty transparentnosti vo finančnom a obchodnom práve.–Bratislavské právnické fórum 2023 : transparentnosť vo finančnom a obchodnom práve / Regina Šťastová, Veronika Ťažká (zost.). Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. s 106.

PATAKYOVÁ, M., DURAČINSKÁ, J. Autonómia vôle veriteľov pri schvaľovaní reštrukturalizačného plánu. Bulletin slovenskej advokácie. - Roč. 25, č. 7-8 (2019), s. 17-23.

PATAKYOVÁ, M., DURAČINSKÁ, J. Individuálny vs. spoločný záujem veriteľov v reštrukturalizačnom konaní. Právny obzor. roč. 101, č. 5 (2018), s. 455-474.

REISCH, U. Restrukturierungsverfahren – Planinhalte, Planwirkungen IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 143 – 162.

RIEL, S. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO) IN Konecny (Hrsg), RIRUG - Neuerungen im Restrukturierungs- und Insolvenzrecht (2021), s. 86 – 114.

SEYMOUR, M., SCHWARCZ, S. L. Corporate Restructuring under Relative and Absolute Priority Default Rules:A Comparative Assessment. s. 24 dostupné na <https://bankruptcyroundtable.law.harvard.edu/2020/02/11/corporate-restructuring-under-relative-and-absolute-priority-default-rules-a-comparative-assessment/>.

SMALÍK, M. Nástroje napomáhajúce riešiť hroziaci úpadok z dôvodu hroziacej platobnej neschopnosti, Bratislavské právnické fórum 2022 [elektronický dokument] : rekodifikácia práva obchodných spoločností - zdroje inšpirácie a očakávané riešenia pre výzvy tretieho milénia. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2022, s. 81 – 87.

SMRČKA, L. K některým vnitřním rozporům evropské směrnice o restrukturalizaci a insolvenční IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 41 – 53.

SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M.: Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu, 1. vydání. Praha: TRITON, 2021.

ŠAMKO, P. Zodpovednosť za spôsbenie konkurzu (úpadku) a súvisiace protiprávne konanie z pohľadu trestného práva IN HAVEL, B., ŽITŇANSKÁ, L. (eds) Fiduciární povinnosti orgánů společnosti na pomezí korporálního, insolvenčního a trestního práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020.

TAJTI, T. Bankruptcy stigma and the second chance policy: the impact of bankruptcy stigma on business restructurings in China, Europe and the United States. China-EU Law J (2018) 6:1–31 <https://doi.org/10.1007/s12689-017-0077-z>. s. 3

TYNDALL, D. G. Absolute v. Relative Priority in Reorganization A Reconsideration, Cornell Law Review. Volume 33. Issue 4 June 1948. Article 3.

VÍTKOVÁ, K., ZEŽULKA, O. O východiscích preventivní restrukturalizace a rozdílech oproti reorganizaci IN SCHÖNFELD, J. KUDĚJ, M., HAVEL, B., SPRINZ, P. a kol.: Preventivní

restrukturalizace: Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 55 – 73.

WETTER, P., SIMSA, M. Die neue Restrukturierungsordnung (ReO), Recht der Wirtschaft (2021), s. 862 – 832.

Preventívne formy riešenia hroziaceho úpadku
(transpozícia smernice (EÚ) 2019/1023 o reštrukturalizácii
a insolvenčii z komparatívneho pohľadu

Univerzita Komenského v Bratislave
Právnická fakulta
1. vydanie
2023

ISBN 978-80-7160-688-8

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

ISBN: 978-80-7160-688-8